

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szentes Város Önkormányzata

2013. július 31.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	64
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	83
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
1. A HEP IT részletei.....	84
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	84
A beavatkozások megvalósítói.....	85
Jövőképünk.....	85
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	85
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
3. Megvalósítás.....	99
A megvalósítás előkészítése	99
A megvalósítás folyamata.....	99
Monitoring és visszacsatolás	101
Nyilvánosság	101
Érvényesülés, módosítás.....	102
4. Elfogadás módja és dátuma.....	103

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szentes Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szentes város Magyarország Dél-alföldi régiójában, azon belül Csongrád megyében, a Tisza és a Hármas-Körös által közrefogva helyezkedik el a Kurca folyó két partján, mely hosszában szeli át a települést. Csongrád megye harmadik legnépesebb városa. A térség geomorfológiai szempontból síkvidék, a Tisza és Körös találkozásától D-K-re fekszik. Karakterét két jellegzetes középtáj határozza meg: az Alsó-Tiszavidék – Dél-Tiszavölgyi része és a Körös-Maros köze középtáj. Régészeti leletek tanúsága szerint már az új kőkortól kezdve lakott hely. A honfoglaláskor Ond vezér törzse népesítette be a területet. Az első okleveles említése 1332-ből való „Scenthus (Szentüs) névalakban. Nevének eredetét többféleképpen magyarázzák; szakemberek szerint az első birtokos, Szenté-Mágocs család nevééről kapta. Az 1332-es keltezésű oklevél még templomos faluként, I. Ferdinánd 1564. április 4-én kelt adománylevele azonban már mezővárosként említi a települést. Az elkövetkező századok történelmi viharai sem kímélték; többször elpusztult, de mindannyiszor újjáépült. Ezt a szívós élni akarást szimbolizálja a város címerében látható örökzöld pálmafa („Teher alatt nő a pálma”). Urbanizációs fejlődésére kedvezően hatott, hogy 1878 és 1950 között Szentes volt Csongrád vármegye közigazgatási székhelye, a későbbiekben pedig járási, majd kistérségi központ.

A felszíni és a felszín alatti vizek meghatározzák a város életét. Szentes a közelében lévő tiszai átkelőnek köszönheti létét, s lakóinak a történelem zivataros évszázadaiban a folyók árterei adtak menedéket. A folyók és csatornák vize táplálta a kialakuló mezőgazdasági termelést, s erre, valamint a feltörő termálvizekre alapozódik a város messze földön híres kertészeti kultúrája. A folyók szabályozása során alakult ki a szentesi kubikosság, akik eljutva a világ sok nagy építkezésére, hazahozták a megtapasztalt sokféleséget és nyitottságot.

E nyitottság és sokszínűség ma is jellemző a városra. Ez élteti lüktető gazdaságát, sokágú kulturális, művelődési és sportéletét. A város Európában egyedülálló kincse a 32 db termálkút. E természeti kincs nemcsak a gazdaságot határozza meg, hanem alapul szolgál a pihenés, a gyógyulás és a kapcsolódás számára is.

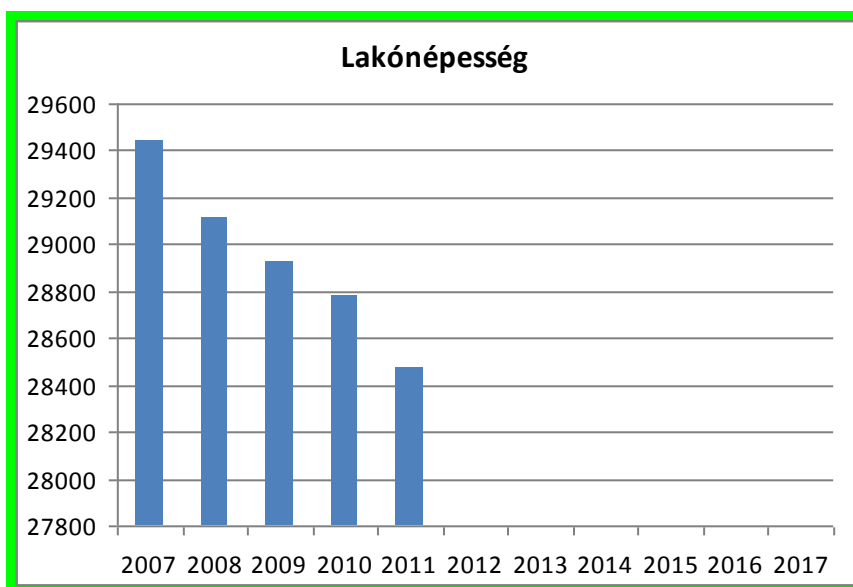
A rendezett parkok, uszodák, sportpályák és termek fiatalnak és idősebbnek kínálnak kikapcsolódást, a gyógyfürdő „varázsereje”, a múzeum és képtár csendje mind-mind felfedezésre vár.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	29444 fő
2008 (fő)	29117 fő

Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2009 (fő)	28927fő
Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2010 (fő)	28780 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2011 (fő)	28476 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

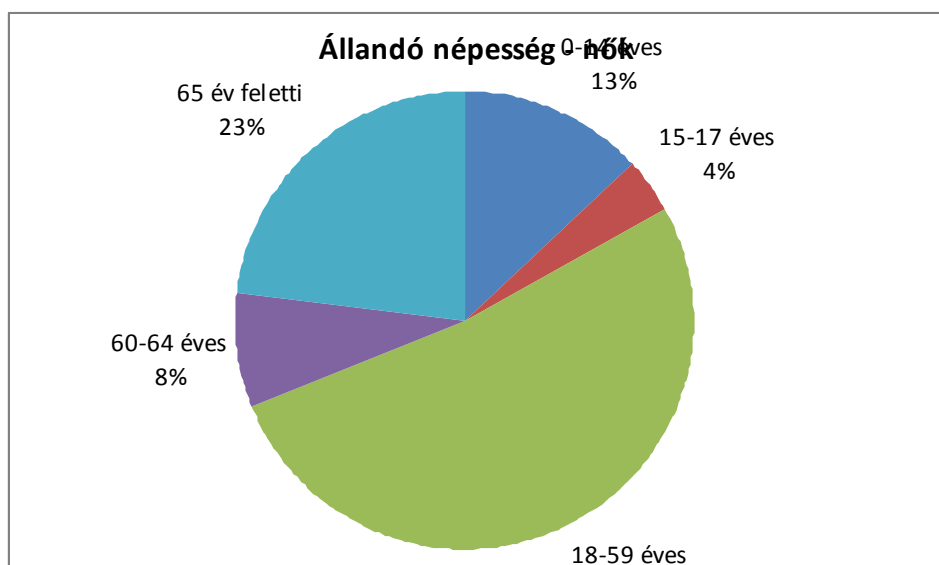
Amint az közsismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A Dél-Alföld népessége az elmúlt 10 év során nem egészen 3,6%-kal csökkent. A táblázat adatai alapján látható, hogy Szentés város lakónépessége (lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező, valamint ugyanezen a helyen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma) is évről évre egyenletesen fogyatkozik.

2. számú táblázat - Állandó népesség

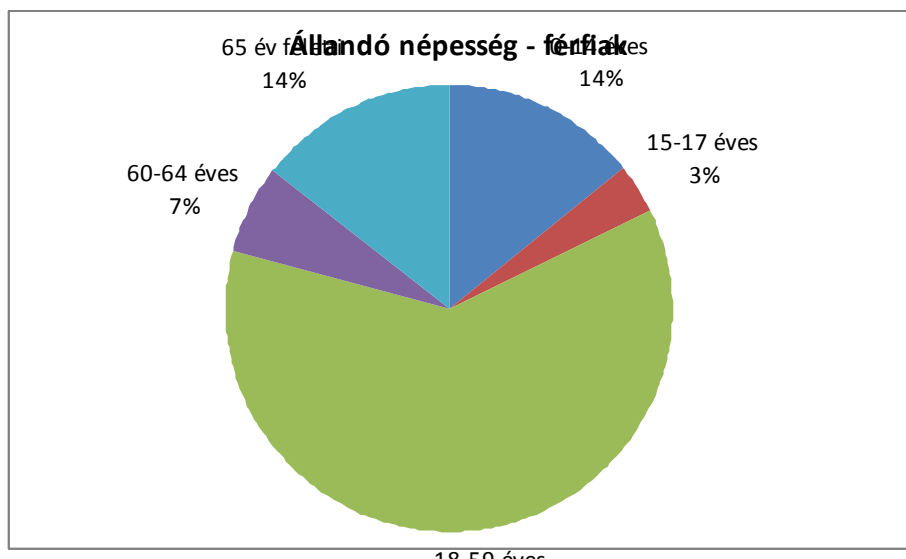
állandó népesség száma	29100 fő
nő	15163 fő
	52 %
férfi	13937 fő
	48 %
0-2 évesek	668 fő
	2 %
0-14 éves nők	1816 fő

	6 %
0-14 éves férfiak	1986 fő
	%
15-17 éves nők	533 fő
	2 %
15-17 éves férfiak	481 fő
	2 %
18-54 éves nők	7204 fő
	25 %
18-59 éves férfiak	8559 fő
	29 %
60-64 éves nők	1134 fő
	4 %
60-64 éves férfiak	909 fő
	3 %
65 év feletti nők	3194 fő
	11 %
65 év feletti férfiak	2002 fő
	7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség (az adott területen bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek) száma 2011-ben 29100 fő, volt, melyben a nők aránya 4%-kal magasabb. A legtöbben a 18-59 éves korú munkaképes lakosságot alkotják, de viszonylag magas a 60 éven felüliek aránya is a 0-17 éves népességéhez képest.

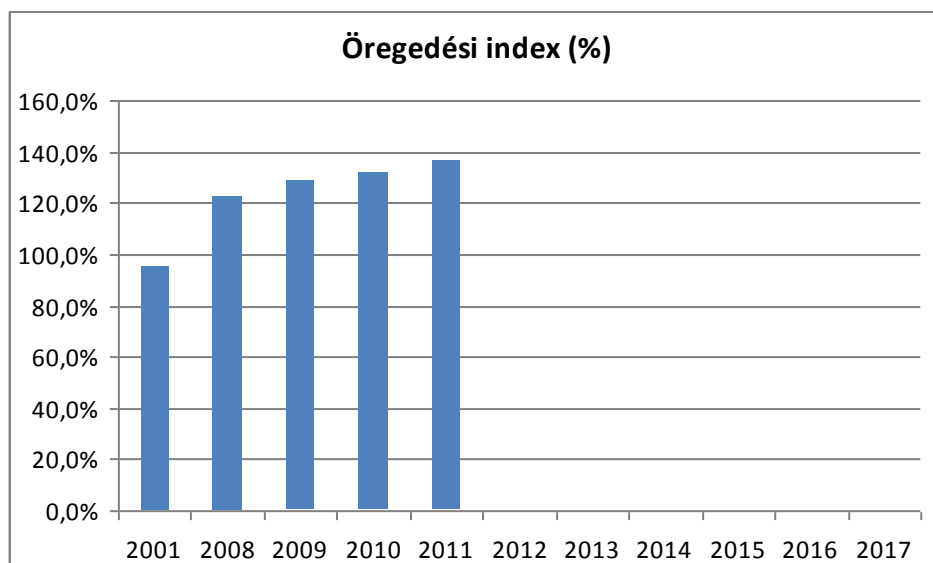
A férfiak esetében nagyobb arányú a középkorú népesség száma, és viszonylag kiegyenlített a fiatalok (0-17 éves) és az idős (60-X éves) korúak száma.

3. számú táblázat - Öregedési index

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	4964	5217	95,2%
2008	5100	4155	122,7%
2009	5182	4020	128,9%
2010	5172	3911	132,2%
2011	5196	3802	136,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

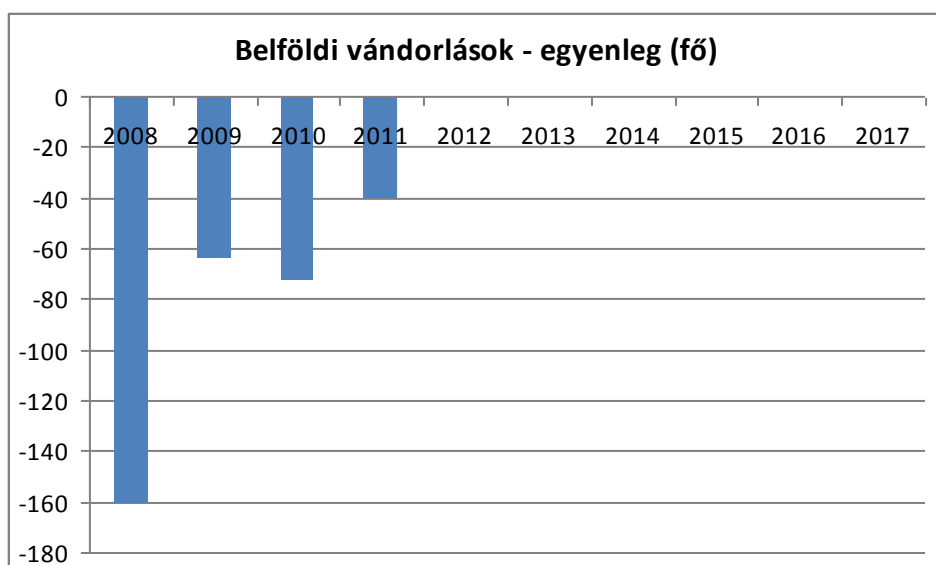

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Szentes esetében az index értéke 2008 óta 100 felett van, és egyre emelkedik. Ez azt jelenti, hogy a 65 év felettiiek száma magasabb a településen, vagyis a város elöregedő, így fokozottabb figyelmet kell fordítani az idősök problémáira, szükségleteire.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	363	524	-161
2009	349	413	-64
2010	316	389	-73
2011	347	387	-40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

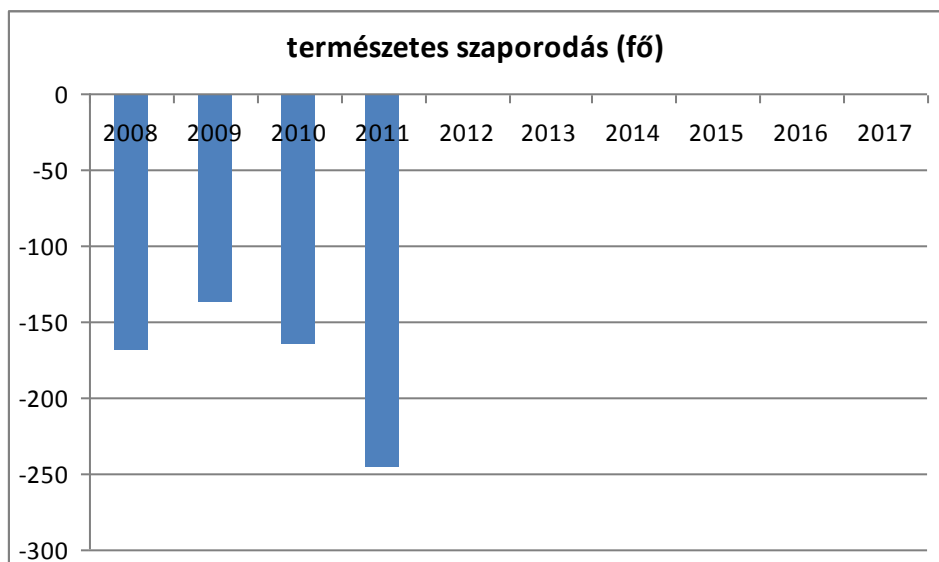

A vándorlás a településen probléma – a város népességmegtartó ereje nem elég erős – a változások mértékét tekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka. Biztató azonban, hogy 2008-tól napjainkig csökkent azok száma, akik elhagyták Szenteset.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	227	396	-169
2009	239	376	-137
2010	243	408	-165
2011	211	457	-246

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szentes esetében inkább természetes fogyásról beszélhetünk, mivel a halálesetek száma jelentősen meghaladja az élve születések számát. Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Szentes demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a város lakosságszáma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

Értékeink, küldetésünk

Szentes Város Képviselő-testülete mindig hangsúlyt helyezett az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek védelmére. Különös figyelemmel fordult a gyermekek és idősök problémái felé. 2012-ben sikeresen fejezte be „Az egyenlő esélyért Szentesen” közoktatási esélyegyenlőségi projekt megvalósítását. Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Szentes olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékossgal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztán tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív

diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szentes település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntéseinek keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel (felülvizsgálat határozatszám: 11/2012.(I.27.) és elfogadott Települési Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik 2009 óta.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.

- Szentes Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
- Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
- Szentes Város Önkormányzatának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési Terve
- Szentes Város Önkormányzata Ifjúsági Koncepciója
- Szentes Város Önkormányzata Ifjúsági Cselekvési Terve
- Szentes Város szociális szolgáltatástervezési koncepciója
- Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
- Kutatási beszámoló szociális bérlakásokról és bérlőikről 2009
- Szentes Város Önkormányzata Civil Stratégiája és annak felülvizsgálatai
- Szentes Város Önkormányzata Időügyi Koncepciója
- Szentes Város Egészségmegőrző Terve
- Szentes Kistérség Többcélú Társulása szociális szolgáltatástervezési koncepciója

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A szentesi kistérség területe 813,88 km², lakosainak száma 2012. január 1-én 42.379 fő, népsűrűsége 52,07 fő/km². A kistérséget nyolc település alkotja: Árpádhalom, Derekegyház, Eperjes, Fábiánsebestyén, Nagymágocs, Nagytőke, Szegvár és Szentes.

A Szentesi kistérség a kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet szerint a hátrányos helyzetű kistérségek közé tartozik.

Jelenleg a kistérség 8 települése közül 6 község tartozik a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá.

A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei egyes önkormányzati feladatok közös ellátására önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre

A társulás neve: Szentes Kistérség Többcélú Társulása, székhelye Szentes Város.

A Társulási Megállapodás szerint a Társulás jelenleg az alábbi feladatkörbe tartozó közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó és térségi együttműködést igénylő egyes feladat- és hatáskörök ellátásáról gondoskodott 2013.06.30.-ig:

- Gondoskodás egyes gyermekjóléti intézmények közös fenntartásáról
- Központi orvosi ügyelet közös szervezése
- A hatályos jogszabályok szerinti belső ellenőrzési feladatok ellátásának biztosítása
- Közigazgatási ügyintézés korszerűsítése
- Szociális alapszolgáltatási feladatok ellátása
- Szociális intézményi feladatok ellátása
- Kistérségi területfejlesztési feladat- és hatáskörök ellátása

2013.07.01.-től a jogszabályváltozás értelmében

- Központi orvosi ügyelet közös szervezése
- Kistérségi területfejlesztési feladat- és hatáskörök ellátása

maradt meg a társulási feladatellátásban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A közös feladatokat a Társulás részben közvetlen látja el, illetve részben pedig kisebb intézményfenntartó társulások útján történik a feladatellátás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység), valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, es ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

2001-ben Szentesen a lakosság 0,59%-a (183 fő) vallotta magát roma nemzetiségűnek. Ennél pontosabb adat a törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre. Általános probléma a munkajövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés.

A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata becslései alapján a hivatalos nyilvántartásokban szereplőnél számottevően magasabb a romák aránya a lakónépességen belül, csak az identitásukat nem vállalják. A roma gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében jelentős lépés volt a város Köznevelési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének és Intézkedési Tervének elkészítése. Fontos továbbá, hogy az önkormányzat továbbra is elkötelezett a romák támogatása mellett és elítéli a diszkrimináció minden formáját.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk a jövedelmi és vagyoni helyzetet befolyásoló tényezőket: a foglalkoztatás, az oktatás, a támogatások, lakhatás, stb. területeken.

Az Önkormányzat az elmúlt években is kiemelten fontosnak tartotta a szociális helyzetüknél fogva rászorulókat segítését és támogatását. A költségvetés biztosította az anyagi hátteret az ellátórendszer folyamatos működéséhez, ami több csatornán keresztül időben juthatott el a támogatásra szorulókhoz. A különböző segélyezési formák, pénzügyi és természetbeni juttatások, az intézményesített kereteken belüli ellátások elérhetőségét, a feltételek lehetőségeken belüli javítását a széleskörű és hatékony segítő együttműködés jellemezte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

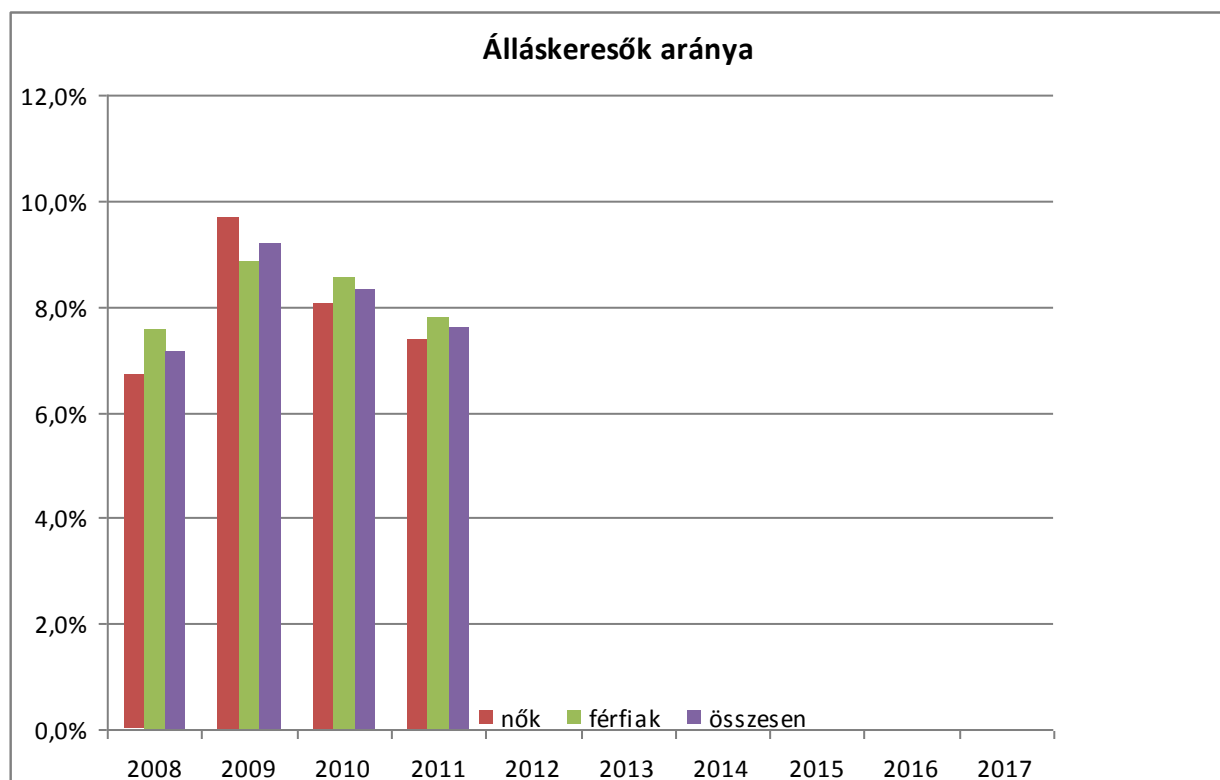
Foglalkoztatási szempontból a 2001. évi népszámlálás adatai alapján megállapíthatjuk, hogy a foglalkoztatottak aránya a városban a 15-59 éves népesség (19.755 fő) 66,56 %-a (helyben foglalkoztatottak száma: 13.149 fő) volt.

A munkaképes korúak száma Szentesen 2012-ben 19654 fő. Ebből a 18-59 évesek aránya 90,64% (17775 fő). A 60-64 éves korosztály aránya 9,56% (1879 fő - 843 nő és 1036 férfi -). Ez a korosztály munkaerő-piaci szempontból különösen veszélyeztetett, hiszen számukra már alig kínálnak állásokat a helyi munkaadók. A településen a 2012-es nyilvántartási adatok szerint 1590 fő munkanélküli van, közülük 511 fő a tartósan munkanélküli. Ők már több mint egy éve állandó munkajövedelem nélkül vannak. Ez a munkaképes korúak 2,6%-a, a regisztrált munkanélküliek 32,14%-a. Ez az arány nagyon magas.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	9734	9760	19494	653	6,7%	739	7,6%	1392	7,1%
2009	7713	9708	17421	746	9,7%	859	8,8%	1605	9,2%
2010	9508	9600	19108	768	8,1%	822	8,6%	1590	8,3%
2011	9435	9485	18920	696	7,4%	741	7,8%	1437	7,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

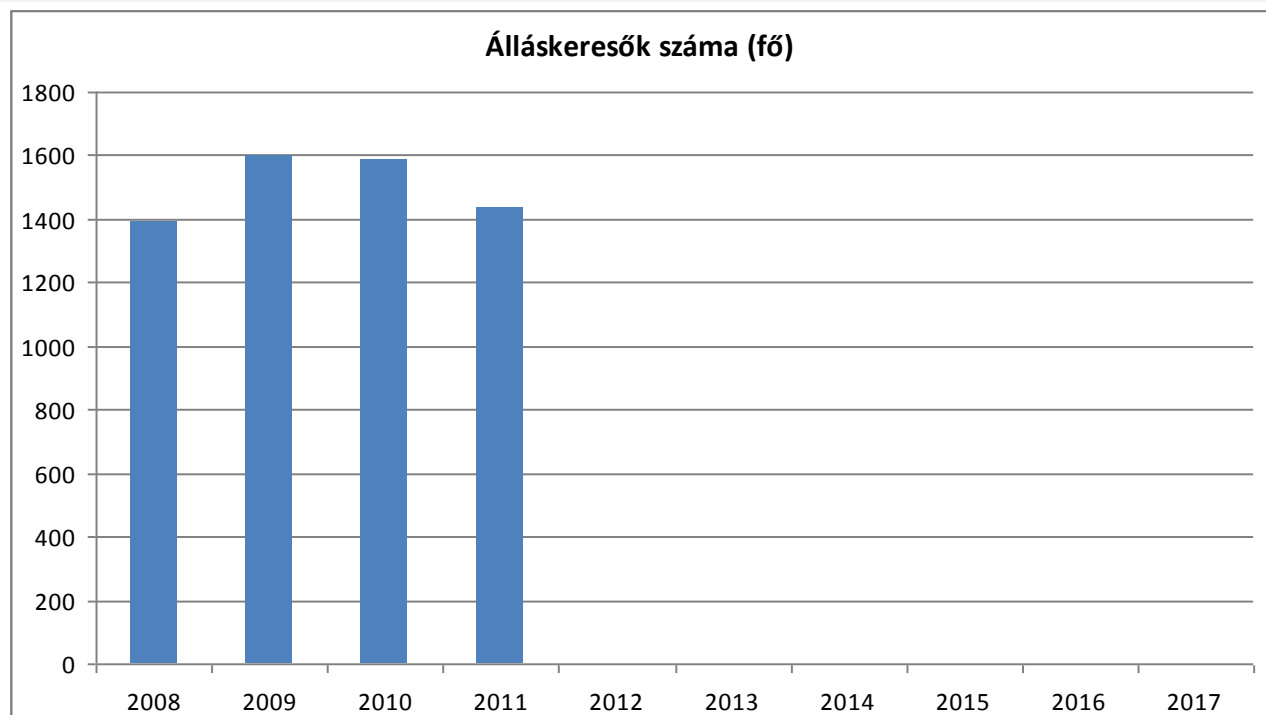
A nyilvántartott állás keresők száma az elmúlt 5 évben mindig 10 % alatt volt, és az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. Nők és férfiak tekintetében közel azonos az arány, azonban (2009 év kivételével) a férfiak körében néhány tized százalékkal mindig magasabb.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1392	1605	1590	1437
20 éves és fiatalabb	fő	68	72	71	51
	%	4,9%	4,5%	4,5%	3,5%
21-25 év	fő	230	240	222	211
	%	16,5%	15,0%	14,0%	14,7%
26-30 év	fő	207	214	186	165
	%	14,9%	13,3%	11,7%	11,5%
31-35 év	fő	189	221	194	175
	%	13,6%	13,8%	12,2%	12,2%
36-40 év	fő	180	201	211	191
	%	12,9%	12,5%	13,3%	13,3%
41-45 év	fő	140	191	212	179
	%	10,1%	11,9%	13,3%	12,5%
46-50 év	fő	129	153	157	149
	%	9,3%	9,5%	9,9%	10,4%
51-55 év	fő	154	206	199	178
	%	11,1%	12,8%	12,5%	12,4%
56-60 év	fő	90	106	129	133
	%	6,5%	6,6%	8,1%	9,3%
61 év felett	fő	5	1	9	5
	%	0,4%	0,1%	0,6%	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

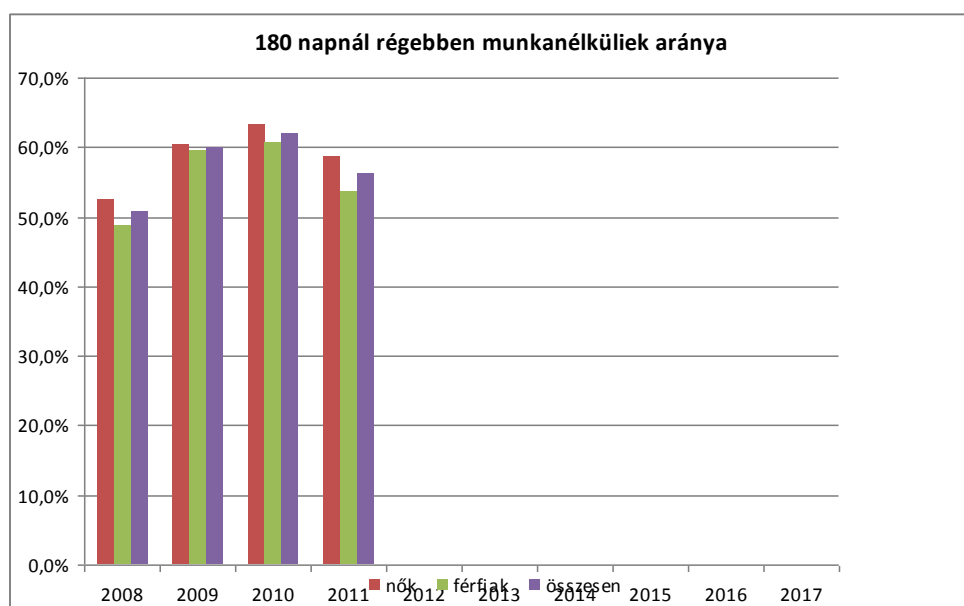

A 21-25 éves korosztályban a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek aránya, ami azért nem meglepő, mert ez a korosztály pályakezdők korosztálya. A népesség „derékhada”, a 41-50 éves korosztály, a családfenntartók generációja, számukra a legfontosabb a megbízható munkahely léte és ők tesznek a legtöbbet azért, hogy munkahelyhez jussanak, ezért korosztályukban alacsonyabb a munkanélküliek száma. 2009-ben volt a legmagasabb az álláskeresők száma, azóta lassan, fokozatosan csökken.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	633	628	1261	333	307	640	52,6%	48,9%	50,8%
2009	731	816	1547	443	487	930	60,6%	59,7%	60,1%
2010	741	763	1504	469	464	933	63,3%	60,8%	62,0%
2011	685	671	1356	403	360	763	58,8%	53,7%	56,3%
2012	760	555	1315	-	-	511	-	-	38,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti MunkaügyiHivatal

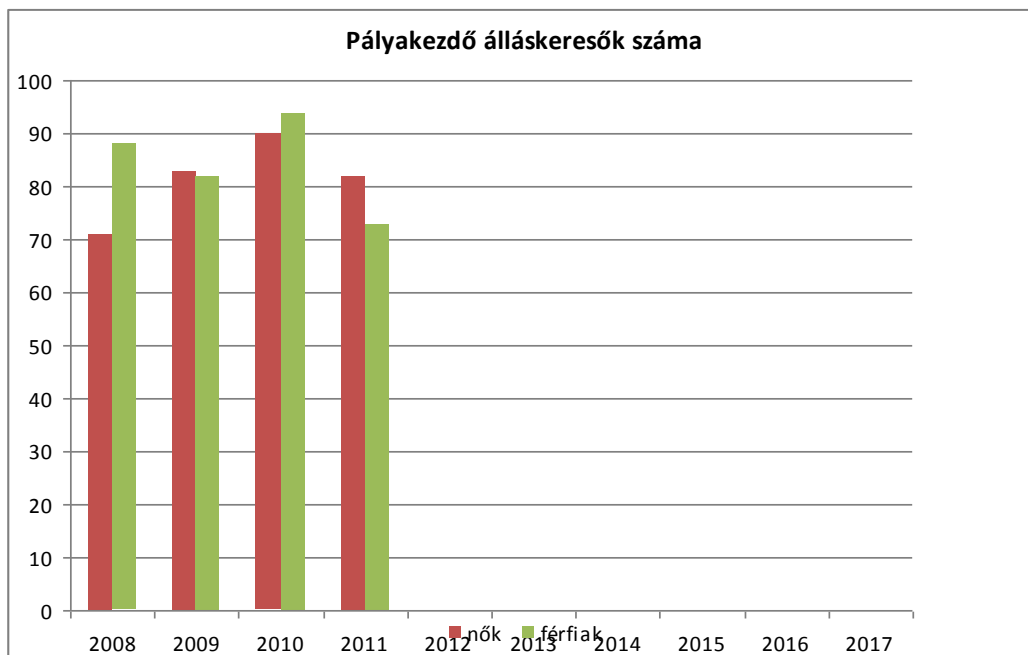

A regisztrált munkanélkülieknek évekre visszamenőleg mindig több mint a fele tartós, 180 napon túl munkanélküli, ami sajnos a jövedelem hiányának megfelelően a mélyszegénység felé vezető utat jelöli.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2185	2435	4620	71	3,2%	88	3,6%	159	3,4%
2009	2171	2377	4548	83	3,8%	82	3,4%	165	3,6%
2010	2102	2328	4430	90	4,3%	94	4,0%	184	4,2%
2011	2121	2284	4405	82	3,9%	73	3,2%	155	3,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 18-29 éves népesség 3,4 – 4,2 %-a pályakezdő munkanélküli. A városban nem találnak végzettségüknek, képzettségüknek megfelelő munkahelyet. Ez két dolgot vet fel: vagy nem piacképes a képesítésük, vagy nincs elegendő munkahely a településen. Esetleg mindkét probléma egyidejűleg fennáll. Közülük kerülnek ki nagyrészt a települést elhagyók.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

2008-ban Magyarországon a 25–64 éves népesség 19%-a rendelkezett főiskolai vagy egyetemi diplomával. 30%-nak a legmagasabb iskolai végzettsége az érettségi volt, további 30% szakiskolai vagy szakmunkás, 20% pedig csak befejezett, vagy befejezetlen általános iskolai végzettséggel rendelkezett. (KSH, Magyarország 2008.)

A népesség iskolázottsági szintje az elmúlt évtizedekben, így a 2001. évi népszámlálást követően is folyamatosan emelkedett. Ennek eredményeként Csongrád megye 18 éves és idősebb népességének majdnem 43 százaléka legalább érettségivel, a 24 éven felülieknek 13,5 százaléka egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezett. A megye népességének iskolázottsága lényegében megegyezik az országgal, a vidéki – a kiemelkedő mutatókkal rendelkező Budapest nélküli országos – átlagot viszont messze meghaladja.

A nem megfelelő – alacsony vagy az igényekről eltérő – iskolai végzettség / szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. Szentesen jellemzően elsősorban nem a magasan kvalifikált munkaerőt keresik.

A kedvezőtlen iskolázottsági jellemzők nemcsak a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzettel függenek össze, hanem jelentősen befolyásolják megszerezhető állások körét, ezen keresztül pedig a munkával megszerezhető jövedelem mértékét is. Ezek az állások zömében instabilak, tehát könnyen elveszíthetők, mint azt az álláskeresők magas aránya is mutatja.

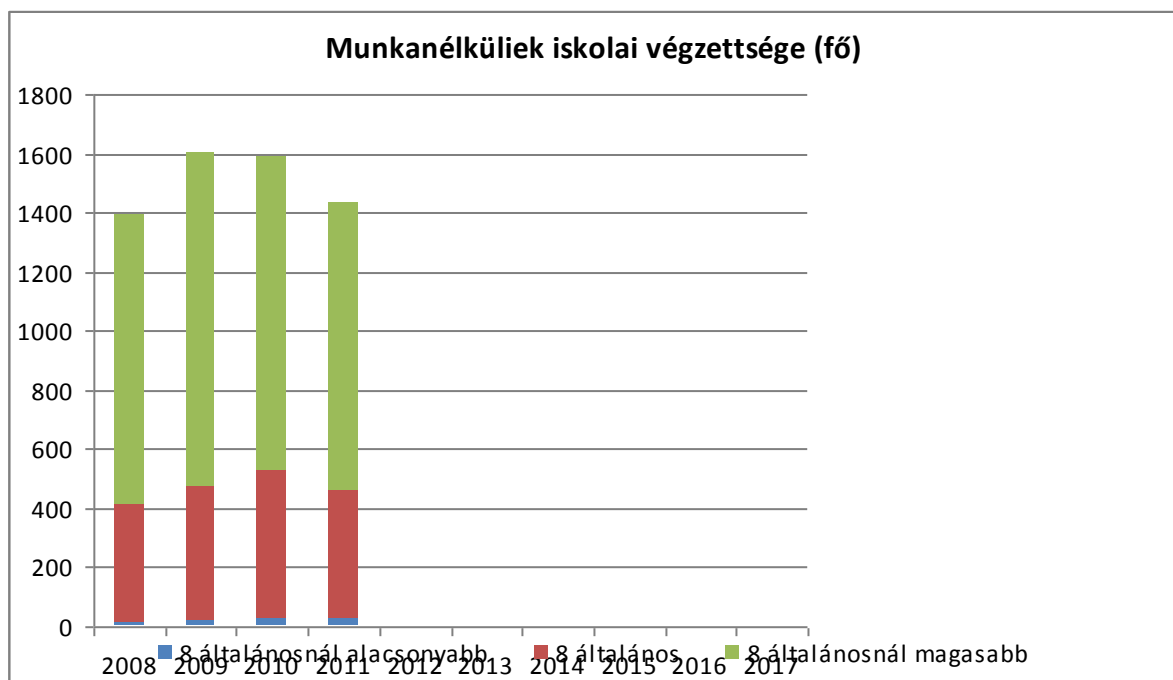
3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	26421	12629	13792	23857	12043	11814	2564	9,7%	586	4,6%	1978	14,3%
2011	24016	12065	11951	#ÉRTÉK!	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1392	15	1,1%	401	28,8%	976	70,1%
2009	1605	22	1,4%	454	28,3%	1129	70,3%
2010	1590	24	1,5%	502	31,6%	1064	66,9%
2011	1437	26	1,8%	433	30,1%	978	68,1%

A csak 8 általánost vagy annál kevesebbet végzettek aránya a regisztrált munkanélküliek körében 31,94 % volt 2011-ben. A 2012. októberi adatok alapján megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek között 290 fő (1,82%) már elmúlt 50 éves, így a munkaerő-piaci versenyben esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve fokozott kockázatot visel. Vállalkozóvá válási támogatást ez évben mindössze 7 fő kapott. Álláskeresési segélyben 46 fő (2,89%), álláskeresési járadékban 185 fő (11,63%) részesült.

Általános iskolai végzettséggel nem rendelkező munkanélküliek száma a negyedéves adatok alapján alacsony tendenciát mutat. A középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők munkaerő-piacon való elhelyezkedésének lehetősége a közfoglalkoztatási vagy közmunkaprogramokban részben megoldott. A városban telephellyel rendelkező cégek azonban inkább a középfokú végzettségű, vagy speciálisan az adott iparágban / vállalkozásnál szükséges szaktudással rendelkezőket tudják elhelyezni. A diplomásoknak nem nyújt igazi perspektívát a jelenlegi gazdasági struktúra és intézményrendszer.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

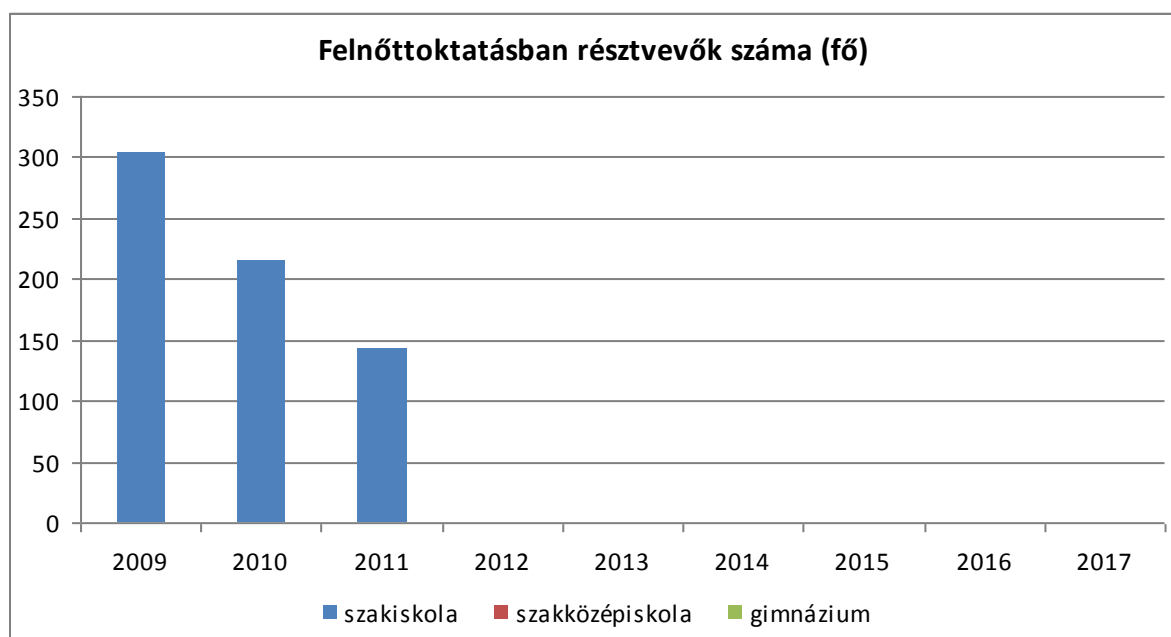
A TEIR adatai szerint Szentesen senki sem vett részt általános iskolai felnőttoktatásban az elmúlt években, ugyanis helyben nincs általános iskolai felnőttoktatás. Így az a 15-26 fő, aki a statisztikai adatok tanúsága szerint nem rendelkezik 8 általános végzettséggel, kevés eséllyel szerezheti meg azt, tekintve, hogy alacsony motiváltságát tovább csökkenthetik az utazással járó veszteségek (idő, költség).

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	#ÉRTÉK!	304	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2010	#ÉRTÉK!	216	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2011	#ÉRTÉK!	143	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2012	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Szentesen a felnőttoktatásban résztvevők 100 %-a szakiskolai felnőttoktatásban vett részt, szakmaszerzés vagy átképzés (munkaerő-piaci esélyének növelése) céljából, amely kifutó rendszerben működik, egyre kevesebben iratkoznak be.

c) közfoglalkoztatás

A munkaerő-piaci helyzet alakulásban 2008 óta nagy szerepet játszott az aktív korúak segélyezésének átalakítása, amely a segélyezés helyett a foglalkoztatásra, a munkaerő-piaci programban való részvételre és a képzésre helyezte a hangsúlyt. 2009-2010. évben a közfoglalkoztatás az „Út a munkához” program keretében, (napi 8 órás), 2011-től rövid (3 hónapos, napi 4 órás) és hosszú távú (5 hónapos, napi 6-8 órás), valamint Start mintaprogramokkal valósult meg.

A munka megélhetést biztosít és értelmet ad a mindennapoknak. A program hozadéka az is, hogy többen szeretnék a munkafeladataiknak megfelelően képezni magukat. Az egyéni érdeklődés és a képességek felismerése nagyon fontos, kiemelten azokon a területeken, ahol gyermekekkel vagy idősekkel foglalkoznak. A munkahelyi közösségek számára nagy segítség a közfoglalkoztatottak jelenléte, ezáltal a beilleszkedés is könnyebbé vált. A munkafegyelem, a munkához való hozzáállás, a teljesítmény fokozatosan javul. A közfoglalkoztatásban két fő motivációja van a teljesítmények javításának, az egyik, közvetlenül elérhető lehetőség a munkaszerződések hosszabbítása, a másik lehetőség az adott intézmény megüresedett álláshelyeinek betöltése.

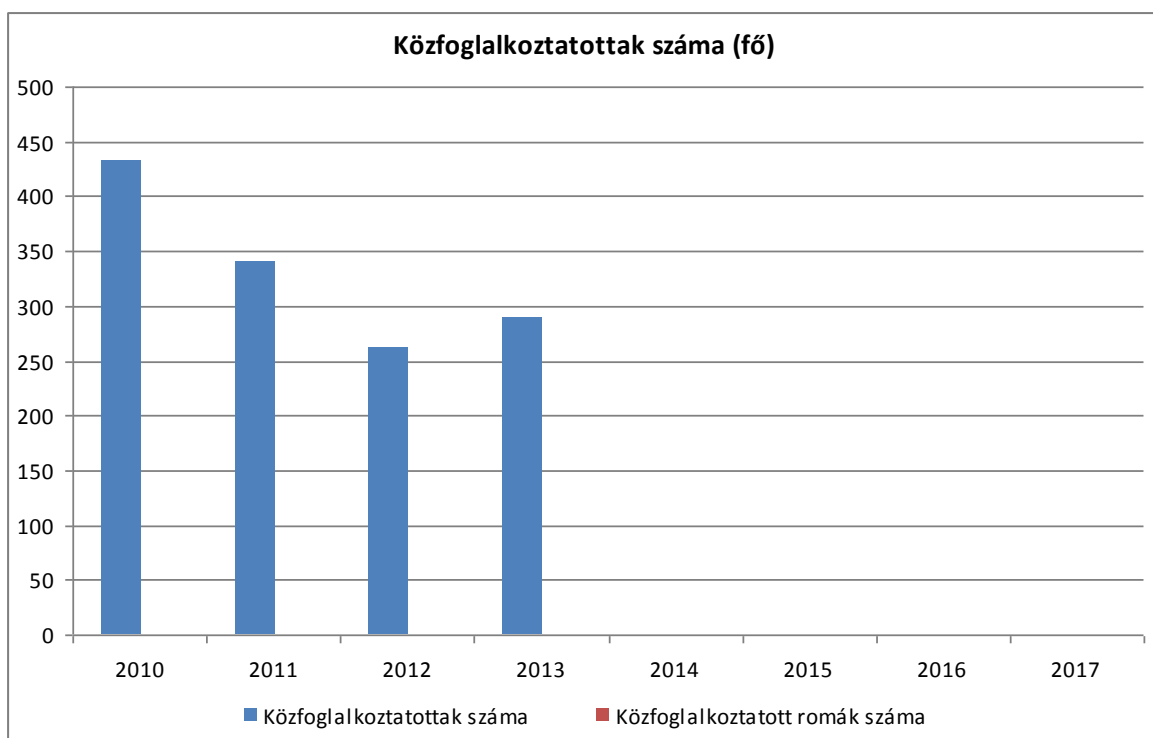
3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	433	2,50%	Nincs adat	Nincs adat
2011	341	2%	Nincs adat	Nincs adat
2012	262	1,60%	Nincs adat	Nincs adat
2013	290	1,80%	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: Önkormányzat adatai

2010. évben 28 intézményben folyt a *közcélú foglalkoztatás*, közülük 22 önkormányzati és 6 egyéb fenntartású foglalkoztató. A foglalkoztatottak létszáma az idényjellegű feladatok ellátásával havonta változó volt. A közfoglalkoztatási terv alapján a foglalkoztatni tervezett 376 fő volt, mely végül 433 fő foglalkoztatásával teljesült. A Városellátó Intézmény és az Üdülőközpont nagyobb létszámú munkavállalót szezonális jelleggel alkalmazott. 2010. évben megvalósuló „Téli-tavaszi közmunka” pályázati programokon túl a közcélú foglalkoztatással párhuzamosan két közhasznú pályázati program is elindult a parlafű irtására, mely 9 fő foglalkoztatását tette lehetővé. Feladatuk a város zöldterületein a parlafű-mentesség biztosítása volt. 2010. évben folytatódott az intézmények többségében a kisegítői, karbantartói, takarítói munkakörökben a szakképzetlen vagy szakmunkás közcélú munkavállalók foglalkoztatása. Ezen túlmenően sikerült elhelyezni újabb 26 fő érettségizett és 12 fő felsőfokú végzettségű munkavállalót, elsősorban adminisztratív, pedagógiai asszisztensi, gondozói munkakörökben.

Létrejött egy 22 fős, építési szakemberekből álló brigád is, az önkormányzati intézmények felújítási, karbantartási munkáinak elvégzésére, egyeztetett ütemterv alapján.

A rendszer a 2011. évtől átalakult, az önkormányzat két közfoglalkoztatási formában foglalkoztathatta a munkanélkülieket.

1. Hagyományos típusú, hosszú távú közfoglalkoztatás:

A hagyományos, hosszú távú közfoglalkoztatás keretében a napi 6 órás, öt hónapos időtartamú, elsősorban alacsony iskolai végzettségűek részére szervezett foglalkoztatást támogatott a Munkaügyi Központ. A munkavállalóknak kifizetett bér két részből tevődött össze: támogatásként kapta az Önkormányzat a bér- és járulékköltség 70%-t, önkormányzati saját forrása volt a bér és járulékai 30%-a. Megmaradt a Munkaügyi Központ kiemelt döntési, koordináló szerepe, mely a munkaügyi kirendeltségekkel való szoros együttműködést, folyamatos párbeszédet feltételez. A közfoglalkoztatás csak a munkaügyi kirendeltség közvetítésével valósulhat meg. Szentes városra a közfoglalkoztatottak támogatására a Munkaügyi Központ kapta meg a felhasználható keretösszeget, ennek függvényében döntött a foglalkoztatható létszámról. A foglalkoztatás március hónapban kezdődik és az intézmények többségében november 30. napjával ér véget. A munkavállalókat a Munkaügyi Központ közvetíti a munkáltatókhoz, és biztosítja az foglalkoztatás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat költségét.

2. „Start mintaprogram” – mint a közfoglalkoztatás új eszköze.

Ez a program a hátrányos helyzetű kistérségek települései számára pályázható lehetőség, melyre Szentes város is benyújtotta pályázatait. A nyertes projektek támogatottsága 100%-os mértékű. A támogatási feltételeként előírták, hogy az egy főre számított havi bruttó költség nem haladhatja meg a program első időszakában a 110.000 Ft-ot, a későbbi időszakban a havi 100.000 Ft-ot, mely az összegbe kell beszámítani a havi munkabér + 13,5% járulékköltséget, a projektek megvalósításához szükséges eszköz és anyagköltséget. Preferáltak voltak a kézi munkák és a nagyobb létszámot foglalkoztató projektek.

Az önkormányzat által pályázott startprogramok:

1. Belvív-elvezetési program:

Feladatok: mirhótakarítás, Nagyvílgy csatorna takarítása, önkormányzati erdők sorápolása.

Foglalkoztatottak száma: 2012-ben 45 fő, 2013-ban 72 fő.

2. Téli közfoglalkoztatási program:

Feladatok: intézmények belső karbantartása, felújítása, utcabútorok festése, javítása, téli köztisztasági feladatok ellátása, az Üdülőközpont területének parkosítása.

Foglalkoztatottak száma 2012-ben 48 fő, 2013-ban 65 fő.

3. Járda felújítási program:

Feladatok: belterületi járdák felújítása, burkolat cseréje, javítása.

Foglalkoztatottak száma: 2012-ben 10 fő, 2013-ban 15 fő.

A programokban nemcsak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak vehetnek részt. Az önkormányzati közfoglalkoztatási lehetőségeken túl országos programok is indulnak az ár- és belvízvédelemhez, a közutakhoz, vasutakhoz, az állami erdőterületekhez kapcsolódó feladatok ellátására, melyekről az ágazati miniszter hoz döntést.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	4874	478	140	na	903.244.026	950.970.740	na	na
2009	4963	470	141	na	929.218.532	938.146.705	na	na
2010	5098	458	148	na	1.003.413.696	918.546.196	na	na
2011	4972	453	154	na	1.088.302.553	1.051.965.355	na	na
2012	na	na	na	na	1.088.869.906	1.051.229.905	na	na

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Az egyszemélyes vállalkozások száma nem ismert pontosan. Legnagyobb számban az 1-9 főt foglalkoztató kisvállalkozások vannak. A vállalkozásoknak 1,68%-a 10-49 főt foglalkoztató kis cég. Mindösszesen 12 vállalkozás foglalkoztat 50-249 fő közötti létszámot. Olyan nagyvállalat, amelynél 250 főt meghaladja az alkalmazottak száma, a településen csupán három van. Mintegy 1064 vállalkozás esetében nem rendelkezik az önkormányzat a foglalkoztatottsági adatokkal.

A működő vállalkozások megoszlása a gazdasági szerkezet szerint ¹	
foglalkoztatott nélküli	na.
1-9 főt foglalkoztató	3 933
10-49 főt foglalkoztató	86
50-249 főt foglalkoztató	12
legalább 250 főt foglalkoztató	3
ismeretlen létszámot foglalkoztató	1 064
ÖSSZESEN	5 098 működő vállalkozás

*Forrás: <https://teir.vati.hu>

Terület statisztikai adatok 2010.12.31-i állapot szerint mutatja a REGISZTRÁLT vállalkozásokat

A vállalkozások valamivel több, mint fele, 56,5% mezőgazdaságban működik, egyötöde az iparban (20,61%). A működő, adófizető cégek 23,31%-a dolgozik a szolgáltatóiparban.

A vállalkozások megoszlása a nemzetgazdasági ágak között ²	
mezőgazdaság	56,08%
ipar	20,61%
szolgáltatások	23,31%
ÖSSZESEN	100,00%

**Forrás: 2011.évről benyújtott HIPA bevallások

¹ Forrás : Önkormányzati adatszolgáltatás. Az adatok a 2011.december 31-i állapotot rögzítik.

² Forrás : Önkormányzati adatszolgáltatás. Az adatok a 2011.december 31-i állapotot rögzítik.

Szentes Város és a kistérség gazdasági struktúrája a kilencvenes évektől kezdődően fokozatosan alakult át. Jelenleg Szentes gazdaságát főként a kis- és középvállalkozások megléte jellemzi. A vállalkozások elsősorban a szolgáltató szektorban működnek. A kereskedelmi vállalkozások megléte a jellemzőbb. Magas a gazdasági szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozások száma, amelyek viszont nem termelnek jelentős árbevételt. Az iparüzési adó, a város bevétele szempontjából a feldolgozó ipar súlya a legnagyobb, ezt a kereskedelem és javítás ágazat követi, a mezőgazdasági vállalkozások éves árbevételi szintje nagyságrendileg csak a harmadik. A feldolgozóiparon belül a gép, berendezés, a villamos gép és az optikai műszergyártás árbevétele némileg meglepő módon jelentősebb, mint az élelmiszeriparé. „Az ezredfordulót követően az élelmiszeripar, a könnyű elektronikai ipar, illetve az információtechnológia erősödése jellemzi a várost, jelentősebb képviselői a Hungerit ZRt, a Legrand ZRt., illetve a MetalCom ZRt. Új ipari tevékenységet – égetési-segédesszköz gyártást – indított az elmúlt évtized során a HK–Ceram Kft. A helyi adottságok alapján jelentős mezőgazdasági termelés regionálisan is ismert vállalkozásai az Árpád Agrár ZRt., a Pankotai Agrár ZRt, a Terracoop ZRt., illetve a Délkertész ZRt. A város gazdasága nem foglalkoztat sok diplomást.”³ A 2012-es évben a Munkaügyi Kirendeltség adatai szerint 7 fő kapott vállalkozóvá válási támogatást.

Nemzetgazdasági ág jelölése	Ágazat jelölése	Ágazat megnevezése	db
Mezőgazdaság A	.01	Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	990
 1015	.02	Erdőgazdálkodás	23
	.03	Halászat halgazdálkodás	2
Feldolgozóipar C	10	Élelmiszergyártás	32
 169	11	Italgyártás	6
	12	Dohánytermék gyártása	0
	13	Textília gyártása	4
	14	Ruházati termék gyártása	10
	15	Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	0
	16	Fafeldolgozás, fonottáru gyártása	6
	17	Papír, papírtermék gyártása	2
	18	Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	2
	19	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás	1
	20	Vegyí anyag, termék gyártása	0
	21	Gyógyszergyártás	0
	22	Gumi-, műanyagtermék gyártása	2
	23	Nemesfém ásványi termék gyártása	6
	24	Fémalapanyag gyártása	6
	25	Fémfeldolgozási termék gyártása	27
	26	Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	15
	27	Villamos berendezések gyártása	4
	28	Gép, gépi berendezés gyártása	16
	29	Közúti jármű gyártása	0
	30	Egyéb jármű gyártása	1
	31	Bútorgyártás	7
	32	Egyéb feldolgozóipari tevékenység	4
	33	Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	18

Szentesen működő vállalkozások gazdasági ágak szerinti bontásban (2012)

³ Forrás : Klonkai László: Felsőfokú oktatás lehetősége szentesen c. tanulmány 2012

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Általánosságban elmondható, hogy képzési és támogatási programokat a a TÁMOP 1.1.2. program keretében szervez, illetve támogat álláskeresőket. Képzéseket elsősorban a munkáltatói, illetve a munkaerő-piaci igények alapján szerveznek. A képzési irányok szertágazóak. Ezen program keretében bér-, és bérköltség támogatást tudnak megállapítani az álláskereső és ezen belül a pályakezdők részére. Ezen kívül az elmúlt évben a pályakezdők részére központi programként indult az „Első munkahely garancia” program, mely keretében 100%-os bértámogatást tudnak megállapítani pályakezdő fiatalok részére az elhelyezkedésüket segítő. Ezekon felül az 1991. évi IV. tv. (Foglalkoztatási törvény) fogalmaz meg támogatási és képzési lehetőségeket.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Munkaügyi Központ helyi kirendeltsége segíti a munkaerő-piaci integrációt.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Roma kisebbség 2004. Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió alapján:

Szentes városban a kisebbséget a cigányság képviseli. A Szentesi Cigány Kisebbségi Önkormányzat (2004-ben még ez volt a hivatalos elnevezés) nyilvántartása alapján összesen 289 cigány család élt (1339 fő) Szentesen, melyből 2003-ban 198 család vett részt a felmérésben (927 fő). A cigány lakosság aránya 4,3 %. Az iskolai végzettség tekintetében a felnőttek közül 407 fő rendelkezett 8 általános iskolai végzettséggel, 48 fő szakmunkásképzőt végzett, 19 fő érettségizett és 2 fő diplomázott.

152 fő munkanélküli, 156 fő nyugdíjas, 124 fő háztartásbeli, 69 fő közalkalmazott, 63 fő magánalkalmazott, 15 fő vállalkozó, 237 fő tanuló volt és 111 fő még nem járt iskolába.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”⁴ Szentesen nincs hátrányos megkülönböztetés sem faji vagy nemzeti, sem vallási, sem életkor, sem nem alapján.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

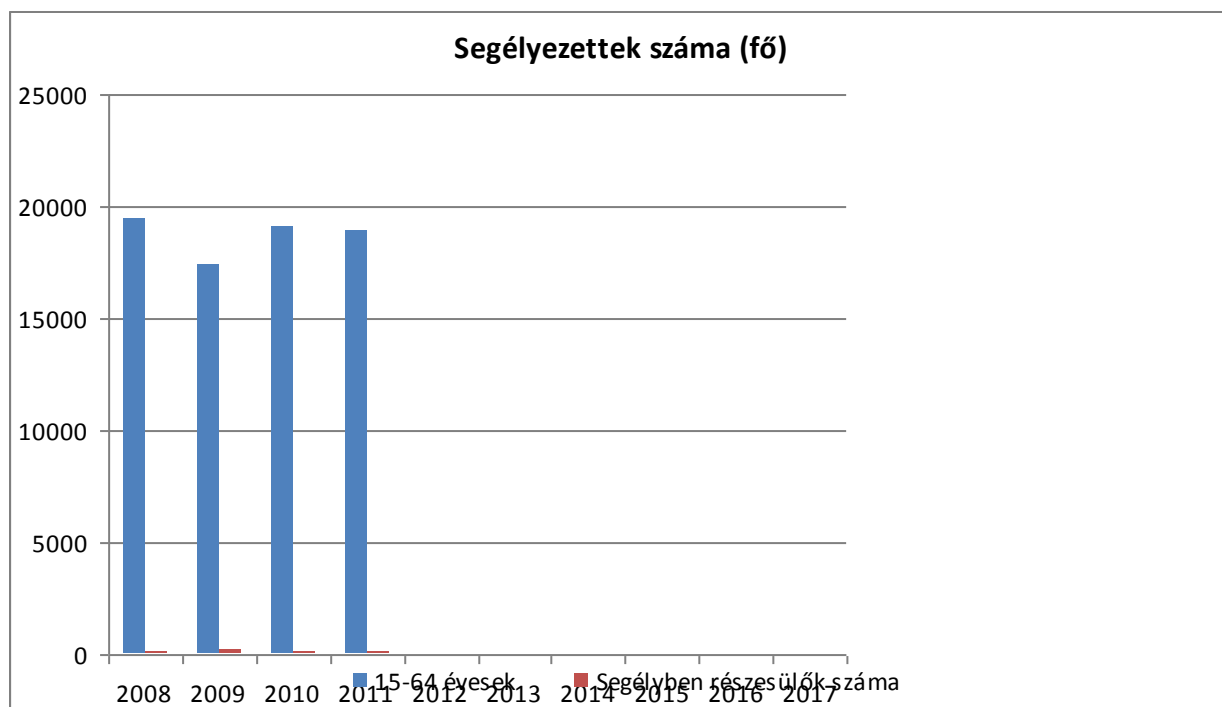
⁴ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminacioafoglalk.htm>

- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	19494	113	0,6%
2009	17421	166	1,0%
2010	19108	132	0,7%
2011	18920	45	0,2%

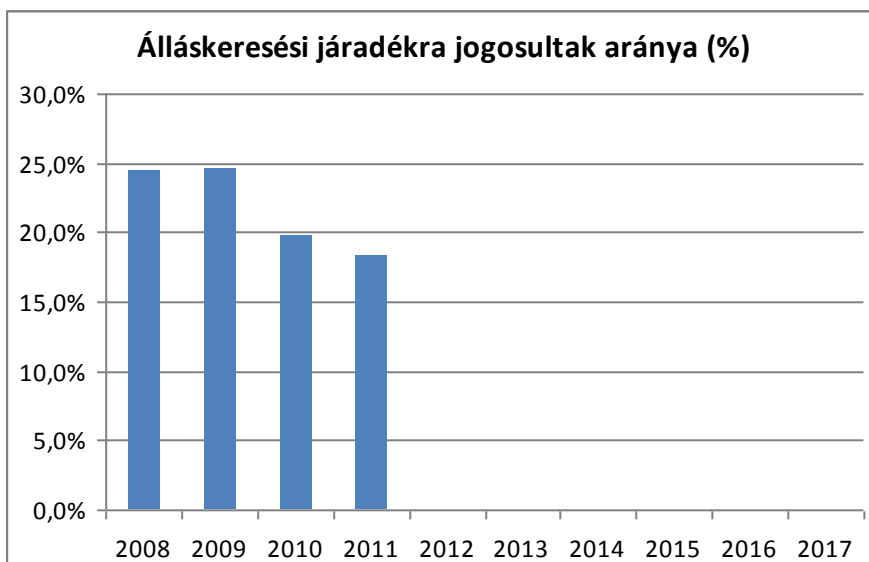
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	1392	342	24,6%
2009	1605	396	24,7%
2010	1590	315	19,8%
2011	1437	263	18,3%
2012		133	

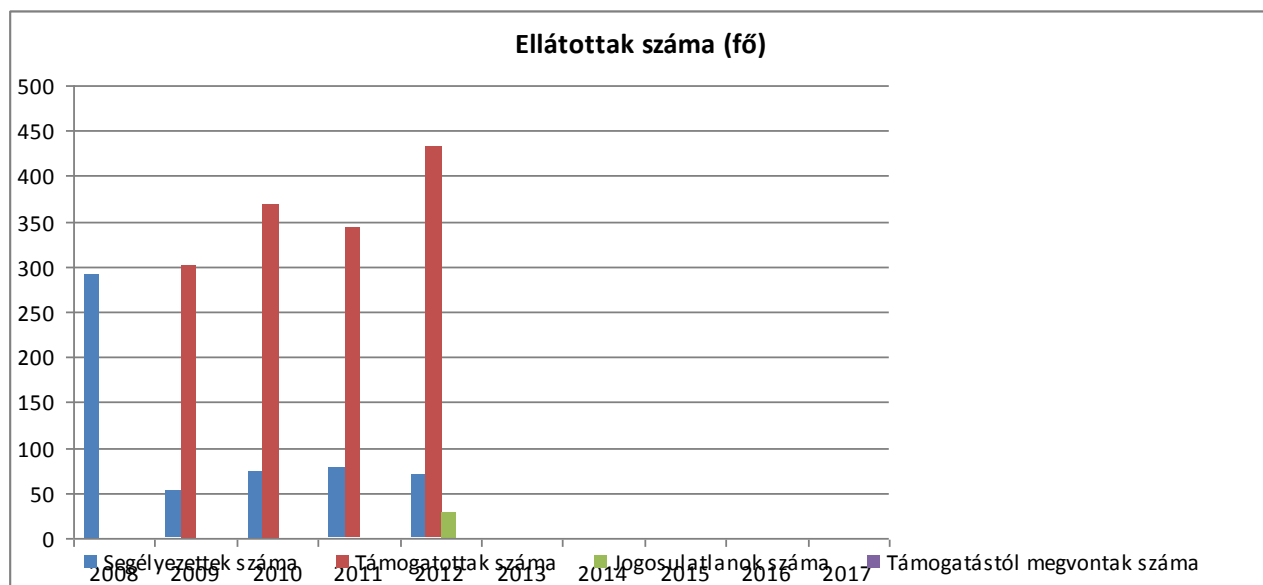
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	291	Nincs adat	0	Nincs adat	0	0
2009	52	Nincs adat	301	Nincs adat	0	0
2010	73	Nincs adat	369	Nincs adat	0	0
2011	78	Nincs adat	344	Nincs adat	0	0
2012	70	Nincs adat	433	Nincs adat	28	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szentes 15 és 64 év közötti lakossága 18920-19494 fő között mozog az utóbbi 5 évben. A korosztály közelítőleg 7-10 százaléka nyilvántartott álláskereső. Az álláskeresőök 18-24 %-a jogosult álláskeresői járadékra, és 3-10 százaléka részesül segélyben.

A 3.3.2. adatsor a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulásáról hasonlóan fontos. Ennek elemzése során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. E mellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁵

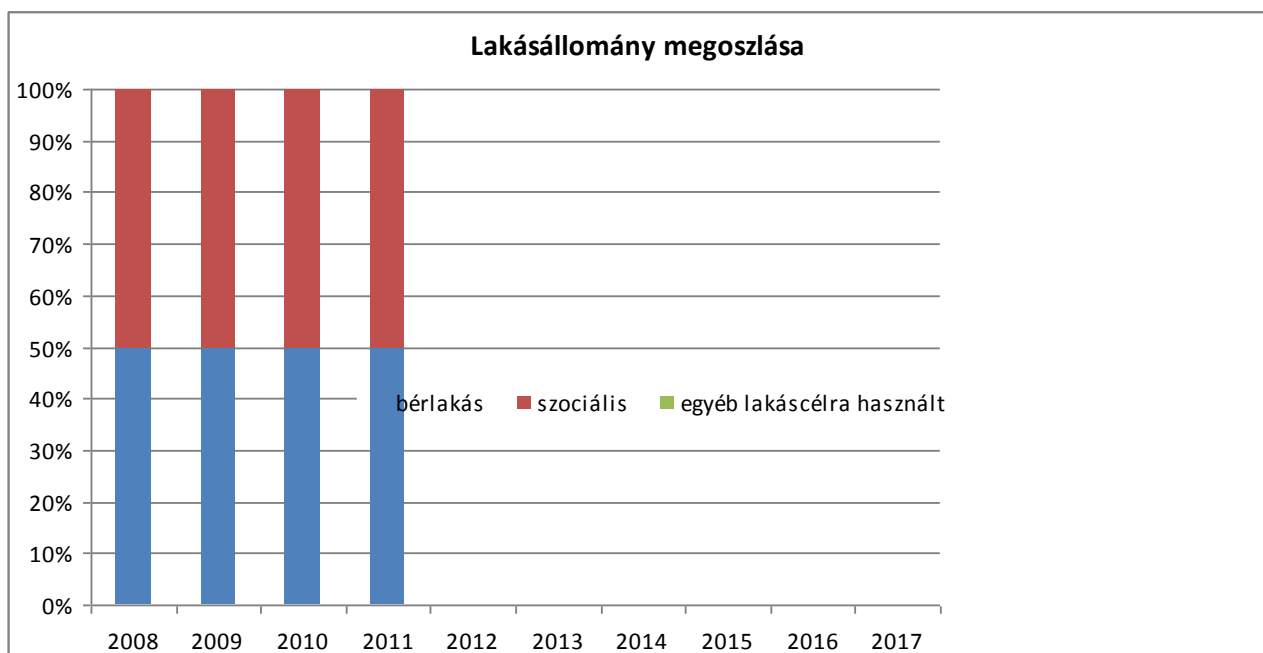
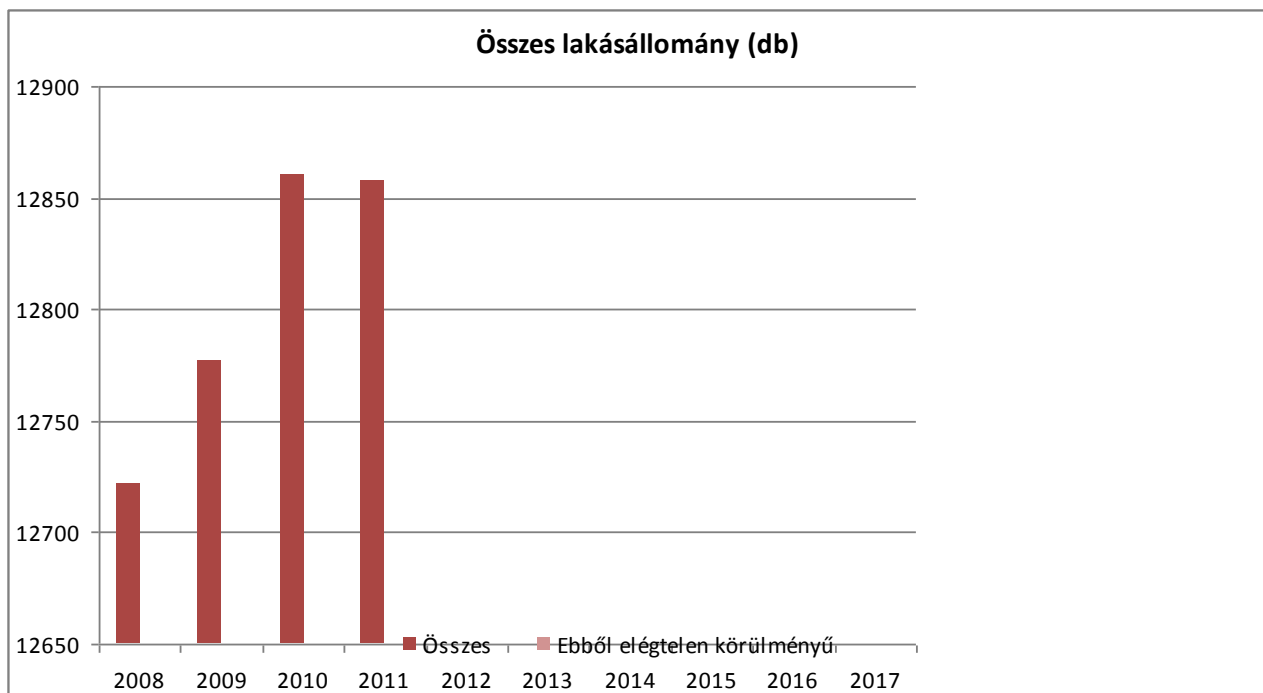
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	12722	nincs adat	444	48	444	48	nincs adat	nincs adat
2009	12777	nincs adat	459	48	459	48	nincs adat	nincs adat
2010	12860	nincs adat	458	48	458	48	nincs adat	nincs adat
2011	12858	nincs adat	458	48	458	48	nincs adat	nincs adat

⁵ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

Szentesen az összes lakásállomány 3,5 %-a évekre visszamenőleg bérlakás. Ez közelíti az országos átlagot, de mindenképpen kevés. Az összes bérlakás elosztása szociális rászorultság alapján történik.

a) bérlakás-állomány

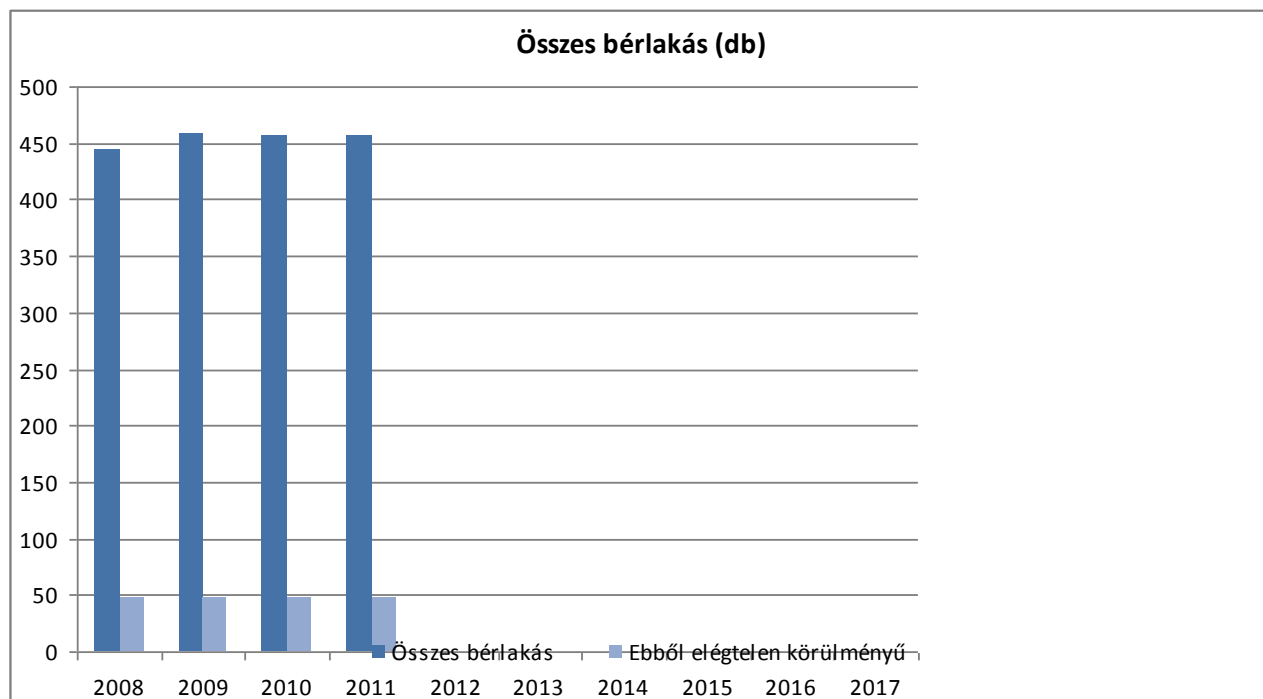
Az önkormányzati bérlakások több mint fele (51%) összkomfortos, 35 % a komfortos, 4 %- a félkomfortos és 10 %- a komfortnélküli.

A lakások 5 %- a 30 m² vagy annál kisebb alapterületű, e lakások 50%-a komfortnélküli. A 142 db lakás 51-és 60 m² alapterületű ez a lakásállomány 33,3%-a ezen lakások majd mindegyike (93%) összkomfortos vagy komfortos. Közel azonos (15,6% és 15.8%) a 41-50 m² és 51-70 m² alapterületű lakások aránya.

71-80 m² a lakások 6%-a, és csupán 13 db lakás (3%) az ennél nagyobb alapterületű bérlemény. Ezen lakások túlnyomó többsége (85% +-3%) összkomfortos vagy komfortos.

A 30 m²-nél kisebb alapterületű lakások fele a komfort nélküli, 18% -os arányt képviselnek a komfortnélküli lakások a 31-41 m²- és a 41-50 m² alapterületű bérlemények vonatkozásában, az ennél nagyobb alapterületű lakások esetében ez az arány nem éri el a 10%-ot.

Az önkormányzati bérlakások több mint ötöde (23%) hagyományos módon 48%-a vezetékes gázzal fűthető, míg 29% a távfűtési rendszerhez kapcsolódik.

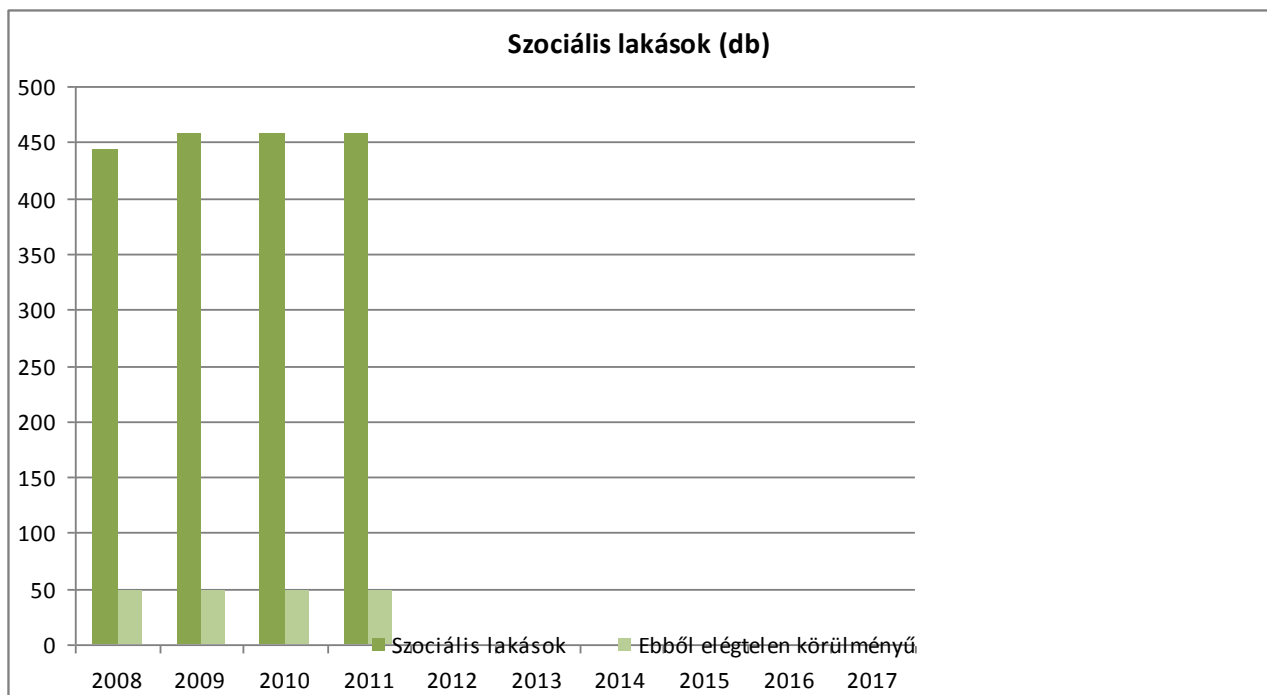
b) szociális lakhatás

Az összes bérlakás 85%-a komfortos vagy összkomfortos. Ez megfelel annak a törekvésnek, hogy minél több bérlő korszerű, jó körülmények közé kerüljön. (összhangban van az építési szabályokkal is, amelyek nem engednek alacsonyabb minőségű új lakásokat építeni.) Sajnos az elmúlt időszakban a bérlők fizetőképessége csökkent, ezért megnövekedne az igény az alacsonyabb komfortfokozatú lakásokra, amelyek csak korlátozott mértékben tud az önkormányzat biztosítani.

Szentes Város Önkormányzatának Lakásügyi Bizottsága felmérést végzett a szociális bérlakások bérlőinek megkérdezésével, melyben a lakások paraméterei mellett a bérlők szociális helyzetét és anyagi teherbíró képességét vizsgálta, azzal a céllal, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg és javaslatot készítsen a Képviselő-testület számára a felhalmozott hátralékok csökkentésére, azok hatékonyabb kezelésére.

A kutatási beszámoló a lakások jellemzőinek-alapterület, szobaszám, komfortfokozat, fűtési mód, műszaki állapot, lakbér, és lakáshoz kapcsolódó kiadási és hátralékok - a lakók szociális helyzetének (iskolázottság, munkaerő-piaci helyzet, vagyoni helyzet, jövedelemszerkezet, jövedelem-felhasználás, családi állapot, családméret, egészségi állapot) - leírása mellett, azokat az összefüggéseket is bemutatja melyek a hátralékok kialakuláshoz, adott esetben felhalmozódásához vezettek.

Az adatfelvételt a Polgármesteri Hivatal, a Családsegítő Központ az akkori Cigány Kisebbségi Önkormányzat és az Önkéntes Pont munkatársai előzetes felkészítés után térítésmentesen 2009. július 20. - augusztus 14. közötti időszakban megbízólevéllel a szociális bérlakások lakóit otthonukban felkeresve végezték. A felmérés során 436 (N) szociális bérlakásról (a bérlakások 97%) 315 háztartásról (háztartások 71%-a), 887 bérlakásban élő személyről (613 felnőtt, 274 gyermek), gyűjtöttek adatokat.

A lakások műszaki állapotának megítélése alapvetően eltérő a lakásokat kezelő Szentes Városi Szolgáltató Kft. és a bérlők szempontjából. A Szolgáltató Kft. úgy ítéli meg, hogy a bérlakások mintegy 10%-a rossz műszaki állapotú, amelyek vagy felújításra szorulnak, vagy a szanálendő épületek között vannak nyilvántartva. A bérlők a lakások 2/3-át tartják jó vagy átlagos műszaki állapotúnak, a többit pedig felújításra szorulóknak. Az eltérés egyik oka a szakkérdések szubjektív megítélése. Van azonban egy másik, a lakások állapotára jelentősen kiható ok is. A bérlakások belső állagmegóvása – jogszabály szerint is – a bérlő feladata. Sajnos ezek a rendszeresen elvégzendő karbantartási feladatok (festés, mázolás, elkopott berendezések, felszerelések cseréje, stb.) egyre több bérlakásban az évek, sőt évtizedek során elmaradnak. Így azt érezhetik a bérlők, hogy a lakás felújításra szorul, pedig komoly, a lakhatást befolyásoló hiányosság nincs.

Ahhoz, hogy értelmezhető legyen a bérlők anyagi teherbíró képessége, illetve a lakbérhátralékok létrejötte, figyelembe kell venni, hogyan alakultak az elmúlt mintegy húsz évben a jövedelmek, illetve azok a kiadások, amelyek a lakásfenntartást befolyásolják. Azért ebben az időszakban, mert a bérlakások státusza és a bérlők helyzete alapvetően „A lakások és helyiségek bérletére valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról” szóló 1993. évi LXXIII. törvény 1994. évi hatálybalépése után változott meg. Ezt megelőzően ugyanis a bérlakások - amelyek először állami, majd önkormányzati tulajdonban voltak – elosztása igazgatási szabályok szerint történt, bérleti díjuk, sőt fenntartási költségeik is jelképesek voltak. A törvény előírta, hogy frissen önkormányzati tulajdonba került bérlakások többségét kötelezően, viszonylag alacsony áron és nagyon kedvező részletfizetési feltételekkel - kérésükre – a bérlőknek el kell adni. Szentesen a meglévő 1200-1300 darab bérlakásból csak a harmada-negyede maradt meg. Eltekintve egy kevés számú lakástól, amelyet a törvény szerint nem lehetett eladni, főleg azok a bérlők maradtak meg, akik még az igen kedvező feltételek mellett sem tudták bérlakásukat megvásárolni. A bérleményben élő háztartások 31%-a halmozott fel hátralékot (133 háztartás).

Többségben vannak azok a családok melyekben kiskorú gyermek, nevelkednek, melyek esetében a szerződésbontás minden valószínűséggel a gyermek családból való kiemelésével járna (valószínűsíthető, hogy az albérletet ugyanúgy képtelenek lennének anyagilag fenntartani, mint a bérlakást az átmeneti otthonok pedig csak ideig-óráig tudnák a gyermekeket a családban tartani).

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

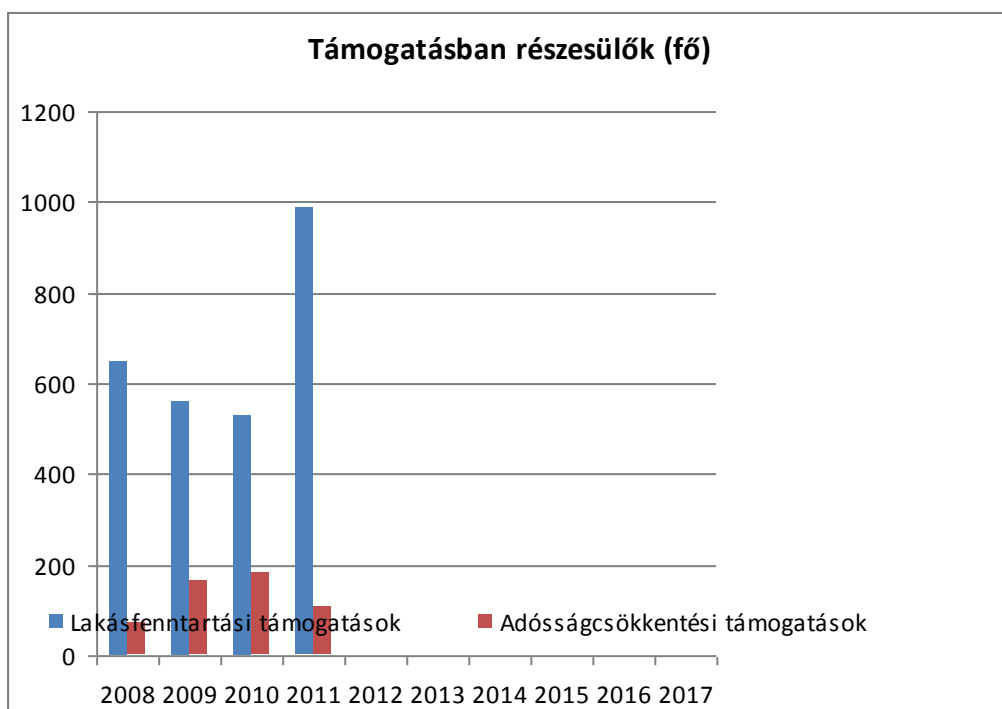
Szentesen az önkormányzat nyilvántartása szerint nincs ilyen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	650	72
2009	562	162
2010	530	183
2011	987	105

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bérlők 80%-a nem részesül lakbértámogatásban, mely a lakók szociális helyzetét mérő mutatói tekintetében nagyon magas arálynak mondható. Ennek oka lehet, hogy igénylése nagyon *bürokratikus*, hiszen évente kell igényelni, ami sok utánajárást igényel. A jövedelem és gyermekszám igazolása mellett a szolgáltatóktól is be kell szerezni az igazolásokat, hogy hátralékkal nem rendelkeznek, vagy a megállapodást a tartozás rendezéséről, illetve az adósságrendezési programban való részvételről. A másik ok lehet *az információ hiánya*, annak ellenére, hogy több csatornán keresztül is tájékoztatásban részesültek a bérlők. További probléma, hogy az *igazán rászorulókat a felhalmozott hátralékok* miatt nem tudnak élni a kedvezménnyel. A felmérés lehetőséget adott arra, hogy meghatározzuk, milyen arányban vannak a vizsgált populációban olyan rászorulóak, akik a feltételrendszernek megfelelnek mégsem éltek a lakbérkedvezmény lehetőségével. A nagyobb lélekszámú családok között arányaiban és lineárisan magasabb a hátralékot felhalmozók aránya. E tény mögött a kedvezőtlen eltartó és eltartotti arány a rossz munkaerő-piaci helyzetből adódó alacsony egy főre jutó jövedelem húzódik meg.

Összegzésként elmondható, hogy legkevésbé a legrászorultabb csoportok számára elérhető, pontosabban számukra nem segítség a lakbér-támogatási rendszer, azaz a nagy létszámú háztartások, a több gyermeket nevelő és a legszegényebb családok szorulnak ki e támogatási rendszerből. Ennek oka éppen a felhalmozott hátralék és annak mértéke. Az ő esetükben a támogatás nem csökkenti, pontosabban nem befolyásolja pozitív irányban a hátralékos helyzetet. Valószínűleg ők továbbra is hátralékosok lesznek és várhatóan adósságuk mértéke is növekedni fog. E csoport számára más típusú ellátást kell találni, vagy a lakbér-támogatási rendszer módosítása során kell az ő helyzetükre is alkalmazhatóvá tenni. A lakbérhátralékok felszámolására vonatkozó intézkedések kidolgozása szükséges.

f) eladósodottság

A bérlők többsége az alacsony jövedelmi csoportokba tartozik. A jövedelmek alacsony volta visszatükröződik a jövedelmek felhasználásában, a kiadásai szerkezetében.

A bérlők alacsony foglalkoztatottsági mutatói mellett azok, akik foglalkoztatottak többségében a legalsóbb fizetési osztályba tartoznak. Legnagyobb részük minimálbérért vagy annál kevesebb fizetésért, részmunkaidőben dolgozik. A kedvezőtlen iskolázottsági mutatók mellett jelen gazdasági és jogi körülmények között rövidtávon nem látszik esély a bérlakásban élők munkajövedelmének emelkedésére.

Nemcsak a munkajövedelmek, hanem a nyugellátások mértékének vonatkozásában is kijelenthető, hogy a bérlők többsége az alacsonyabb összegű nyugellátásban részesül.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Szentesen a telep vagy szegregátum jellegű lakókörnyezet sajátos jellemzőkkel bír, mivel mindenütt szilárd burkolatú utak, kiépített víz- és csatornahálózat és villamos energia használata biztosított. A lakóingatlanok felújításra szorulnak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.) Nincs adat

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Nincs adat

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás mindegyikét magas színvonalon látják el az önkormányzat intézményei.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2008	0	13	6
2009	0	13	6
2010	0	13	5
2011	0	13	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakossági egészségügyi ellátása területén az egészségügyi reform (1992) az alapellátás elsőrendű fontosságát hangsúlyozza. Az alapelv az, hogy a háziorvosi munka kerül előtérbe, amely tartós, évtizedeken át működő orvos-beteg kapcsolatot feltételez különböző szociális helyzetű és műveltségű lakosokkal. A szentesi háziorvosok, fogorvosok vállalkozói formában működnek. A háziorvosi rendelők épületét folyamatosan az EU előírásoknak megfelelően pályázati pénzekből újítja fel az önkormányzat, a szükséges műszerpark karbantartója és felújítója a háziorvos. 2003 év elején adta át az önkormányzat a kertvárosi orvosi rendelőket (kettő gyermekorvosi - önkormányzati tulajdonú, három felnőttorvosi - magántulajdonú). A rendelők mellett megnyílt a kertvárosi patika is, ami szintén magántulajdonban van. A Vörösmarty és Klauzál utcai orvosi rendelők bővültek: Európai Unió szabályoknak megfelelő rendelők kialakítására került sor. Az alap- és szakellátás orvosgárdája évek (évtizedek) óta a városban dolgozik, családjukkal itt telepedtek le. Jelentős szerepet kapnak a prevencióban.

Felnőtt háziorvosok: A háziorvosi tevékenységük során különböző prevenciós szűréseket végeznek (hyperlipidaemia, diabetes, hypertonia, mycosis, obesitas).

Házi gyermekorvosok: A gyermekorvosok kiterjedten végzik prevenciós szűréseiket (hallás, látás, szem, bőr stb.). Az iskolaorvosi teendőket az általános iskolákban, óvodákban, bölcsődében ellátják. A középiskolások iskola-egészségügyi orvosi ellátását külön iskolaorvos végzi.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekorvosok kiterjedten végzik prevenciós szűréseiket (hallás, látás, szem, bőr stb.). Az iskolaorvosi teendőket az általános iskolákban, óvodákban, bölcsődében ellátják. A középiskolások iskola-egészségügyi orvosi ellátását külön iskolaorvos végzi. Ezen kívül az önkormányzat költségvetésében évente jelentős összeget különít el szűrési programokra, egészségügyi és életmód-formáló rendezvényekhez. 2009 szeptemberében bekapcsolódott a város az „Egészség egy életen át” szűrési programba, melynek keretében abban az évben és a következő évben is szűrőkamion érkezett a településre.

Hosszú évek után 2011-től van lehetőség az ingyenes HPV védőoltásra az önkormányzat támogatásával. 2012-ben az 1999-ben született, szentesi állandó lakcímmel rendelkező lányok között valósult meg a védőoltás igény szerint. A védőoltás megszervezése és az oltás kivitelezése a védőnő és az iskolaorvos együttműködésével zajlott. A 2012/2013-as tanévben 103 fő 1999-ben született leány kapta meg a GSK által forgalmazott Cervarix oltóanyagot. A Magyar Vöröskereszt „Tegyünk együtt a méhnyakrák ellen” pályázatán 31 fő leány részére biztosította az oltóanyagot 1.422.900,-Ft összegben. 2013-ban a program

folytatódik, a 2000-ben született leányok védőoltására lesz lehetőség 2013. őszétől. A szervezési munkák már elkezdődtek.

2011-től nagyszabású szűrőprogram indult a városban önkormányzati támogatással.

2011 szeptemberében előadásokat (onkológus, reumatológus, nőgyógyász, szemész) hallhattak az érdeklődők, majd nőgyógyászati (rákszűrés, mammográfia, csontsűrűség-mérés) vizsgálatokon valamint szemészeti vizsgálatokon vehettek részt. Novemberben előadások (szívbetegségek, diabetológus, érrendszeri ártalmak) után ismét szűrések (vércukor, koleszterin, vérnyomás, BMI, testzsír, haskörfogat, Find-risk teszt, CV, rizikoscore, stb.) következtek. Decemberben újból a nőgyógyászat és mammográfia következett.

2012 februárjában urológus, pulmonológus, gégeész előadása után pulmonológiai és szájhygiéniai valamint prosztata problémákra derülhetett fény, és kardiovaszkuláris vizsgálatokat is végeztek. Áprilisban gyermekorvos, nőgyógyász és bőrgyógyász tartott előadást, majd bőrgyógyászati, nőgyógyászati és mammográfia, valamint oszteoporózis szűrésekre került sor. A menetrend májusban is hasonlóan alakult: előadások után szív- és érrendszeri és diabétesz napot tartottak a Rendelőintézetben, ahol bőrgyógyászati, szemészeti és prosztata vizsgálaton is részt vehettek az érdeklődők. 2013-ban a program folytatódik.

Az önkormányzat által támogatott prevenciós tevékenységek mellett civil- és magánkezdemenyezésekre is indulnak szűrőprogramok a városban. Prevenciós előadások folyamatosan megszervezésre kerültek, minden iskolában az AHA program (országos szexuális, és mentálhigiénés felvilágosító program) keretében a védőnők rendszeresen tartanak előadásokat az egészséges életmód, drogprevenció, szexuális felvilágosítás témaköreiben.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nincs adat

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Egészséges táplálkozás szempontrendszerét figyelembe véve főznek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szentes a nemzet sportvárosa, kiemelt területként kezeli a sporthoz való hozzáférés esélyének biztosítását minden egyes szentesi gyermek tekintetében. Uszoda-használatot, jégpálya-használatot támogatott, mindennapos testnevelést és a diáksport aktív működését szorgalmazza.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

A Szentesi Családsegítő Központ személyes gondoskodást nyújtó szociális, és gyermekvédelmi alapellátásokat biztosító intézmény, mely ezen túlmenően, alaptevékenységként szabadidős szolgáltatásokat és ifjúságvédelmi feladatokat is ellát. Gazdálkodási szempontból részben önálló gazdálkodó költségvetési szerv. A pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Városi Intézmények Gazdasági Irodája látja el az érvényben lévő együttműködési megállapodás alapján.

Működési területe: Szentes város közigazgatási területe. Alapfeladatai az alábbiak:

- Gyermekjóléti Szolgálat (1999-től, ellátja a megyei módszertani feladatokat is)
- Családsegítő Szolgálat
- Tanyagondnoki Szolgálat
- Népkonyha (10 adag)
- Családok Átmeneti Otthona (33 férőhelyen 8 család)
- Gyermek Átmeneti Otthona, (23 férőhely)
- Helyettes szülői hálózat, (3 családnál, 8 férőhely)
- Szentes Városi Üdülőtábor,
- Közösségi tér

A **családsegítés** klienseinek és forgalmi adatainak alakulása

Év	I-III. negyedév		I-IV. negyedév
	Kliens szám (család)	Forgalom	Forgalom
2010	861	2637	3587
2011	853	2761	3740
2012	796	3079	Várható:3800

Az ellátottak száma évek óta viszonylag állandó, idén a forgalom enyhe növekedést mutat az előző évekhez viszonyítva. Ennek oka, hogy jellemzően megnőtt az egy ellátottra eső problémák száma, mely a találkozások számát is növeli. A hozott probléma az esetek legnagyobb hányadában anyagi természetű. Az ellátotti körön belül viszonylag magas a mélyszegénységben élők, illetve az adósságterhekkel – lakhatási problémákkal küzdők aránya. Az ilyen típusú problémák a későbbiekben okozhatnak családi-párkapcsolati konfliktusokat, vagy mentális nehézségeket. Családterápiás és mediációs szolgáltatást a tárgydőszakban 47 család (120 fő) vett igénybe. A feladatok ellátása 20 órában a Családsegítő Központ telephelyén történik, míg 20 órában a Községi Térben a fiatal korosztály részére nyújtanak szolgáltatást.

Az iskolakezdési akció keretében városi szintű gyűjtést rendeztek, így jelentős mennyiségű tanszert, iskolatáskát, és más az iskolakezdéshez szükséges eszközöket (tornaruha, tornacipő, stb.) sikerült szétosztani a rászoruló családok körében.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** területén ellátott gyermekek és családok forgalmi adatai kismértékű csökkenés tapasztalható az évek során. Jellemző azonban, hogy a problémák egyre súlyosabbak, fokozott gondozást igényelnek. Ezt támasztja alá a védelemben vett gyermekek számának fokozatos emelkedése.

Időszak	Felvett esetek	Lezárt esetek	Jelenleg gondozott esetek	Jelenleg védelemben vett esetek	Átmeneti nevelésben lévő esetek
2009. I-III. negyedévben	111 családból 123 gyermek	51 családból 78 gyermek	262 családból 385 gyermek	33 családból 46 gyermek	nincs adat
2010. I-III. negyedévben	97 családból 135 gyermek	96 családból 142 gyermek	231 családból 361 gyermek	37 családból 60 gyermek	nincs adat
2011. I-III. negyedévben	114 családból 127 gyermek	86 családból 113 gyermek	226 családból 357 gyermek	38 családból 67 gyermek	33 családból 57 gyermek
2012. I-III. negyedévben	71 családból 111 gyermek	81 családból 131 gyermek	174 családból 339 gyermek	38 családból 71 gyermek	25 családból 50 gyermek

A fent bemutatott gondozott gyerekek mellett eseti kezelésben 68 gyermek lett nyilvántartásba véve a szolgálatnál. Jelentős számú a pszichológusi tanácsadáson megjelenő kliensek aránya, melyet a szakmai vezető munkaköri feladataként látja el.

Népkonyha forgalmi adatai:

Év	Kiosztott adagok száma összesen	Működési napok száma
2012. I. III. negyedév	1900	190

Általában napi tíz adag ételt osztanak ki, így a konyha kihasználtsága maximális. A 2012-es évben eddig összesen 31 fő vette igénybe a népkonyhai szolgáltatást, ami azt jelenti, hogy átlagosan egy-egy ellátott 61 napot étkezett az intézményben.

A **tanyagondnoki szolgáltatásban** az ellátottak száma kismértékben csökkent. Ennek oka többek között az elhalálozások, illetve az elköltözések. A csökkenés másik oka, hogy 2012-ben is elmaradtak a nagy mennyiségű élelmiszer adományok, így ennek okán nem jelentek meg a szolgálatnál azok az ügyfelek, akik egyébként a rendszeres kapcsolattartást nem igénylik, de az adományért évente egyszer eljönnek.

A tanyagondnokok a Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályának felkérésére a tanyavillamosítási programhoz kapcsolódóan végeztek széles körű felmérést a külterületi lakosok körében, annak tekintetében, hogy mely tanyákban nincs áram, és kik azok, akik szeretnék beköttetni.

Év	I-III. negyedév		I-IV. negyedév
	Kliens szám	Forgalom	Forgalom
2010	402 fő	2347	4261
2011	380 fő	4703	6279
2012	352 fő	4668	Várható:6300

Hajléktalan Segítő Központ

(étkeztetés-népkonyha, nappali melegedő, éjjeli menedékhely, átmeneti szállás)

Étkezést biztosít azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik önmaguknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek legalább napi egyszeri meleg étkezésről gondoskodni. Az étkeztetés alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít, azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

A hajléktalan személyek nappali tartózkodására nyújt lehetőséget A Hajléktalanok Nappali Intézménye. A nappali ellátás lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére a közösségi együttlétre, a pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tállására és elfogyasztására.

A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása az önellátásra képes hajléktalan személyek éjszakai pihenésére vagy tartózkodására szolgáló intézmény. A hajléktalanok átmeneti szállása biztosítja az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a betegek elkülönítésére, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket. Az átmeneti szálláson az önellátásra képes rászoruló saját kérelmére helyezik el. Az elhelyezésen túl szociális szolgáltatással, hivatalos ügyek intézésével, családi és társadalmi kapcsolatok helyreállításával, egyénre szabott esetkezeléssel segítik a hajléktalanság állapotának megszűnéséig.

Az alábbi szolgáltatásokat nyújtja az intézmény: Kenyérosztás, szakrendelésre betegek beszállítása, elkísérése, gyógyszeresedők gyógyszerjeinek biztonságos tárolása és rendeltetésszerű kiadása, vérnyomás és vércukorszint mérés, hajnyírás, kapcsolattartás bv. intézetbe került lakóinkkal, elsősegélynyújtás, hűtőszekrény használat, iratpótlás segítése, hivatali ügyek segítése, szabadidő hasznos eltöltésére sportolási lehetőség, házi könyvtár (adomány könyvekből), tömegkommunikációs eszközök (TV, rádió, újság) használata

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat és az intézmények munkatárai a segítségnyújtásra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel vannak a hátrányos helyzetű célcsoportokra. Képzettségük és szakmai hozzáállásuk erősíti és nem hátráltatja az esélyegyenlőség szempontrendszerének érvényesítését.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

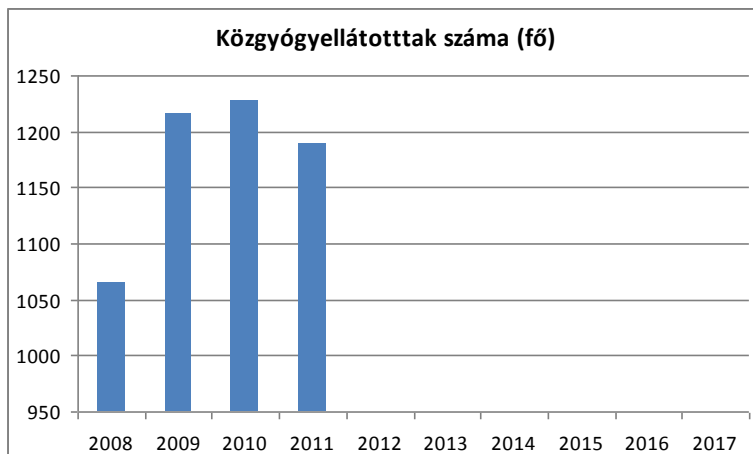
3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	1066
2009	1217
2010	1229
2011	1189

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rászorulóknak közgyógyellátási igazolvánnyal ingyenesen szerezhetik be létfontosságú gyógyszereiket. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Jelenleg három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

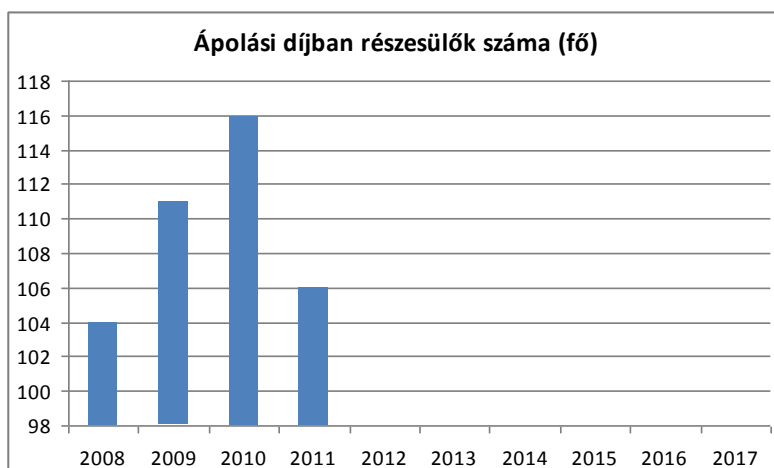
Az alanyi jogon, és a normatív alapon jogosultak ellátásának megállapítása 2013.01.01. napjától a Járási Kormányhivatal, méltányossági alapon az önkormányzat feladata.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	104
2009	111
2010	116
2011	106

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díj folyósításával segítik a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozót feladata ellátásában.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Szentes városa jelentős figyelmet és anyagi forrást szentel a város közösségi és kulturális életére, a hétköznapiakat is gazdag színházi, zenei, művészeti élet jellemzi. A civil szervezetek, az önkormányzat és a szentesi vállalatok összefogásának köszönhetően pezsgő közösségi élet zajlik a városban.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Szentes nagyon gazdag kulturális hagyományokkal rendelkezik. Rangos kulturális és tudományos intézményei állnak a lakosság rendelkezésére. A felújított megyeházán reprezentatív környezetben található az 1897-es alapítású Koszta József Múzeum, ahol az állandó helytörténeti-, néprajzi-, ipartörténeti-, egyháztörténeti tárlatok mellett megtekinthető Koszta József (1861–1949) világhírű festőművész értékes hagyatéka. Az európai hírű régészeti gyűjtemény legjellegzetesebb darabjai kétévenként váltakozó időszak kiállítások keretében láthatók. A múzeum helytörténeti raktára 1997. óta a Péter Pál Polgárház, amely eredeti bútorzatával és berendezésével bepillantást enged a jómódú polgárcsaládok életvitelébe, emellett orvoslástörténeti műszereket, gyógy- és dísznövényeket mutat be. Szentesen található az ország egyetlen vidéki fényirdája: a Fridrich-fényirda.

A múzeum 1897-ben vármegyei múzeumként jött létre és részben a ligeti, részben a már lebontott József Attila utcai épületben került elhelyezésre. A megyeháza felújítása után 2006-tól a Kossuth téri felújított épület ad otthont az állandó kiállításoknak, a néprajzi gyűjteménynek, a raktárak egy részének, a munkatársak irodáinak, valamint a közönségszolgálati tereknek (ruhatár, pénztár, múzeumbolt, múzeumpedagógiai tanterem és előadó). A KJM a jogszabályi előírásoknak megfelelően gyűjti, rendszerezi, tudományosan feldolgozza, kezeli és raktározza, állandó és időszak kiállításokon, valamint egyéb formákban (pl. múzeumpedagógiai foglalkozások, kiadványok megjelentetése, ismeretterjesztő előadások) közzé teszi, bemutatja a város és tágabb környéke történetének régészeti, képzőművészeti, iparművészeti, helytörténeti és néprajzi tárgyi emlékeit, dokumentumait, kulturális javait és szellemi örökségét. Védi a környéken fellelhető régészeti lelőhelyeket, közreműködik azok feltárásában, a leletek mentésében és konzerválásában. Részt vesz a kulturális javak anyagának restaurálásában, nyilvántartásában, tudományos feldolgozásában, eredményeinek publikálásában.

A múzeum mint tudásközpont

Elhivatott munkatársai a múltban kialakított rendszer szerint a régészet, a néprajz, a helytörténet és a képzőművészet tudományterületeken végeznek alapkutatásokat, gondoskodnak a tárgyak és a gyűjtemények állagvédelméről, rendjéről, biztosítják, hogy az intézményben felhalmozott tudományos információ és művészi érték az általános művelődés és az oktatás szerves részévé váljon.

Feladatuk az identitástudat formálása, a képesség- és a kompetenciafejlesztés, az oktató-nevelő tevékenység vendégeink minden korosztályában, de kiemelten a helyi, továbbá a térségi alap- és középfokú oktatásban, valamint régiós szinten a szakirányú felsőoktatásban.

Kiállításai és a gyűjteményeikhez köthető rendezvények, melyek – a szentesi és a kistérség turisztikai kínálatában is meghatározó szerepet játszanak –, lehetőséget nyújtanak közművelődési és múzeumpedagógiai szolgáltatások igénybevételére, nemcsak a csoportok, hanem a családok számára is.

A múzeum feladata nemcsak a múlt megismertetése. Ugyanilyen fontos a jelenben még fellelhető értékekre történő odafigyelés, megóvó értékmentés. Mivel a múzeumpedagógia közvetlen alanyai elsősorban a gyerekek, a fiatalok, az életfogytig tanulás terén azonban jelen van a felnőtt és idősebb korosztály is, szemléletük formálása az értékmegővásban, értékteremtésben hangsúlyos feladatuk.

Céljaik eléréséhez a múzeumi tárgyak valódi kapcsolatba kerülnek a látogatókkal, a kutatások letisztult eredményei ismertté, alkalmazhatóvá válnak. Tanítási, ismeretátadási funkciójának érvényesítésével egyedülálló szerepet tölt be, mely pótolhatatlan, eredeti, mással és máshol nem helyettesíthető.

A múzeum munkatársainak alapvető célja, hogy a múzeumot a helyi és a kistérségi oktatás szolgálatába állítsák, olyan intézmény legyen, melyet a szentesi gyerekek, fiatalok, valamint a kistérség ifjúsága, a város és a környék felnőtt lakossága szívesen látogat. Ennek érdekében nemcsak kiállításokkal, hanem kapcsolódó pályázatokkal, versenyekkel vagy egyéb, főként a múzeumpedagógia körébe tartozó rendezvényekkel (formális és informális múzeumi órák, kézműves foglalkozások, tárlatvezetések) igyekeznek közel kerülni a helyi és a kistérségi közönség minden rétegéhez.

Állandó kiállításai a sikeres ALFA program pályázat segítségével épültek 2006-ban, melyek – egyebek között – Szentes történetét, a 19. századi kisvárosi mesterségeket, a helyi képzőművészetet, és Koszta József festését mutatják be. Az állandó kiállításokhoz készült esztétikus múzeumi enteriőrök, igényes tárgyválogatások a távolról érkezőknek nyújtanak lenyűgöző élményt, erősítve a város kulturális és

turisztikai vonzerejét. Az állandó kiállítások tudományos üzenete a múzeumpedagógiai foglalkozások és az életfogytig tartó tanulás kiindulópontja, amely segítségével erősíthető a helyi identitástudat, a lakosság szülőföldszeretete, valamint hatásos eszköze az itt élők helyben tartásának, vagy visszatérésének elősegítésére.

Élményszerű ismeretszerzést!

Céljuk, hogy a szentesi múzeum kiállításai, az azokra épülő múzeumi programok, gyűjteményeink értéke minőségi változást idézzon elő a látogató és a múzeum kapcsolatában. Az érdeklődők kíváncsiságát, megismerési vágyát szeretnék élményszerző módon kielégíteni, bepillantást engedve egy a látogatók előtt többnyire elzárt világba. Folyamatos feladatuk az örökségvédelem, a vizuális kultúra fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás (LLL) készségeinek, továbbá az iskolai alaptantervekhez kapcsolódó kompetenciák elmélyítése. Hosszú távon szükséges az interaktív technikai elemek bővítése: régészeti, képzőművészeti, ipartörténeti filmes megjelenés biztosítása.

A múzeum munkatársai folyamatosan végzik a tudományos gyűjteményfejlesztő és feldolgozó tevékenységüket: ásatások végzése, tárgyi anyag gyűjtése a régészet, a néprajz, a helytörténet, a képzőművészet terén, lehetőség szerint műtárgyakat vásárolnak, gyűjteményi leltározást folytatnak. Erősítik a gyűjteményi digitalizálást, anyagi lehetőségüktől függően tudományos publikációkat jelentetnek meg, és kisebb, ismertető kiadványokat készítenek. Folytatják gyűjteményi állományvédelmi tevékenységüket (restaurálás, állandó ellenőrzés, a műtárgyak számára a megtarthatóságuknak megfelelő környezet biztosítása).

Mindezek mellett a múzeum munkatársai számos előadást, kiállítást, rendszeres múzeumi matinét terveznek. Megünneplik a Múzeumi és a Műemléki Világnapot és megrendezik az évről évre egyre nagyobb érdeklődésre számot tartó Múzeumok Éjszakáját. A múzeum szakmai tevékenysége és közönségkapcsolatai nagyon jók (2011-ben az év múzeuma külön díjat nyerték el), rendezvényeik és kiállításaik közkedveltek a szentesiek körében.

Ugyancsak rangos tudományos intézménye a városnak a Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltára, amely az egykori megyeháza falai között őrzi a történelmi Csongrád vármegye, a volt járások és községek 1720-as évektől keletkezett iratait, térképeit és egyéb dokumentumait. A levéltár 13 000 kötetes történelmi szakkönyvtárral rendelkezik; helytörténeti kiadványsorozata Szentesi Műhely Füzetek címen jelenik meg. Dokumentumtörténeti kiállításai rendkívül népszerűek. 2006-ban költözött az önkormányzat tulajdonában álló felújított megyeházára, ahol a korábbinál jóval nagyobb alapterületen, kiemelkedő feltételek között végezheti munkáját.

- Gyűjti, rendszerezi és nyilvántartja a város és környéke történetének és jelenének hivatalos dokumentumait.
- Gondoskodik az írásos dokumentumok állapotának megőrzéséről, raktározásáról, a hivatalos szervek újonnan keletkezett iratainak folyamatos átvételéről, a nem titkosnak minősített dokumentumok helytörténeti kutatók által történő hozzáférhetőségéről.
- Állandó- és időszakos kiállításokat szervez.
- Esetenként ismeretterjesztő, illetve tudományos előadásokat szervez.
- Levéltári napokat rendez.

A városban több olyan közgyűjtemény is található, mely nem az önkormányzat fenntartásában működik, hanem a gyűjteményt létrehozó szervezetek, illetve alapítványok tartják fenn:

Dél-alföldi Postatörténeti emlékszoba (Szentes, Kossuth u. 3. sz.), Szentesi Tűzoltóság múzeuma (Szentes, Kossuth Lajos u. 47. sz.), 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred csapatmúzeuma (Szentes, Csongrádi u. 108 sz.), Néprajzi magángyűjtemény (Szentes, Daru u. 5. sz.). Ezen kiállítások legtöbbje bejelentésre, illetve korlátozott nyitva tartással tekinthető meg.

A felújított megyeháza épületében Konferencia- és Kulturális Központ működik, mely egyedi a régióban.

Szentes városa jelentős figyelmet és anyagi forrást szentel a város kulturális életére, a hétköznapiakat is gazdag színházi, zenei, művészeti élet jellemzi. A civil szervezetek, az önkormányzat és a szentesi vállalatok összefogásának köszönhetően pezsgő kulturális élet zajlik a városban. A Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola mellett a Szent Anna Római Katolikus Templom, az Evangélikus Templom és a Református Nagytemplom is állandó színhelye a komolyzenei hangversenyeknek, melyeket az itt élő és az innen elszármazott művészek adnak Szentesen. Ugyancsak igényes hangversenyek megrendezésének helyszíne a Felsőpárti Református Templom is. Mindemellett állandóak a helytörténeti kutatások; a városi kiadványok

megjelentetésére kiemelt figyelmet fordít az önkormányzat. Az elmúlt két évtizedben számos helyben kiadott könyv látott napvilágot. Városunkban szinte minden napra jut egy kulturális rendezvény, melyek között megtalálhatók a nagy tömegeket megmozgató események is. 1968 óta jelenik meg a település saját újságja, a Szentesi Élet, amely kezdetben havi lapként, 1990 óta hetilapként tájékoztat a helyi történésekről, kulturális programokról, eseményekről. Hasonló közszolgálati szerepet tölt be a Rádió 451, a Szentesi TV és a Városi Visszhang c. újság.

A város jelenkori kulturális szerepében fontos helyen állnak az önkormányzat által fenntartott közművelődési intézmények, melyek közül a legnagyobb a Szentesi Művelődési Központ. Az intézményhez kötődően számos művészeti csoport, baráti kör, klub és szakkör működik. A többszörös Arany Páva díjas Pengető Citerazenekar és a Fotókör kimagasló munkáját a Csongrád Megyei Közgyűlés Alkotói Díjjal ismerte el. Az épületben működő klubpresszó folyamatosan helyet ad alkalmi kiállításoknak is. Az 1898-ban létesült, ötszáz néző befogadására alkalmas Tóth József színházterem jelenleg nem használható, felújítása előkészítés előtt áll. Népszerű a háromszáz férőhelyes [Őze Lajos Filmszínház](#), amely a helyi születésű neves színművészről kapta a nevét. A képzőművészeti élet legjelentősebb színtere a [Tokácsli Galéria](#). Azon kevés vidéki kiállítóhelyek egyike, amelyik helyi fenntartásban országos hírű, változatos tárlatokat mutat be. Elsősorban a kortárs képzőművészek megismertetésére törekszik, de gyakran rendeznek népi- és iparművészeti, fotóművészeti és helytörténeti kiállításokat is.

Szentesi Művelődési Központ működése és szolgáltatásai

A város legnagyobb közművelődési intézménye. A Szentesi Művelődési Központ az alábbi épületekben végzi közművelődési tevékenységét:

- Művelődési és Ifjúsági Ház (Tóth J. u. 10-14.)
- Móricz Zsigmond Művelődési Ház (Ady E. u. 36.)
- Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ (Kossuth tér 1.)
- Tokácsli Galéria (Kossuth tér 5.)
- Őze Lajos Filmszínház (Nagy F. u. 3.)
- „Civil Közösségi Ház” (Kiss B. u. 3.)
- Hangversenyközpont (Kiss B. u. 11.)

A Művelődési és Ifjúsági Ház 1980-ban épült, itt található az intézmény irodái, és ez az épület ad helyet a művelődési központ legtöbb eseményének. Pódiumtermében kamara előadások, pódiumműsorok, vetélkedők, kamarakoncertek zajlanak, az előadóteremben ismeretterjesztő programok és filmvetítések hallhatók, láthatók. Ebben az épületben működik a szakkörök és a klubok egy része – Szentesi Fotókör, Pengető Citerazenekar, Díszítőművész Kör, Pedagógus Tánc és Népdalkör stb., helyet ad szakmai rendezvényeknek, konferenciáknak, vásároknak. A Klubpresszóban havonta kiállításokat rendeznek. Az épület melletti Ifjúsági Parkban nagyszabású szabadtéri rendezvényeket tartanak.

A Móricz Zsigmond Művelődési Ház 1951-től a városi közművelődés egyik jelentős színtere. Az épületben különböző klubok, szakkörök működnek, mint pl. a Király István Kertbarát Kör, a Nyugdíjasok klubja, az Életmód klub, a Díszmadártenyésztők Köre, a Sakkszakkör. Helyet ad különböző civil szervezeteknek is, így többek között a Városi Fúvószenekar, a Mozgáskorlátozottak, és a Csökkentlátók klubja is itt tartja foglalkozásait. A Tóth József Színház bezárása óta a gyerek-előadások, rendezvények irodalomórák helyszíne is ez az épület. A nagyteremben évente több alkalommal kiállításokat rendeznek (Kertbarát Kör terménykiállítása, díszmadár-tenyésztők kiállítása), különböző csoportok bálakat, rendezvényeket tartanak. A Kossuth téren lévő Galériát 1974-ben adták át, 2010. július 1-től felvette a Tokácsli Galéria nevet. A Tokácsli Galéria a Dél-Alföld egyik legszebb kiállítóhelye, ahol rangot jelent kiállítani, itt évente 10-12 kiállítást rendeznek. Az intézménynek fontos szerepe van a helyi művészek támogatásában, így évente lehetőséget ad a szentesi tehetségek bemutatkozására is, de rendszeresen szerepelnek a kiállító teremben országos hírű művészek alkotásai is.

Az Őze Lajos Filmszínházat - a Képviselő-testület döntése alapján - 2003. július 1-től működteti a Szentesi Művelődési Központ. A moziban naponta két vetítést tartanak, a nyári hónapokban pedig este 10 órakor kezdődő előadással bővül a program. Az általános és középiskolás tanulók részére csoportos vetítéseket rendeznek az oktatási intézmények igényei alapján, valamint évente 1-2 alkalommal közönségtalálkozóval egybekötött filmbemutatókra is sor kerül.

A Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ adottságai révén ideális környezetet nyújt mind a vállalati, mind a családi rendezvények résztvevőinek, illetve az aktív kapcsolódást kedvelőknek. Ebben az épületben

konferenciákat, előadásokat, szakmai értekezleteket, könyvbemutatókat, különböző megemlékezéseket, tanácskozásokat, zenés esteket, koncerteket, bálakat, kiállításokat szerveznek. A lakosság egyre többször veszi igénybe ezt a szép épületet esküvők, lakodalmak lebonyolítására.

Nagy sikerrel szervezik meg a Megyeháza udvarán a nyári színházi előadásokat, ahol musical, színdarab, zenés előadás, koncert, operett, néptánc és népzenei bemutató is szerepel, de itt rendezik meg a Fúvószenekari találkozót is.

Hangversenyközpont

A Hangversenyközpont hosszú távú terveinek alapját továbbra is kultúránk ápolása, az értékekre való fókuszálás, figyelemfelkeltés képezi. Az így évről évre összeálló szakmai program fő célja, azon szegmensek egymás mellé állítása, amelyek sok esetben, akár eltérő szakmai irányultságot mutatnak. A művészetek, a zene világának sokszínű területei így rendhagyó módon jelennek meg egymás mellett, ill. sok esetben kapcsolódnak, létrehozva azt az egyedi koncepciót, amely igazán egyedi lehet a befogadó közönség számára. Az értékek középpontban tartása, a tradíciók továbbvitele minden esetben távolba mutató folyamat, ha úgy tetszik hosszú távú „befektetés”, amely mindannyiunk közös érdeke. Mára megvalósulni látszik az elképzelések létjogosultsága, hiszen szinte minden rendezvényüket kiemelt érdeklődés követi.

A Civil Közösségi Ház épületét 2009 novemberétől integrálta az önkormányzat a művelődési központhoz. A benyújtott pályázat nem volt eredményes, mely biztosította volna az épület felújítását, ezért egy ideig zárva volt. 2011-ben kisebb felújítást végeztetett az önkormányzat az épületben. 2011 novembere óta az Árpád Szabadidős Sportklub és a Városi Polgárőrség is ebben az épületben működik. A Helyőrségi Klub bezárása óta itt kapott helyet a Bolero TSE is.

A település egyik leglátogatottabb közművelődési intézménye a helyi önkormányzat által fenntartott [Városi Könyvtár](#). A korszerű, és mai kor igényeinek mindenben megfelelő könyvtár hozzáférést biztosít a korszerű műszaki és tudományos információkhoz, irodalmi alkotásokhoz, pihentető- és szórakoztató könyvekhez. A több mint 147 féle folyóirat friss hírekkel, aktuális információkkal látja el az olvasókat. A 85.000 kötetes könyvtár népszerű szolgáltatása a házhozszállítás, mely havonta egy alkalommal történik, s azokhoz az idős vagy mozgásukban korlátozott emberekhez juttat el könyveket, akik nem tudják a könyvtárat személyesen felkeresni.

A 14 éven aluliak könyvtári ellátását a technikailag jól felszerelt, 27.000 kötetes [Gyermekekönyvtár](#) végzi. A gyermekek rendelkezésére 22 féle folyóirat áll. A hagyományos szolgáltatások mellett rendszeresek a könyvtár-bemutatók és könyvtárhasználati órák, ismeretterjesztő előadások, szabadidős és kézműves programok. A gyermekek olvasásra nevelése érdekében óvodás csoportokat is fogadnak játékos foglalkozásokon.

A könyvtár működése és szolgáltatásai

A Szentés Városi Könyvtár elsősorban Szentés és térsége településein élők számára biztosítja a hatékony és minőségi könyvtári ellátást, valamint közvetíti az országos könyvtári rendszer szolgáltatásait, ezáltal megteremtve az írott és elektronikus információkhoz való közvetlen vagy közvetett hozzáférést, elősegítve ezzel az itt élők életminőségének javulását, az esélyegyenlőség megteremtését.. Gazdag kulturális programkínálattal, közösségi tér biztosításával hozzájárul a szabadidő kellemes, hasznos és igényes eltöltéséhez. A könyvtár felnőtt- és gyermekrészlege heti 6 napon 40 óra nyitva tartással várja olvasóit.

A könyvtár alapszolgáltatásai

Folyamatosan biztosított szolgáltatások, ellátott feladatok:

- A könyvtár dokumentum-gyűjteményének (könyvek, folyóiratok, elektronikus, digitális dokumentumok) gondozása, fejlesztése, elérhetővé, kereshetővé tétele;
- Dokumentumkölcsonzés, interneten elérhető katalógus és kölcsönzési információk, otthonról történő határidő hosszabbítás, előjegyzés;
- Könyvtárközi kölcsönzés;
- Sokoldalú információszolgáltatás, személyes és online tájékoztatás;
- Speciális gyűjtemény és szolgáltatások biztosítása fogyatékkal élők részére
- Számítógép és internet használat biztosítása;
- NAVA Pont (Nemzeti Audiovizuális Archívum);
- Helyi vonatkozású dokumentumok digitalizálása – korlátlan elérésű eKönyvtár fejlesztése;
- Helyismereti, helytörténeti külön gyűjtemény építése;
- Hangoskönyvtár (hangzó dokumentumok, filmek) működtetése;

- Gyermekkönyvtár, 14 évnél fiatalabbak számára kialakított gyűjtemény és speciális szolgáltatások;
- Bababarát megoldások és programok (0-3 éves korosztály számára);
- Tehetséggondozás: regisztrált Tehetség Pont-ként rendszeresen szervez fejlesztő programokat;
- Rendezvények: könyvtár- és olvasás népszerűsítő, ismeretterjesztő, közösségi, kulturális programok, kiállítások;
- Civil kapcsolatok: a könyvtárban működik a Gondolkodók Klubja, Grafológus Klub, az Életjel Egyesülettel és a Kiss Bálint Médiaműhellyel közösen szervezett filmklub és a Kapocs Kistérségi Kulturális Közhasznú Egyesület.

Pályázati támogatással létrehozott, illetve tulajdonosi döntés alapján vállalt feladatok:

- ✓ eMagyarország Pont működtetése: informatikai szolgáltatások
- ✓ Felnőttképzés: Pályázati támogatással indult el könyvtárban a felnőttképzés. 15 fős korszerűen felszerelt számítógépes oktatóterem áll a hallgatók rendelkezésére.
- ✓ A könyvtár akkreditált felnőttképzési intézmény.
- ✓ Könyvkiadás: a könyvtár – önkormányzati döntés alapján - könyvkiadói és értékesítói tevékenységet végez. Elsősorban a helyi és helyi vonatkozású kiadványok kiadói tevékenységét látja el, pályázatot ír ki az önkormányzat e célra biztosított támogatására, értékesíti a helyi kiadványokat.
- ✓ Szentesi Élet: 2012-ben kapta feladatul a könyvtár a Szentesi Élet elnevezésű hetilap kiadását és terjesztését.
- ✓ Közterületi reklám: ugyancsak 2012-től tartozik a könyvtár hatáskörébe a közterületi reklám, a reklámfelületek értékesítése.
- ✓ Egyéb tevékenységek: kiegészítő tevékenységként, a szerzői jog szabályait és az állományvédelmi szempontokat betartva, könyvtári illetve hozott dokumentumokról - térítés ellenében - másolatot készít, nyomtatást, laminálást, spirálozást, scannelést, szövegszerkesztést vállal.
- ✓ Kapcsolatok: A könyvtár jó kapcsolatot ápol a város kulturális és oktatási intézményeivel, a testvérvárosok könyvtáraival, valamint a térség könyvtáraival.

A felnőtt részleg tárgyi és technikai, informatikai ellátottsága jó. A Gyermekkönyvtár berendezése és számítógépparkja előregedett, hamarosan megújításra, cserére szorul.

2011. január 10-én kezdte meg működését a Családsegítő Központhoz tartozó **A Dózsa-ház Közösségi tér**. Az épületben ifjúsági tanácsadó iroda működtetését és drogalternatíva programok szervezését és koordinálását végzik. A közösségi-tér nyitott házként működik, azaz a civil szervezetek és önszerveződő csoportok előzetes egyeztetést követően ingyenesen használhatják az épületet és annak berendezéseit közösségi céljaik megvalósítására.

Állandósult a közösségi tér látogatottsága, havonta átlagosan 1700 fő fordul meg a különböző programokon vagy vesz igénybe valamilyen szolgáltatást. Az egy napra jutó látogatók száma 58 fő, ami az előző év hasonló időszakához képest 5%-os növekedést mutat.

Az épület kihasználtsága nagyon magas, sok esetben okoz problémát a 16-20 óráig terjedő időszak, hiszen az igények ebben az időpontban meghaladják a lehetőségeket. Az eltérő célú programok összehangolása is komoly feladatként jelentkezik (eltérő korosztályok, eltérő zajterheléssel járó programok sokszor zavarják egymást).

A Ház programjait sokszínű klubszerű foglalkozások, konferenciák, ismeretterjesztő előadások jellemzik, sport, egészségmegőrzés, hagyományőrzés, környezetvédelem, ifjúsági képzések témakörökben. A sokszínű programokon magzati kortól egészen a legidősebb korosztályig terjedően fordulnak meg látogatók.

Örömteli tapasztalat, hogy az elsődleges célcsoportba tartozó, csellengő hátrányos helyzetű fiatalok egyre növekvő számban keresik fel a közösségi teret, melynek eredményként a hétvégén éjszaka működő Pepita Klub forgalma megháromszorozódott az elmúlt év hasonló időszakához képest. Az intézmény működtetésébe 4-5 aktív önkéntes fiataalt is sikerült bevonni.

A Közösségi tér programjaihoz 2012. júliusáig álltak rendelkezésre pályázati források, így az önálló programszervezés lehetőségei leszűkültek ezt követően, ennek ellenére az intézmény forgalmában változás nem történt.

A civil és ifjúsági ügyek tekintetében lényeges előrelépésként említhető, hogy 2011-től civil pályázati keret került megállapításra. Ifjúsági területen ugyancsak 2011-től ifjúsági pályázati keret került megállapításra, mely jelentősen segíti a szervezetek munkáját. Megtörtént a civil és az ifjúsági pályázati és támogatási keret

feltételrendszerének kidolgozása.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A Városi Könyvtárban a vakok és gyengén látók részére speciális gyűjteményt (Hangos- könyvtár) alakítottak ki, ahol öregbetűs könyvet, Braille-írást dokumentumot, hangos könyveket használhatnak helyben és kölcsönözhetnek az érintettek. Speciális, felolvasó szoftverrel és internet eléréssel ellátott számítógép áll a fogyatékkal élők rendelkezésére.

A siketek és nagyothallók könyvtárhasználatát indukciós hurok kifizetésével kívánják segíteni. Mindazok számára, akik nem tudják személyesen felkeresni a könyvtárat (idős, beteg, mozgásukban korlátozott emberek), a dokumentumokat házhoz szállítják. Alkalmanként 100-150 dokumentumot szállítanak az érintettek lakására, melyből választhatnak. Természetesen az egyedi kívánságoknak is igyekeznek eleget tenni. A kikölcsönzött dokumentumokat rendszeresen cserélik.

A művelődési központ évtizedek óta támogatja az - önkormányzat segítségével - a mozgássérülteket, a hallássérülteket, a gyengén látókat, szívbetegeket, a cukorbetegeket és a rokkantnyugdíjasokat. A mozgássérültek és a járásban korlátozottak a Móricz Zsigmond Művelődési Házban kaptak állandó helyiséget, valamint évente több alkalommal nagyrendezvényekre várták, hívják a szervezet tagjait. A hallássérültek csoportja ugyanott kapott állandó helyiséget és alkalmanként a rendezvényekhez az intézmény nagyertermét is használhatják. A csökkentlátók szentesi csoportja szintén a művelődési házban tart állandó összejövetelt és szaktanácsadást, valamint alkalmanként rendezvényeket szerveznek a város érintettjei részére. Speciális feladatot lát el a Szívügy Klub, amelyben a település szívbetegjei találkozhatnak havonta egy alkalommal. Alkalmanként helyet ad az intézmény a szentesi Cukorbeteg Egyesületének rendezvényeihez. Már több éve a Művelődési és Ifjúsági Házban működik a Rokkantnyugdíjasok Egyesülete (ennek országos, megyei és városi hatókörű csoportjai).

A Községi tér (Dózsa-ház) építésekor is fontos szempont volt az esélyegyenlőség biztosítása a nagyothallók, a csökkentlátók és a mozgássérültek számára segítséget jelentő eszközök beépítésével, kialakításával.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Szinte megszámlálhatatlan a magánkezdeményezések száma városunkban. A civil szervezeteknek, az egyéneknek nagyon sok kiváló ötlete van. Mindez nyilvánul előadások, zenés-irodalmi estek, jótékonyági bálak és programok, hangversenyek, gyermekprogramok szervezésében, városi nagyrendezvényeken való közreműködésben stb. Teszik mindezt önzetlenül a városukért, az itt élő emberek közösségeért.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzat eredményesen működik városunkban. Fő feladata a „híd” szerepének betöltése a többségi és a kisebbségi társadalom között. Példaértékűen képviseli a szentesi roma lakosság érdekeit, esélyegyenlőségük megteremtését. A jogelőd Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak érdekképviseleti tevékenységéért Szentes Város Önkormányzata a Szentes Városért Díjat adományozta. A városban működik még Görög Nemzetiségi Önkormányzat is.

A szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata 2010-től az Önkormányzat partnereként közreműködött a TÁMOP-3.3.2-08/2-2008-0038, Az egyenlő esélyért Szentesen projekt megvalósításában. Alapvető cél volt a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyerekek iskolai és iskolán kívüli szegregációjának csökkentése, valamint az, hogy a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) és roma gyerekek minél nagyobb arányban részesüljenek az óvodai nevelésben és a korai fejlesztést támogató szolgáltatásokban. Tényfeltáró munkában, családlátogatások lebonyolításában segédkeztek. Véleményező, javaslattevő szerepben a pályázati program kidolgozási szakaszától a program végéig részt vettek a munkában.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartós munkanélküliek aránya magas	Munkaerő-piaci programok
Csak 8 általánost végzett munkanélküliek száma magas	Felnőttképzési lehetőségek feltérképezése, tárgyalás az erre alkalmas képző intézményekkel

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	15163	13937	29100	52%	48%
0-2 évesek			668		
0-14 éves	1816	1986	3802	48%	52%
15-17 éves	533	481	1014	53%	47%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

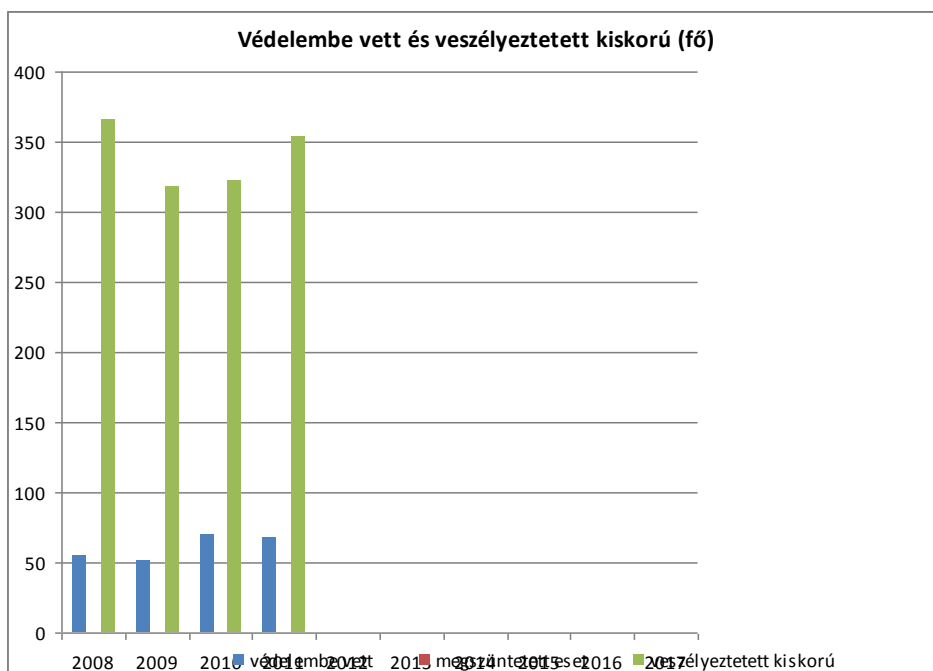
Szentesen 5484 fő 0-17 éves korú gyermek él (2011-es adat), ez a teljes népesség 18,84 %-a. A nemek aránya közelítően 50-50 %. A születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a városban. Az öregedési index öregedő települést mutat. A városban kevés, vagy nem megfelelő a munkahely, a fiatalok máshol keresnek munkát.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	54	na	366
2009	51	na	319
2010	70	na	323
2011	67	na	354

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vételére a gyermekjóléti szolgálat tesz javaslatot. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

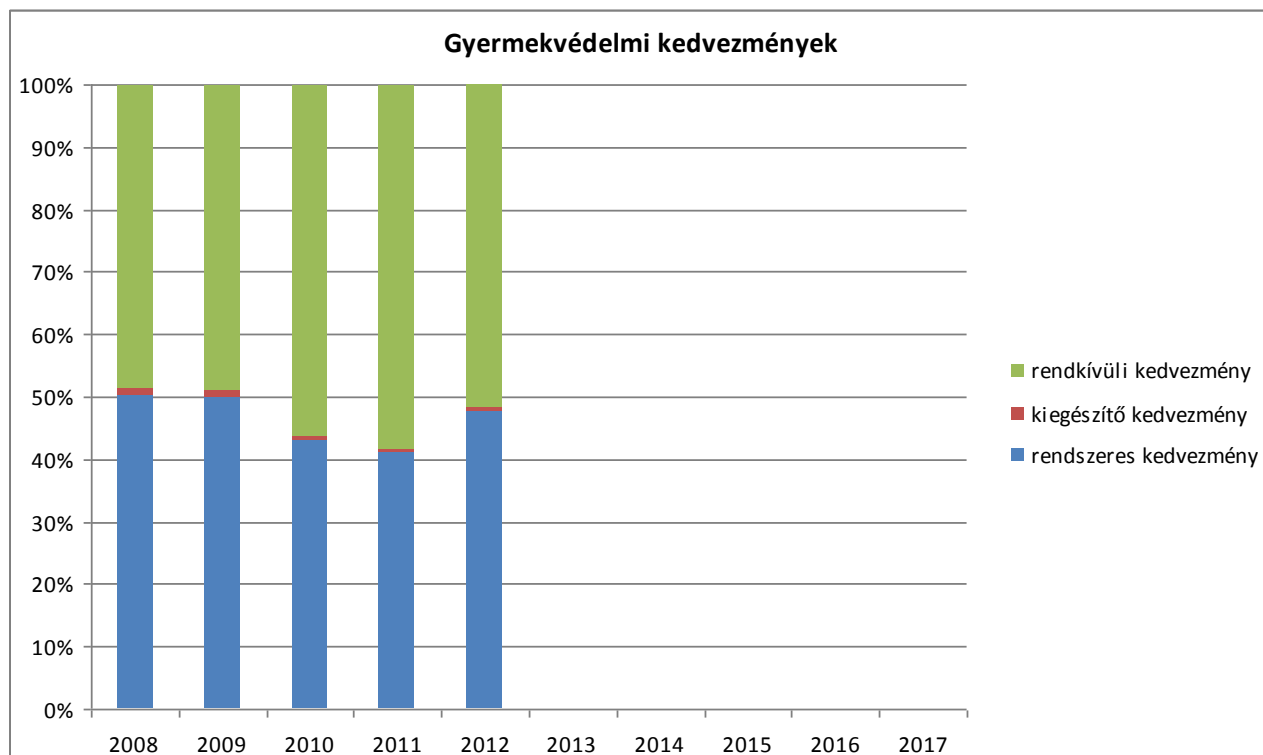
Szentesen a gyermekek veszélyeztetettsége elsősorban abból adódik, hogy a szülőknek nincs munkahelye, nem tudják eltartani a családot, valamint alacsony az iskolai végzettségük. 2011-ben a 0-17 évesek (5484 fő) 6,45 %-a (354 fő), az előző évekhez képest csökkent a számuk és arányuk.

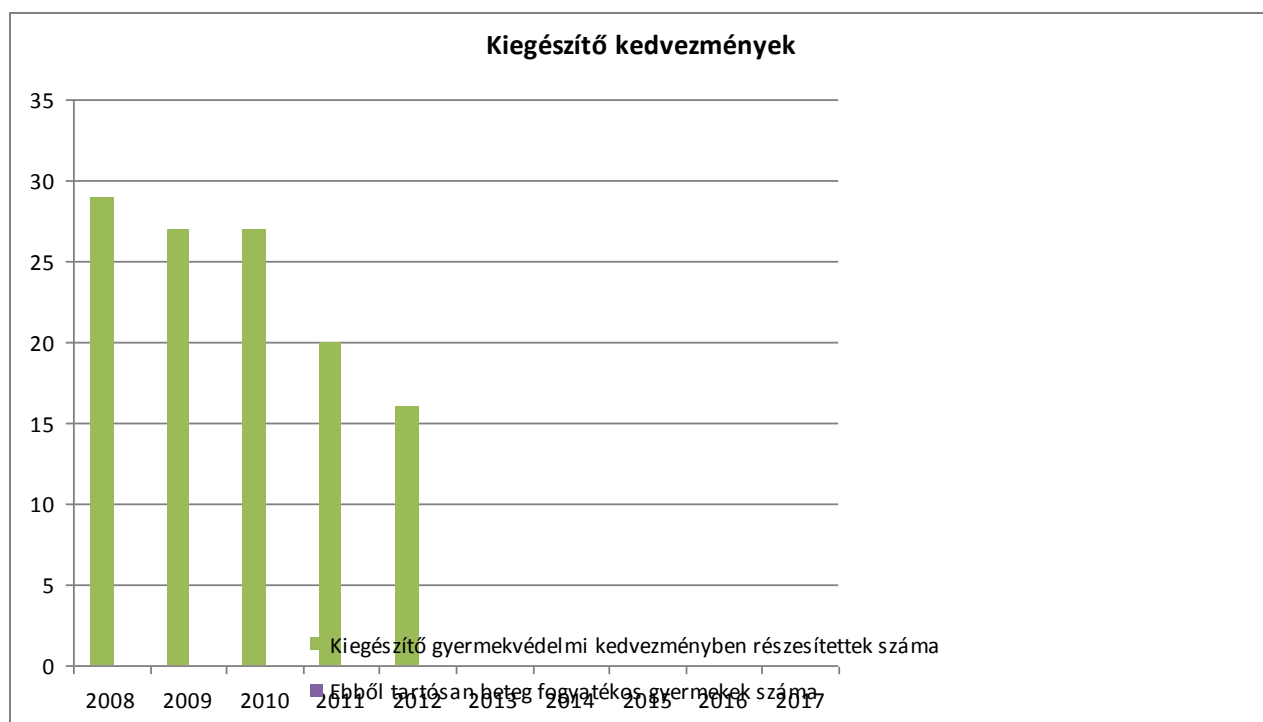
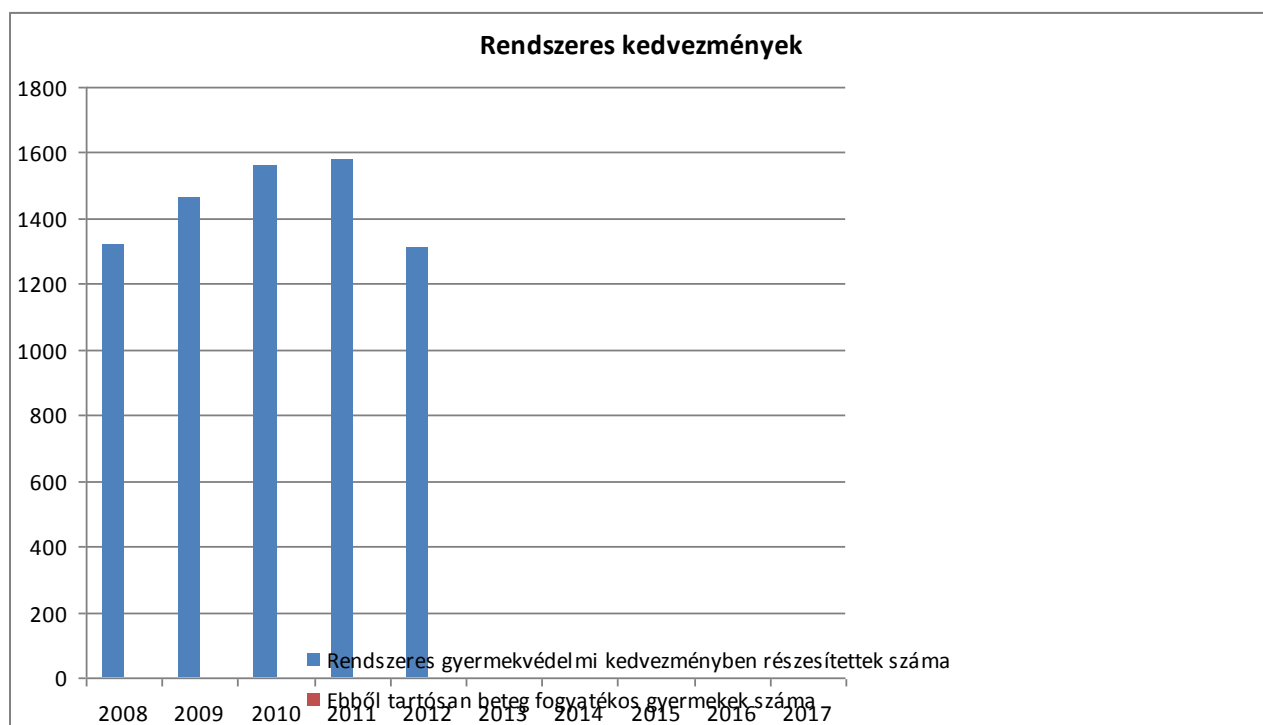
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	1325	Nincs adat	29	Nincs adat	1284
2009	1467	„	27	„	1432
2010	1563	„	27	„	2039
2011	1583	„	20	„	2254
2012	1310	Nincs adat	16	Nincs adat	1416

Forrás: TEIR, KSH Star, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság állapítható meg abban az esetben, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre eső jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2012. évben 37.050,-Ft).

Az egy főre jutó összeghatár az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2012. évben 39.900,-),

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozta,
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,

- ha a nagykorúvá vált gyermek a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és a 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be. A támogatással együtt járó legnagyobb kedvezmény, hogy gyermekétkeztetés esetében ingyenes ellátásra jogosultak az általános iskolába járó gyermekek, és 50 %-os térítési díjat fizetnek a középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege egységesen a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 22 %-a 2012. évben is havonta 6.270,-Ft volt, már több éve nem változott.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás adható:

- a) átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítésére,
- b) a gyermek nevelésbe vételének megszüntetését követő gyámhivatali visszahelyezés elősegítésére,
- c) beiskolázásra,
- d) gyógyszerre,
- e) élelmiszerre,
- f) ruhaneműre, gyermekintézmények térítési díjának megfizetésére,
- g) váratlan, előre nem tervezhető, önhibán kívüli kiadásokra (pld. baleset, elemi károsultság)

A természetbeni ellátások nagy hányadát tették ki a napközi térítési díjak.

Ily módon 1416 gyermeket támogatott az önkormányzat ruhanemű, élelmiszer, valamint más szükségletek kielégítésére. Emellett ugyancsak a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keretében került átvállalásra 308 gyermek napközbeni ellátása, étkeztetése. Természetesen a számokban átfedések lehetnek, hiszen aki étkezésre kapott támogatást, mellette még pld. ruhaneműre, vagy más szükségletekre kaphatott segítséget, amely gyermekeként **22.497,-Ft** támogatást jelentett.

2012-ben a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordítható forrásból került megszervezésre a szociális **állattartási program**, melynek keretében 20 család kapott választási malacot, és takarmányt. A program sikeresen zárult.

c) A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá

- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2)).

Óvodáztatási támogatásban évente 20-40 fő gyermek részesül.

A pénzbeli támogatás összege gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint. 2012. évben 22 gyermek esetében került megállapításra, és kifizetésre az óvodáztatási támogatás.

2013. évben a gyermekvédelmi törvény több pontjában is változik, a változások az év folyamán több időpontban lépnek hatályba.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	na	na	na	na		281
2009	na	na	na	na	22	477
2010	na	na	na	na	31	638
2011	na	na	na	na	43	515
2012	na	na	na	na	34	423

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Ld. A 4.1.3. táblázat adatait.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §). A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	52	na	nem releváns	nem releváns
	2011	67	na	nem releváns	nem releváns
	2012	52	na	nem releváns	nem releváns
	2013				
	2014				
	2015				
	2016				
	2017				
Tartós nevelésbe vétel	2010	0	na	nem releváns	nem releváns
	2011	4	na	nem releváns	nem releváns
	2012	1	na	nem releváns	nem releváns
	2013				
	2014				
	2015				
	2016				
	2017				
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	na	na	nem releváns	nem releváns
	2011	17	na	nem releváns	nem releváns
	2012	6	na	nem releváns	nem releváns
	2013				
	2014				
	2015				
	2016				
	2017				
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	na	na	nem releváns	nem releváns
	2011	na	na	nem releváns	nem releváns
	2012	na	na	nem releváns	nem releváns
	2013				
	2014				
	2015				
	2016				
	2017				

Forrás: Önkormányzati adatok

Az előző táblázat az év során összesen jelentkező adatokat tartalmazza

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

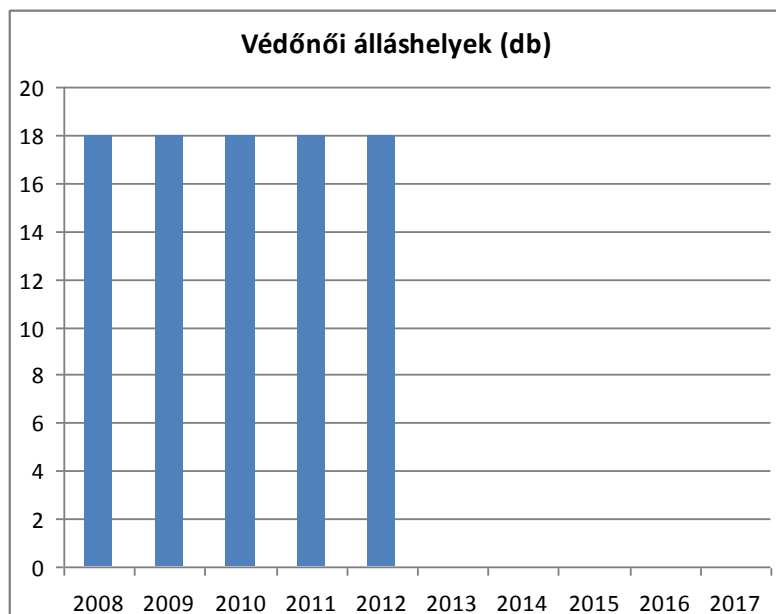
Önkormányzati feladat a védőnői szolgálat működtetése (36/1996.(III.05.) Korm. rend). A védőnők önálló feladattal az elsődleges megelőzésben vesznek részt. Mivel a család és a gyermekek egészségfejlesztése fontos szerepet játszik az egészségnevelésben, így védőnők nélkül nem képzelhető el a megvalósítás.

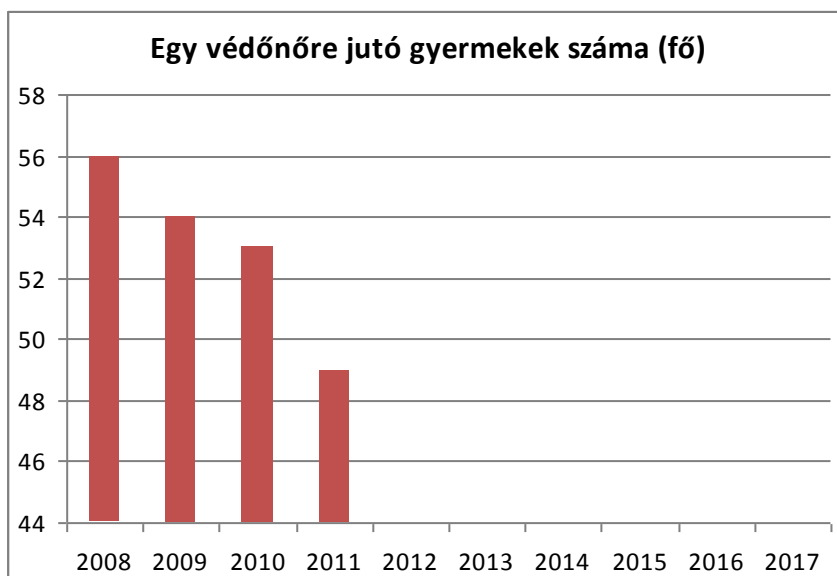
Amennyiben a családok működésében zavart látnak, mint egy első jelzőrendszer, felhívják a Gyermekjóléti Szolgálat figyelmét. Munkájuk széleskörű, hiszen a terhes-, csecsemő és kisgyermek gondozástól az iskolai felvilágosító munkáig minden beletartozik. Az ÁNTSZ hatáskörében működik a Családvédelmi Szolgálat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	18	56
2009	18	54
2010	18	53
2011	18	49
2012	18	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Szentesen 15 védőnői körzet működik. A védőnői körzetek vegyesek: területi és iskolai munkát egyaránt végeznek. A védőnői feladatokat jelenleg 12 védőnő látja el. Három körzet folyamatos helyettesítés alatt áll. A középiskolákban 2 ifjúsági védőnő dolgozik.

Munkájuk során felmerülő problémák

A kolléganők megfelelő együttműködésről és jó kapcsolatról számoltak be az iskolákkal és óvodákkal kapcsolatosan. Ami még mindig nehézséget okozott, főként az orvosi szobák felszereltségének hiányából adódnak. Az orvosi szobák nem mindig felelnek meg az előírásoknak (az orvosi szoba a tornaterem felett helyezkedik el - szűrővizsgálatok alatt táncóra vagy testnevelés óra van).

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	nincs	25340	4260	nincs
2009	nincs	25023	4155	nincs
2010	nincs	24970	4020	nincs
2011	nincs	24938	3828	nincs
2012	nincs	24777	3731	nincs
2013	nincs	24741	3424	nincs

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét (súlyosan beteg, fogyatékos gyermekekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz), azon belül különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
 - a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
 - b) a családi napközi,
 - c) a családi gyermekfelügyelet,
 - d) a házi gyermekfelügyelet,
 - e) az alternatív napközbeni ellátás.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	99	9	70
2009	1	91	17	70
2010	2	108	17	74
2011	1	93	15	2011.06.30-ig 74 utána 120
2012	1	117	8	120

Forrás: TEIR, KSH Tstar

Szentes Város Önkormányzat Bölcsődéje 2012. évben 120 férőhellyel üzemelt.

A bölcsődei ellátás iránt továbbra is igény mutatkozik a kisgyermekes családok körében, melyet a beíratott gyermekek száma mutat. A férőhelyek száma elegendő. A tavaszi hónapokban az időnyomunka miatt

láthatóan növekszik a kisgyermekek száma, majd júniustól a létszám csökkenő tendenciát mutat a nyári szabadságolások következtében.

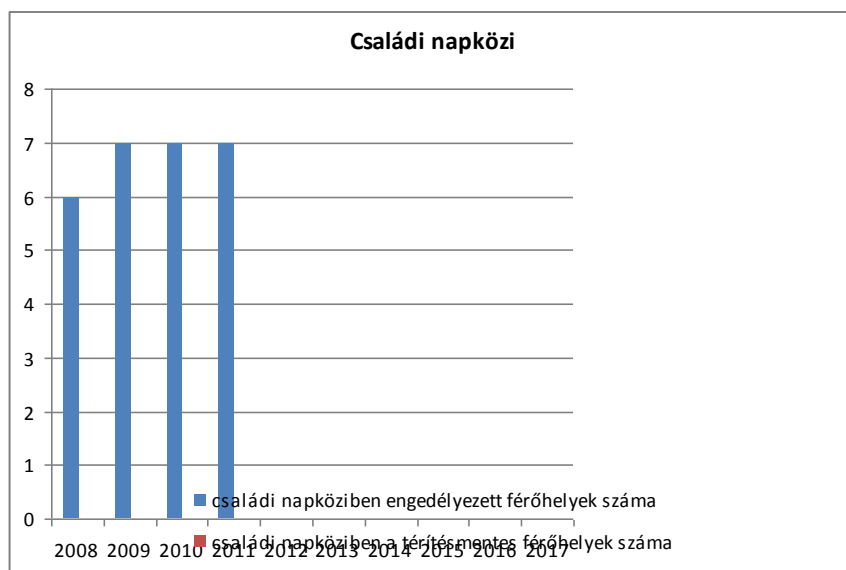
A **bölcsőde I.-III. féléves kihasználtsága 2012-ben 117% volt.** 2012. szeptember 30-án a felvett gyerekek száma 103 fő. Közülük 5 fő korai fejlesztése történik az intézményben szakképzett gyógypedagógus segítségével. **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 16 fő (14,28%).**

A Szentesi Családsegítő Központtal, védőnői hálózattal, jelzőrendszeri tagokkal folyamatos az információáramlás. Az alapellátáson túl családi nevelést támogató szolgáltatás is elérhető. Van időszakos és házi gyermekfelügyelet, játszócsoport. Szentés Város Önkormányzat Bölcsődéje a gyermekjóléti alapellátás része. A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény a gyermekek 20 hetes korától-3 éves koráig. A felújított és kibővített intézményben 5 egységben, 10 gyermekcsoport elhelyezése biztosított. Az egységek maximálisan kielégítik a gyermekek igényeit. A tárgyi feltételek, a berendezés, bútorzat, kiválóan mondható. 2012-ben a tárgyi feltételek bővültek, május hónapban udvari játék (mászóka-csúszda), valamint udvari árnyékoló beszerzésére nyílt lehetőség. A bölcsődébe járó gyermekek intézményen belüli egészségügyi gondozását, a bölcsődét szerződés szerint látogató gyermekorvos látja el. Játszócsoporthat működtet az intézmény, ahol a gyermekek szüleikkel, illetve hozzátartozóikkal együtt játszanak az intézmény által megteremtett kedvező körülmények között. Szolgáltatásaik közé tartozik az időszakos, valamint házi gyermekfelügyelet. A szolgáltatás lényege, hogy a szülő elfoglaltságának idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsődében, vagy saját lakásában. Azok tudják igénybe venni e szolgáltatást, akik nem akarnak visszatérni a munka világába a GYES ideje alatt, de a gyermeket egy rövid időre gyermekközösségbe szeretnék elhelyezni.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	6	nincs adat
2009	7	nincs adat
2010	7	nincs adat
2011	7	nincs adat

Forrás: TEIR, KSH Tstar, Intézményi

Szentesen **Nyanyus háza** néven működik családi napközi. 2012-ben Palincs Családi Napközis Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület alakult, így az egyesület a normatív támogatásra is jogosulttá vált, nagy terhet véve le

a családok válláról, mivel így csökkenni tudott a gyermekfelügyeleti díj. A szolgáltatás minősége változatlan maradt. Feladatrendszerük változatlan, egyénre szabva alakítják ki a szolgáltatást. A Nyanyus Háza Családi Napközi 10 éves működését ünnepelték az év végén.

e) gyermekvédelem

A bölcsőde a problémamegelőző, preventív gyermekvédelem intézménye. Olyan szociális tér, mely a gyermekekkel és annak családjával rendszeres kapcsolatban van. A gyermekek hátrányos helyzetének korai felismerésére a jól működő jelzőrendszer és az áttekinthető nyilvántartási rendszer révén már a bölcsődében is lehetőség van. A gyermekek bölcsődébe való felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- védőnő
- házi gyermekorvos
- szakértői és rehabilitációs bizottság
- szociális ill. családgondozó
- gyermekjóléti szolgálat
- gyámhatóság.

Ennek értelmében az ilyen módon bölcsődébe kerülő gyermek és családjuk a bölcsődével, mint gyermekvédelmi szintérrel találkoznak. A problémás családok esetében a családdal való szoros együttműködés kiemelt fontosságú. A jelzési és együttműködési kötelezettség az intézmény valamennyi szakmai dolgozójára vonatkozik.

Sok esetben már a bölcsődei beiratkozás alkalmával, vagy a családlátogatáskor kiderül, hogy a családnak anyagi, illetve mentális problémái vannak. A szülők többnyire közlékenyek. A kisgyermeknevelők a nyílt, őszinte, partneri kapcsolat kialakítására törekcszenek, mely bizalmon, elfogadáson alapszik. A beszélgetések során elmondják a szülők, ha segítségre van szükségük. Minden esetben tájékoztatják őket a kedvezményes étkeztetés igénybevételeének lehetőségeiről, a gyermekvédelmi szolgáltatásokról. Szükség szerint segítséget nyújtanak hivatalos levél, kérelem megírásában. Fokozott figyelemmel kísérik a gyermekvédelmi okból hátrányos vagy veszélyeztetett gyermekek fejlődését, életkörülményeik változását. Fokozott figyelmet fordítanak ezeknek a gyermekeknek a gondozására, képességeik fejlesztésére, hogy utolérjék társaikat a fejlődésben.

Az óvodában a családlátogatások rendszeresek, és jó alkalmak a családok, gyermekek még jobb megismerésére. Minden óvónő tisztában van a gyermekvédelmi tevékenység jelentőségével, és fontosnak érzi bármilyen felmerülő probléma jelzését.

Véleményük szerint is egyre jobban működik a jelzőrendszer, ez köszönhető a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett megbeszéléseknek, szervezett továbbképzéseknek, ahol megismerhetik a folyamatosan változó rendelkezéseket, és megoszthatják saját tapasztalataikat. Problémaként jelezték, hogy kevés prevenciósi lehetőség van. Az óvodai gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek is több éve már azonos gondokat jeleznek, még a rangsoron sem kell változtatni. Első helyen változatlanul az anyagi gondok, az elszegényedés jelentkezik, amely a munkanélküliség növekedéséből ered. Az anyagi problémák egy idő után a családi kapcsolatok konfliktusához vezetnek, amely nagymértékben kihat a gyermekekre is.

Változatlanul tapasztalnak elhanyagoló, közömbös családi környezetet, amely sok esetben szintén visszavezethető a fentiekre. Véleményük szerint a szülőkkel sikerült bizalmon alapuló, rendszeres kapcsolatot kialakítani, amely nagyon fontos a gyermekek pozitív fejlődése érdekében. Legtöbbször általános gyermeknevelési problémákat sikerül megbeszélni és megoldási alternatívákat javasolni, de nagyon sok a szociális helyzettel kapcsolatos probléma is, ahol a Szociálpolitikai Osztállyal közösen keresik a lehetőségeket.

Az iskolák jól kiépítették kapcsolataikat a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival. Együttműködésük rendszeres, probléma esetén azonnal jeleznek egymásnak, és közösen keresik a megoldást. A kapcsolattartásban a telefonos megkeresést használják leggyakrabban, mert ez a leggyorsabb ügyintézési forma. Esetjelző lapot a veszélyeztetettség jelzésére használják, melyet kiegészítenek pedagógiai jellemzéssel. Természetesen mindenki írásbeli dokumentációt is vezet munkájáról, mert így iktatni tudják az intézkedéseket, és szükség esetén könnyebben visszakereshető. A megkeresések célja a családgondozókkal gyakran tanács kérése szakmai kérdésekben és esetmegbeszélés kezdeményezése. A szakemberek, szakterületek közötti együttműködést minden oktatási intézmény jónak tartja. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős megfelelő kapocs a segítő szervezetek és az iskola között. Munkájukat a szervezett

jelzőrendszer, a tájékoztató értekezletek, a segítőkész és kiváló szakemberek jelentősen segítik. A jelzőrendszerben részt vevők közös megbeszélései és értekezletei elérhetőbbé teszik a benne dolgozókat. Megismerték egymást személyesen, bizalommal fordulnak egymás felé.

Egyetlen iskolában (Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola) nincs gyermekvédelmi felelős, illetve nincs olyan, aki rendelkezne gyermekvédelmi végzettséggel. A többi intézményben egy pedagógus látja el ezt a feladatot. Ketten közülük arról számoltak be, hogy intézményükben visszalépések történtek a gyermekvédelmi státuszt illetően. Órakedvezmény biztosításával látják el gyermekvédelmi feladataikat, így túlmunkában oldják meg a szabadidő és a család rovására. Két iskola arról számolt be, hogy az ő dolguk a gyermekvédelem összefogása, irányítása az iskolában, de mind pedagógustársaik, mind az iskolavezetése, illetve az iskola összes dolgozója segíti munkájukat – tehát náluk kiemelt helyen szerepel a gyermekvédelem. Sokan említették, hogy nagy előrelépésnek, illetve elismerésnek tartják, hogy városunkban megfelelően kezelik a gyermekvédelmet és a jelzőrendszeri tagok között jó az együttműködés. Az iskolapszichológusok, fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok jelenléte az iskolában nagyon jó. Voltak évek, amikor még pedagógiai asszisztensek is segítették a gyermekvédelmi munkát. Az ő jelenlétük, tevékenységük felbecsülhetetlen.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A védelemben vett gyermekekre már a bölcsődében is fokozottan figyelnek. Előfordul indokolatlan, hosszú hiányzás. Ezekben az esetekben a szülők nem értesítik az intézményt, ilyenkor a családgondozótól kérnek segítséget. Nem szokványos sérüléseket a bölcsőde orvosának jelzik személyesen. Hanyag gondozás, öltözködés esetében a védőnőkkel veszik fel a kapcsolatot.

Esetkonferencián, gyámhivatali tárgyaláson átmeneti nevelésbe vétel ügyében vettek részt, de rendszeresen készítene a kisgyermeknevelők pedagógiai véleményét a családgondozók kérésére.

A konfliktusos családi kapcsolatok negatívan hatnak a gyermek személyiségfejlődésére. A családi konfliktusokat gyakran megelő gyermekek beszoktatáskor kiegyensúlyozatlanok, zaklatottak. Az idő múlásával megnyugszanak, kezdik magukat a bölcsődében jól érezni. A kisgyermeknevelő szeretete biztonságérzetet nyújt számukra.

Gyermekei devianciával bölcsődében még nem találkoztak, de gyermeki agresszivitással igen, ami a szülők példájából ered. A gyermek elsődleges szociokulturális közege a család. Az általa szeretett felnőttek nyújtják számára a viselkedési mintát. Őket utánozva sajátítja el a társadalmi együttélés szabályait. Türelemmel, példamutatással próbálják szoktatni a gyermekeket a helyes magatartási formák elsajátítására.

2012-ben a bölcsőde munkatársai a Béthel Alapítvány által koordinált, (TÁMOP 5.4.4.) de a helyi módszertani gyermekjóléti szolgálat által konzorciumi partnerként támogatott programban csapatépítésben, szupervízióban vehettek részt.

Az óvodák jó kapcsolatot alakítottak ki a jelzőrendszer más intézményeivel:

- Legrendszeresebb kapcsolat: Pedagógiai Szakszolgálat
- Legtöbb segítség: Gyermekjóléti Szolgálat
- Jó kapcsolat:
 - védőnők
 - Polgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Osztálya
 - Pedagógiai Szakszolgálat
 - Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvodában dolgozó szakemberek telefonon, személyesen, elektronikusan, vagy írásban azonnal jelzik a problémákat, hogy minél hamarabb elindulhasson a közös gondolkodás a megoldási lehetőségeken. Az óvodapedagógusok is részt vettek szükség esetén esetkonferenciákon is.

A szükséges, jogszabály által előírt dokumentációt mindenki készíti és vezeti, bár jó lenne, ha egységes forma alakulhatna ki.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Igény szerint biztosítják az oktatási intézmények a szabadidős foglalkozásokat, prevenciós programokat. Mennyiségük és szervezettségük megfelelő, minden tanév elején megtörténik az igények összegyűjtése, s a jelentkezéseknek megfelelően indítják el a foglalkozásokat. Számos szabadidős foglalkozás működik. Ezek egy része sporttevékenység, amely nagyon sokféle, pl. atlétika, labdarúgás, kézi-és kosárlabda, ritmikus

sportgimnasztika, vívás, szertorna. Vannak művészeti iskolák által szervezett szakkörök: kézműves, tánc, zenei, és dráma-színjáték; de működnek TAMOP pályázatos szakkörök is, melyek az ismeretszámítást szolgálják: informatika, matematika, idegen nyelvi, barkács, kémia. A gyerekek szívesen és nagy számban vesznek részt ezeken a foglalkozásokon. A versenyfelkészítéseket is segítik ezek az alkalmak. Iskolai prevenciók céljával folynak több intézményben bűnmegelőzési és közlekedési témában előadásorozatok. Dr. Orosz Katalin és az iskola rendőrei (Kovács Nóra, Gergely Zsolt, Halmai Zoltán) tartják, szintén az iskolákkal előre egyeztetett témában. Felzárkóztató foglalkozások is folynak az oktatási intézményekben. Az „Egyenlő eséllyel Szentesen” pályázat fenntartásaként heti 1-1 órában SNI-s és HHH-s diákoknak, valamint több tantárgyból tartanak a pedagógusok korrepetálásokat a tananyag elsajátításában lemaradóknak. Általános tapasztalat, hogy a gyerekek nagyon nehezen motiválhatók, a sporttevékenység rendszeres végzéséhez elengedhetetlen a szülő ráhatása a gyermekére. Mindenhol széles a kínálat, a pedagógusok igyekeznek rendszerességet és megfelelő tájékoztatást kialakítani minden foglalkozásnál, ahol az iskola egész közösségére számítanak. Az alkalmanként szervezett foglalkozások gyakran eredménytelenek az érdektelenség miatt. A felmérések szerint néhányan igénybe veszik a városi Gyermekkönyvtár szolgáltatásait – ott is főleg interneteznek, néhányan a Községi Térben csocsóznak vagy pingpongoznak. A szabadidő eltöltése leginkább a tévézésre, videózásra, videojátékokra, az internetezésre korlátozódik. A Dózsa házban a Községi tér jól működik. Egyre szélesebb gyerekréteget megszólítva, sokrétű programot kínál. Az iskolák diákjai szívesen mennek el a SZIDÖK rendezvényeire is. Egy iskola (Kosztai József Általános Iskola) jelezte, hogy nagyobb igény lenne a prevenciók foglalkozásokra, esetleges kiadványokra, filmekre, amelyeket az osztályfőnöki órán levetíthetnének. Egy másik iskola (Kiss Bálint Református Általános Iskola) véleménye szerint talán volna létjogosultsága a szülőknek tartandó fórumoknak, kluboknak is, hogy a hasonló gondokkal küzdők egymás közt is megbeszélhessék a tapasztalataikat. Változatos és érdekes sportolási lehetőségekkel, szabadidős tevékenységekkel igyekeznek az középiskolák kielégíteni a tanulók igényeit, mint például floorball, kosárlabda, röplabda, diákszínpad, idegen nyelvű színjátszó kör, erdei iskola, virágkötő és informatika szakkör, diáksport szakkör, angol nyelvi tábor, történelem, matematika, elméleti gazdaságtan, magyar szakkör. Mindezek mellett a Községi tér aktív segítséget nyújt az osztályfőnököknek a színes és igényes szabadidős tevékenységek szervezésében. Visszajelzésük alapján szívesen viszik el osztályaikat, a diákok pozitív élményekkel gazdagodnak a programok kapcsán.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegítésként formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló [1997. évi XXXI. törvény 151. § \(1\) bekezdés g\) pontja](#) alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

2012. évben is megszervezésre került a Központi Gyermekélelmezési Konyha szolgáltatásainak igénybe vételével a **gyermekek nyári étkeztetése**, az alábbi szabályoknak megfelelően:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeket lehetett figyelembe venni
- az összes rendszeres gyermek **25 %-a** után lehetett pályázni önerő nélkül, azon felül annyi gyermeke, amennyi gyermeket önerőből étkeztetett az önkormányzat
- legalább **45 munkanapon** keresztül kellett biztosítani az étkeztetést
- **egy gyermekre** igényelhető napi támogatási összeg **440,-Ft volt**,
- a támogatás összege a pályázatban megjelölt **támogatási összeg legalább 24 %-a**.

A Kormányrendelet külön szabálya volt, hogy az ételt a támogatás legalább 30 %-nak megfelelő értékben kistermelőtől, mezőgazdasági vállalkozó által megtermelt alapanyagból kellett biztosítani, amit számlával, vagy a termelővel, vállalkozóval kötött szerződéssel kellett igazolni. A fentiek alapján összesen **423 gyermek** nyári étkezésének megszervezésére került sor oly módon, hogy elsődlegesen a leghátrányosabb helyzetben lévő általános iskolás korosztály részére volt biztosított az ellátás.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Prevenációs programok

- Bűnmegelőzési előadások Dr. Orosz Katalin közreműködésével
- Drog-prevenációs oktatócsomag és előadások
- Egészségmegőrző programok iskolaorvos, védőnő bevonásával
- Konfliktuskezelő tréning 10-11. évfolyamban
- Tantárgyak tananyagába is be van építve: biológia, egészségügyi szakmacsoportos órák, osztályfőnöki óra, önismeret, pályaorientáció
- Tanulmányi kirándulás büntetés-végrehajtási intézménybe
- Útravaló Ösztöndíj

A helyi rendelkezések értelmében szociális rászorultságtól függően **önkormányzati ösztöndíjat** kaphattak azok a felsőfokú oktatási intézményekben tanuló fiatalok, akik anyagi helyzetüknél fogva erre rászorultak. A Képviselő-testület döntése értelmében a támogatás összege 30.000-50.000,-Ft-között van. 2012. évben **183 fiatal** kapott ilyen típusú támogatást..

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni⁶. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)⁷

2011-ben készült el Szentés Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési Terve.

Szentesen három óvoda működik, kettő önkormányzati, egy pedig katolikus egyházi fenntartásban. Az önkormányzati fenntartású óvodákban összesen 40+1 óvodai csoportban 876 gyermeket nevelnek.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Központi Óvoda

⁶ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

⁷ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

(6600 Szentes, Klauzál G. u. 5-7.) OM azonosító:201058

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	7	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	610	
Óvodai csoportok száma	20+1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6h-tól 17h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	41	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	41	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Dajka/gondozónő	20+1	
Kisegítő személyzet	8,5	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Kertvárosi Óvoda

(6600, Szentes, Rákóczi Ferenc u. 46-48) OM azonosító: 201056

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	6	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	471	
Óvodai csoportok száma	20	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-17.00; 7.00-16.00;6.00-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét; 6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	40	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	40	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	20	0
Kisegítő személyzet	6,5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	732	42	1017	12	909	0
2009	738	41	1042	12	910	0
2010	781	43	1086	12	921	0
2011	740	43	1018	11	930	1
2012		41		12	876	1

Forrás: TEIR, KSH Star, Önkormányzati adatgyűjtés

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II.13.) Korm. rendelet értelmében az a gyermek, akinek szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamát fejezték be, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, **halmozottan hátrányos helyzetűnek** minősül. A halmozottan hátrányos helyzetű tanuló után különböző többszolgáltatások igényelhetők, különösen

- ingyenes étkeztetés,
- ingyenes tankönyvellátás,
- Útravaló Ösztöndíjprogram,
- szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait elősegítő program stb., amelyek a tanuló iskolai sikerességét segítik elő. Ahhoz, hogy a tanuló jogosultságát meg lehessen állapítani, ahhoz a szülők önkéntes nyilatkozata szükséges. 2012. évben **331 gyermek** esetében került megállapításra, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

Diákok száma	HH diákok száma	HH diákok	HHH diákok száma	SNI diákok száma	Veszélyeztetett diákok száma
Deák F. Ált.Isk.	298	137	49	30	12
Kiss B. Ref. Ált. Isk	447	62	13	58	5
Klauzál G. Ált. Isk.	421	208	86	106	32
Kosztá J. Ált Isk.	569	115	10	59	12
Szt. Erzsébet Kat. Ált. Isk.	371	62	17	14	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A magántanulók száma az iskolák létszámához viszonyítva kevés, 1-4 fő. A Kiss Bálint Református Iskola és a Klauzál Gábor Általános Iskola azt jelezte, hogy nekik problémáik vannak az ilyen formában náluk tanuló gyermekekkel. A szülők nem tartják és nem is keresik a kapcsolatot az iskolával. Az osztályfőnök próbál információkhoz jutni a családról, ami számos akadályba ütközik: az átmenetileg külföldön élő családdal szinte lehetetlen a kapcsolattartás, más esetben a szülők nem reagálnak a megkeresésre, illetve sok a hiányzás ezeknél a tanulóknál. A Deák Ferenc Általános Iskolában és a Kosztá József Általános Iskolában azonban a magántanulókkal kapcsolatos észrevételek nagyon pozitívak. Magántanulói jogviszonyba olyan tanuló kerül, akinek súlyos magatartási és beilleszkedési problémája van, vagy szakorvos javasolja számára ezt az oktatási formát. A diákok motiváltsága, tanulmányi eredményei javulnak. Egyéni tempóban sajátítják el a tananyagot, van sikerélményük, maximális figyelmet kapnak az egyezményes órákon, és társaik is

nyugodtabban, tempósabban dolgozhatnak. Esetükben ez az egyetlen forma, hogy felkészül az adott foglalkozásra, hogy hajlandó tanulni, egyéni felkészítéssel képes az adott évfolyam követelményeit teljesíteni. Közülük néhányan a készségtárgyak óráin az osztályközösséggel dolgoznak, így nem szakadnak el társaiktól, szívesen részt vesznek az iskola, az osztályközösség programjain. A szülőktől, fejlesztőpedagógusoktól is pozitív visszajelzések érkeznek. Pozitív tapasztalatot mutat a Koszta József Általános Iskolában magántanulónak vált kisdíák esete is, akinek felügyelete biztosított iskolán belül, elkerülve ezzel a gyermek kirekesztődését, deviancia felé sodródását, ennek hozományként nagy előrelépést mutat a tanulmányi fejlődése, társaihoz való viszonya.

A **középiskolában** tanuló diákok létszáma megközelítőleg 10%-al csökkent a megelőző évhez képest, az októberi statisztikák alapján 2361 tanuló jár szentesi középiskolába. Ebből hátrányos helyzetű 428 diák, halmozottan hátrányos helyzetű 92, veszélyeztetett 3 (csak a HMG jelezte), valamint 232 diák részesül kollégiumi ellátásban. **Korrepetálás, felzárkóztatás kapcsán** elsősorban érettségire való felkészítésben kapnak segítséget a diákok, valamint speciális felzárkóztató osztályba járnak azok, akik a 16. életévüket betöltötték és a 7. évfolyamot sikeresen befejezték, illetve akik a 15. életévüket betöltötték, a 7. évfolyamot sikeresen elvégezték. A Zsoldos Ferenc Szakiskolában fejlesztő pedagógus dolgozik a SNI-s diákokkal havonta 16 órában, amire nagy igény mutatkozik a többi középiskolában is, illetve gyógypedagógus, iskolapszichológus, szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák munkáját teszi szükségessé a tanulási nehezítettséggel küzdő és tanulásban akadályoztatott diákok növekvő létszáma.

Az **Egységes Pedagógiai Szakszolgálat** által nyújtott szolgáltatásban részesültek száma a 2012. évi októberi statisztika alapján:

Életkor	Nevelési tanácsadás fő	SNI ellátás fő	Logopédiai ellátás fő	Pályaválasztási tanácsadás fő	Gyógytestnevelés fő	Vizsgálatok száma fő	Iskolaérettségi vizsgálat fő
3-6 éves	633	24	215	0	0	4	28
7-10 éves	332	68	106	0	19	79	0
11-14 éves	458	143	10	445	26	49	0
15-18 éves	95	27	10	11	23	57	0
Összesen:	1518	262	341	456	68	189	28

Nevelési tanácsadást igénybe vevők közül:

- tanácsadáson résztvevők száma: 620 fő
- pályaválasztási tanácsadáson résztvevők száma: 456 fő
- terápiás gondozásban résztvevők száma: 1349 fő
- egyéni pszichológiai terápiás gondozásban résztvevők száma: 612 fő
- csoportos pszichológiai terápiás gondozásban résztvevők száma: 737 fő
- egyéni tanulási megsegítésben részesültek száma: 22 fő
- csoportos tanulási megsegítésben részesültek száma: 1054 fő
- vizsgálatra, tanácsadásra fordított órák száma: 4450 óra
- nevelési tanácsadó terápiás gondozásra fordított órák száma: 19 488 óra

Logopédiai ellátásban részesült gyermekek csoport száma: 135 csoport

Ki és hányszor igényelte szolgáltatást?

- Szülő: 108 fő
- Óvoda: 904 fő
- Iskola: 1828 fő
- Gyermekjóléti szolgálat: 11 fő
- Gyermekpszichiátriai gondozó: 8 fő
- Védőnői szolgálat: 3 fő

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A kistérségben országos szinten is egyedülálló óvoda-, iskolapszichológiai hálózat működik. Jelen vannak minden óvodában és általános iskolában. Az infrastrukturális háttér a Szakszolgálat miatt adott, bútorokkal, korszerű eszközökkel rendelkeznek. Az intézmények többségében élhető módon meg tudják szervezni a foglalkozások zavartalanságát. Sajnos 2013. szeptemberétől kikerül a szakszolgáltatások közül ez a tevékenység és így nemcsak a szakmai háttér kerül veszélybe, hanem az infrastrukturális háttér is. A vizsgálatok, terápiás ellátások igénybevétele során a szülők nagy többsége együttműködő. Megfogadják tanácsainkat, pontosan vesznek részt gyermekeik a terápiás órákon.

Az óvodás gyermekek fejlesztését az óvodákban, az iskolások fejlesztését és csoportos pszichológiai ellátását az iskolákban végzik, így a szülők időbeosztásától nem függ egy-egy terápia sikere. A logopédiai ellátást is megkapják az oktatási intézményekben a gyermekek. Az ambulancián elsősorban pszichológiai terápiákat és az egyházi iskolások logopédiai ellátását végzik. Pályaválasztási tanácsadást az általános iskolák 7. és 8. osztályában látnak el csoportos tájékoztatás formájában. Természetesen egyéni igények alapján is végzik a pályatanácsadást, mely konkrétabb és egyénre szabottabb. Elősegíti az iskola- és a szakmaválasztást. Ennek az egyéni tanácsadásnak része egy pedagógiai és speciális pszichológiai vizsgálat, mely a rátermettséget, alkalmasságot tárja fel.

Tekintve, hogy az óvoda- és iskolapszichológiai ellátás kikerül a szakszolgáltatások közül, nagyon fontosnak tartják, hogy a Nemzeti köznevelési törvényben leírt módon az óvodáknál, iskoláknál továbbra is alkalmazásban maradjanak ezek a szakemberek. Sajnos a két szentesi óvodai körzet egyike sem éri el az 500-as gyereklétszámot, ezzel szemben mindkettőnek továbbra is szüksége lenne 1-1 fő teljes állású óvodapszichológusra. Az évek során már bizonyították, hogy nagyon nagy szükség van erre az ellátási formára, a szülők, pedagógusok egyre inkább igénylik a segítségüket. A szolgáltatás megszüntetése egyértelműen nagy visszalépést jelentene a szakmai színvonalban.

A Rigó Alajos Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon, Gyermekotthon a Kozmutza Flóra Általános Iskola, Szakiskola Tagintézménye beszámolója szerint a gyermekotthon engedélyezett férőhelyeinek száma 36 fő, melyből 2012. december 31-én 35 hely volt betöltve. A beutaltakból 17 fő - közel fele - átmeneti nevelésbe vett fiatal, 8 fő ideiglenes hatállyal elhelyezett, 7 fő tartós nevelésbe vett és 3 fő utógondozói ellátásban részesülő. A 35 főből egy fő értelmi fogyatékosága miatt különleges szükségletű. Gondozási helyének változtatása folyamatban van, figyelemmel arra is, hogy nem csak különleges szükségletű, hanem kriminalizálódása és antiszociális viselkedése miatt speciális szükségletű. Ez a fiatal részt vett a TEGYESZ Szakértői Bizottságának vizsgálatán. Speciális szükségletű lakásotthon híján nem került sor a gondozási helyváltásra. Nemüket tekintve a 35 főből 12 fő leány, közülük 4 fő 14 év alatti. A december 31-i létszám nagy része (20 fő) általános iskolai tanuló. Négy fő túlkoros, és egy fő értelmi fogyatékos. További 15 fő középfokú oktatási intézménybe van beíratva. A 35 főből 10 fő hét évnél több időt töltött szakellátásban. Az otthon „előregedő fázisban” van, hiszen a gondozotti létszámból 24 fő elmúlt 14 éves, és csak 11 fő, azaz az összlétszám 1/3 része a gyermekkorú. Még szélsőségesebb a 2012-ben szakellátásba bekerült fiatalok életkori képe. 2012-ben 72 fővel nőtt a gondozotti létszám. Közülük 52 fő idegenrendészeti eljárás keretén belül került be az otthonba. 11 fő olyan fiataalt vettek fel, akik először kerültek a szakellátásba, további hat főt gondozási helyváltozás miatt, illetve 3 főt utógondozói ellátottként. A 72 főből korukat tekintve 4 fő volt gyermekkorú, közülük egy fő, aki 12 év alatti volt. A készülő új gyermekvédelmi törvény csak nagyon indokolt esetben engedi, hogy gyermekotthonba 12 év alatti fiatal bekerüljön. Az elkövetkezendőkben számíthatunk, hogy egyre jobban csak pubertás korúakat fogunk kapni a korosztályra jellemző specifikus devianciákkal. Az adott évben összesen 72 fővel csökkent a gondozotti létszám. Közülük 63 főnek megszűnt a szakellátása, de csak négy fő hazagondozása történt meg. A 63 főből 31 fő idegenrendészeti eljárás keretén belül volt az intézményben, további 5 fő nagykorú lett. Gondozási helyváltás miatt 4 fő került el az otthonból, és 5 főnek szűnt meg az utógondozói ellátása. **Bűncselekmény** elkövetésével 6 fő ellen volt folyamatban büntetőeljárás, melyből 3 fő ellen a már bekerülésüket megelőzően indult. Ügyeik rendőrségi, vagy ügyészi szakban vannak. Egy fő esetében született bírósági ítélet, de ő nagykorúsága miatt elhagyta az otthonot. Az otthonból további egy fő esetében született bírósági döntés szabálysértési értékre elkövetett rongálás miatt. A gyanúsítások garázdaság, súlyos testi sértés kísérlete, lopás, rongálás, kábítószerrel visszaélés, szeméremszélység miatt indultak. A szakmai vezető minden tudomására jutott minden bűncselekménygyanús ügyben rendőrségi eljárást kezdeményez. A dolgozók tudomásom szerint nem indítottak becsületsértés miatt büntetőeljárást a rendőrségen. Az intézményben nagyon **sok rendezvényt, szabadidős tevékenységet** szerveznek a gondozottaknak. Töreksenek arra, hogy

lehetőleg minden gondozottnak legyen iskolán kívüli elfoglaltsága. A gyerekek többek között labdarúgó, atlétika, box edzésekre, versenytáncra, kerámia foglalkozásokra járnak. Ki-ki képességei és érdeklődési körének megfelelően. A gyermekotthonon belül egyik munkatársuk heti rendszerességgel kispályás foci edzéseket tart, illetve minden nap közös foci van az iskola tornatermében. 2012-ben megszervezték az 1. Kozmutza Labdarúgó Kupát a Vasutas sporttelepen, összekötve egy bográcsózással. Az intézmény három csapatot indított, illetve a tornán részt vett a Pápai Gyermekotthon csapata is.

Mentális állapot

2012. szeptember óta a gyermekotthon lakóinak körülbelül 80%-a pszichés támogatásra szorult. Vannak, akik heti rendszerességgel járnak egyéni pszichológusi foglalkozásokra hosszabb időn keresztül, másoknál pár alkalmas terápiás jellegű beavatkozás is elegendő. 15 gyermek tartósan pszichiátriai kezelt is egyben, az ő ellátásuk a gyermek pszichiátriával együttműködve valósul meg. Több alkalommal volt személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás. Az újonnan bekerült gyerekek esetében korábbi dokumentációk, első interjú, rendelkezésre állón diagnosztikai eszközök alapján a pszichológus állapotfelmérést végez. Megfigyelések, kötetlen beszélgetések, együttlétek során informálódik a szociális kapcsolatokról, csoportos helyzetekben mutatott toleranciáról, heteroagresszióról, az interakciók minőségéről, a kötött és kötetlen tevékenységekben mutatott viselkedés és magatartás mintázatokról. Megnőtt a tartósan szenvedélybetegnek minősíthető gyermekek száma, akik túl azon, hogy saját egészségükre rendszeresen károsító hatással vannak, kortársaikat is negatív irányba befolyásolják. Egyéni pszichológusi foglalkozások keretében kognitív viselkedésterápiás elemeket felhasználva igyekszik a pszichológus a kialakult negatív érzelmi állapotok hátterét feltérképezni, s azokat korrigálni. Az intézmény pszichológusa foglalkozik a gyermekotthonban dolgozók lelki egészségvédelmével is.

A gyermekotthoni nevelés nehézségei:

- A megyében nincs se leány, se fiú speciális gyermekotthon, így a speciális szükségletű, más ellátási formát igénylő gyermekek a „normál” gyermekekkel együtt vannak, csökkentve saját és normál társaik fejlődési esélyeit. Nagy szükség lenne speciális gyermekotthonra.
- Egyre több a tudatmódosító szerek hatása alatt elkövetett öngyilkossági kísérlet miatt kórházba kerülő gyermek.
- Az új beutaltak nagy része 15-17 éves, leginkább meglévő szenvedélybetegséggel érkeznek.
- Alacsony a hazagondozási szám. Szükség lenne hatékonyabb szülői attitűdök, nevelési módszerek átadására a gondozott gyermekek szüleinek részére.
- A gyermekotthonnak szűk az épülethez tartozó, szabadidős tevékenység végrehajtására alkalmas tere.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét. Nincs tudomása az Önkormányzatnak ilyen esetről.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen 2012-ben két nagy, összevont önkormányzati fenntartású óvoda és három általános iskola működik. Van egy katolikus egyházi fenntartású óvoda és két egyházi iskola is. Középfokú oktatási intézmény öt van, ezeket nem a települési Önkormányzat működteti. A fenntartói háttér változatos. Az öt középiskola közül négy a Csongrád Megyei Önkormányzat, egy a Vidékfejlesztési Minisztérium fenntartásában működik.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény és a kollégium mellett elérhetők még a kollégium és az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat logopédia és nevelési tanácsadási szolgáltatásai.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	1060	1252	2312	1348	58,3%
2011/2012	1018	1177	2195	1280	58,3%

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	na	na	103	na	na	9	8
2011/2012	na	na	97	na	na	8	6
2012/2013	na		0	na	na	0	6

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	349	28%
2011/2012	346	29%

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

2012. augusztus 2-án lezárult a TÁMOP 3.3.2-08/2-2008-0038 „Az egyenlő esélyért Szentesen” projekt, melyben az önkormányzat minden nevelési-oktatási intézményével vett részt, különös figyelmet szentelve a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek esélyhez juttatásának. A két évet átölelő pályázat keretében az óvodákban kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a szociálisan rászoruló gyermekek minél hamarabb elkezdjék az óvodai nevelést, számukra, valamint az általános iskolák 7-8. osztályos halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HHH) tanulóinak fejlesztő órákat biztosítottak. Pályázati támogatásból tovább folytatódott a Klauzál Gábor Általános Iskolában, a Deák Ferenc Általános Iskolában és a Vásárhelyi úti Tagóvodában a HHH-s tanulók/gyermekek integrációs felkészítése. Ennek keretében a gyermekek és tanulók nagyon sok programban részt vehettek (színházi előadás, múzeumlátogatás, kirándulások stb.). A nyolcadik osztályos tanulók számára az önkormányzat továbbra is támogatta a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába történő jelentkezést. 2012. évben a város 22 fő pénzbeli támogatását biztosította összesen 1.206 eFt összegben. A program továbbra is népszerű az általános iskolai tanulmányaikat befejezők körében, a 2013/2014-es tanévre a településről 5 tanuló jelentkezett.

Valamennyi oktatási-nevelési intézmény esetében elmondható, hogy a Művelődési és Sportbizottság anyagi lehetőségei függvényében támogatta az intézményekben megrendezésre kerülő kulturális rendezvényeket, tanulmányi versenyeket és nemzetközi kapcsolatokat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyon magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített kiskorú gyermekek száma	Közfoglalkoztatásban való részvétel a családok biztonságosabb megélhetéséért
Magas a HH, HHH és SNI gyerekek aránya az óvodákban, iskolákban	Óvodai és iskolai esélyegyenlőségi program (TÁMOP 3.3.2-08/2-2008-0038) folytatása a fenntartó által lehetőségeihez mérten a HH és HHH gyermekek felzárkóztatásának érdekében, az eredmények megőrzése és továbbvitele céljából: pályázati lehetőségek felkutatása, projekt-előkészítés

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

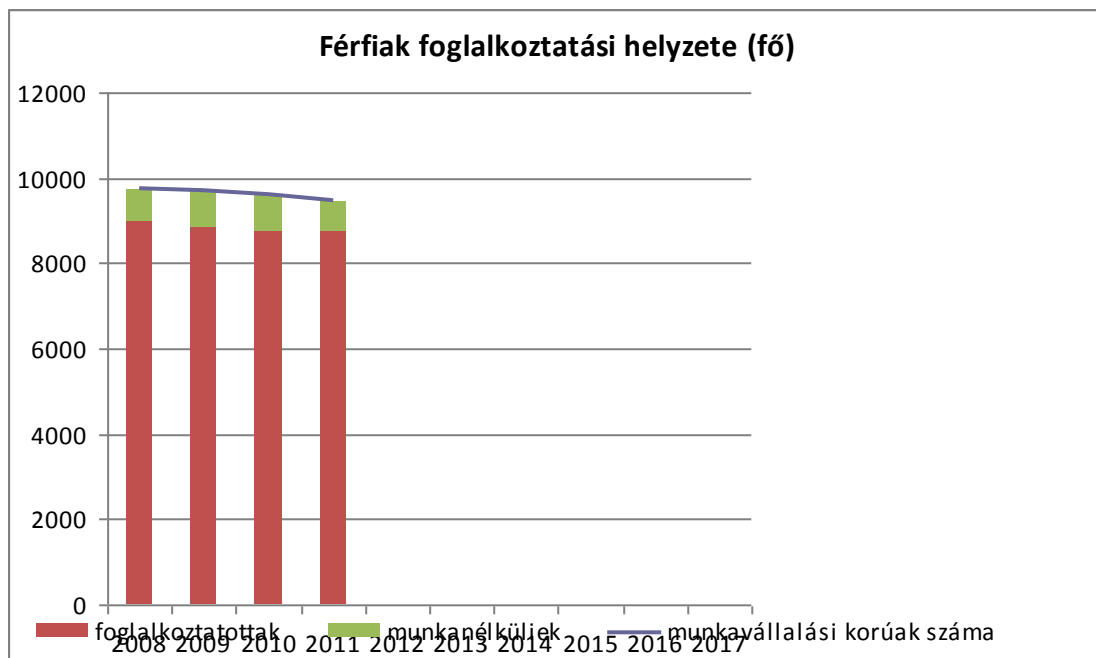
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

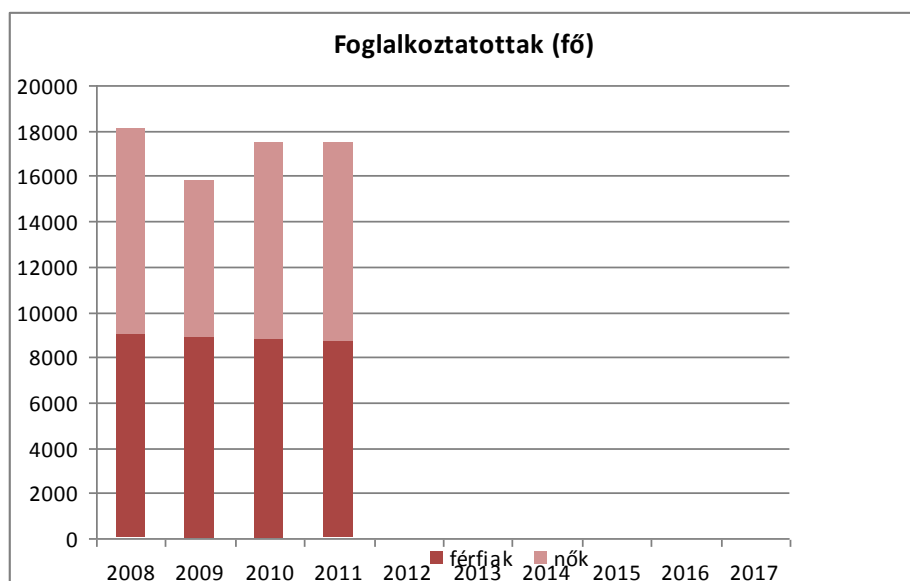
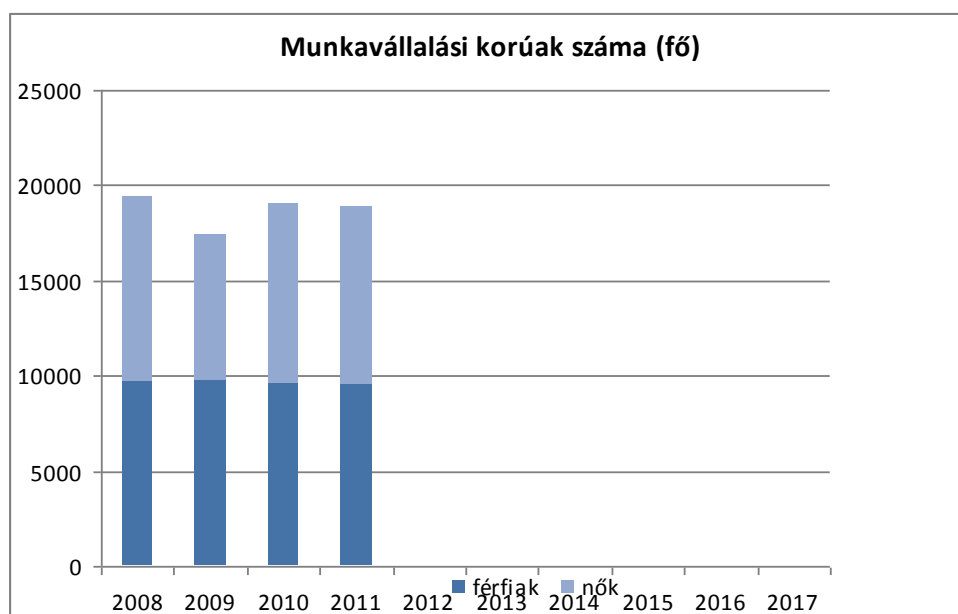
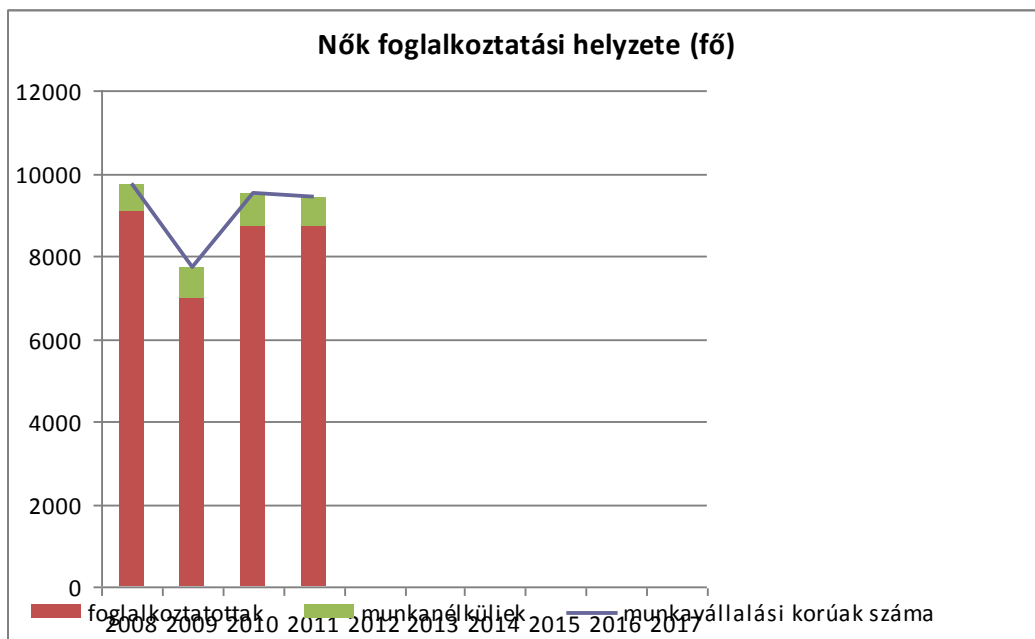
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

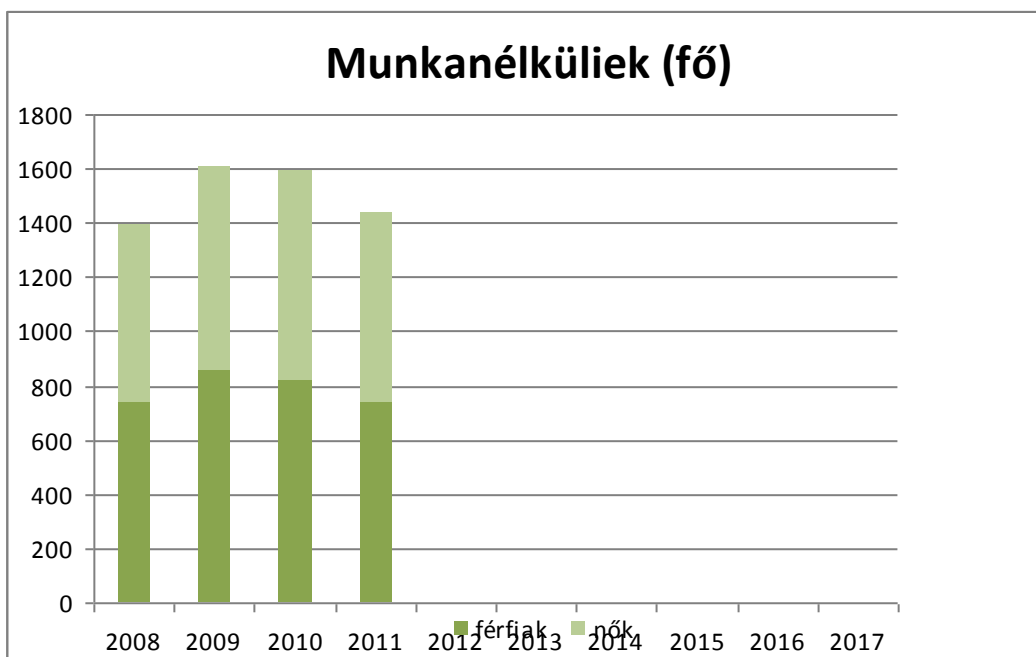
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	9760	9734	9021	9081	739	653
2009	9708	7713	8849	6967	859	746
2010	9600	9508	8778	8740	822	768
2011	9485	9435	8744	8739	741	696

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs adat

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mezőgazdasági idegymunka, a szentesi Hungerit Zrt-nél segédmunka, betanított munka.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2008	1008	1	70		1	6	76
2009	972	1	70		1	7	77
2010	954	2	74		1	7	81
2011	882	1	74/120		1	7	81/127
2012		1	120		1	7	127

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Szentesen Bölcsőde és családi napközi is működik, a kisgyermekes anyukák számára megoldható a gyermekek napközbeni ellátása. Ez elősegíti a munkaerő-piacra történő visszahelyezkedést.

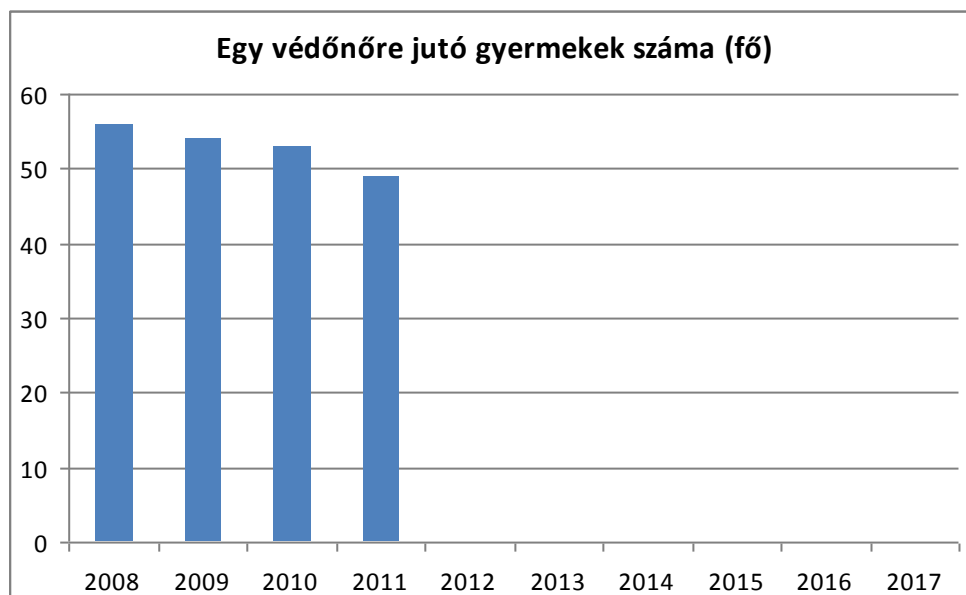
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	18	1008	56
2009	18	972	54
2010	18	954	53
2011	18	882	49
2012	18		0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Szentesen 15 védőnői körzet működik. A védőnői körzetek vegyesek: területi és iskolai munkát egyaránt végeznek. A védőnői feladatokat jelenleg 12 védőnő látja el. Három körzet folyamatos helyettesítés alatt áll. A középiskolákban 2 ifjúsági védőnő dolgozik. A védőnői ellátást az alábbi rendeletek határozzák meg:

- 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról
- 33/1992. (XII.23.) NM rendelet a terhesgondozásról
- 26/1997 (IX.03.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 51/1997 (XII.18.) NM rendelet 2. és 3. számú melléklete az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokról.

A területi védőnői ellátás 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet szerinti fontosabb változásai:

- A törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülőgyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása.
- A területi védőnő írásban értesíti a körzetébe tartozó érintett gyermek törvényes képviselőjét a védőnői vizsgálat esedékességéről, jelentőségéről, helyszínéről és időpontjáról, a vizsgálat elmulasztásának a gyermek egészségi állapotára vonatkozó lehetséges következményeiről.

A területi védőnői gondozás

A területi védőnő által elvégzendő szűrővizsgálatok ideje: 1, 3, és 6 hónapos korban, valamint 6 éves korig évente (abban a hónapban, amikor a gyermeknek a születésnapja van). A védőnő a gyermek szülője részére a vizsgálat eredményéről leletet ad.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak az egyik legsúlyosabb társadalmi probléma. E tárgykörben **79 büntető** ügyben folytattak le eljárást. Ezen ügyekben kiskorú veszélyeztetése miatt **9**, tartás elmulasztása miatt **8**, testi sértés elkövetésének megalapozott gyanúja miatt **35**, zaklatás miatt **14**, magánlaksértés miatt **5**, szemérem elleni erőszak miatt **1**, személyi szabadság megsértése miatt **3**, zsarolás miatt **1**, rablás miatt **2** esetben indítottak eljárást. Az „otthoni erőszak” tárgykörében jellemzően testi sértés bűncselekmények valósultak meg. Megelőző **távoltartást 4** esetben kezdeményeztek, melyet a bíróság minden esetben el is rendelt. A felsorolt bűncselekmények elkövetésének sajátosságai között említendő, hogy a cselekmények elkövetését minden esetben családi jellegű vitatkozás előzte meg, valamint az elkövetők részéről minden esetben az italozó életmód a jellemző. Helyszíne minden esetben a lakóház, vagy ahhoz tartozó bekerített helyek. A családon belüli erőszak, valamint a távoltartás miatt folytatott eljárásokban minden esetben **jelzéssel éltünk** a Polgármesteri Hivatal Jegyzői Gyámhatóság, valamint a **Szentesi Családsegítő Szolgálat Gyermekjóléti Szolgálatára felé, 21** alkalommal. A kapcsolattartás mind írásban, mind szóban megvalósult a fenti hatóságokkal, ami nagymértékben elősegíti a hatékony munkavégzést. A rendőrség jelzései alapján értesített fenti hatóságok minden esetben visszajelzéssel éltek a tett intézkedésekről. A családon belüli erőszakot nem csak a Gyámhatóságnak, a Családsegítő Szolgálatnak és a rendőrségnek kell saját észlelése útján vizsgálni, hiszen a pedagógusok, védőnők, házi gyermekorvosok rendszeresen találkoznak a krízishelyzetet megélt gyermekkel, körvonalazódik a problémájuk, láthatóak az elhanyagoltságuk, a bántalmazások nyomai.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A **Gyermekek Átmeneti Otthona** esetében 2012. évben összesen 20 család ellátását biztosították és egy várandós anya került elhelyezésre az intézményben. A lakószobák kihasználtsági mutatóiból látszik, hogy igyekeztek elkerülni azt, hogy több családot kelljen egy szobába összeköltöztetni, hiszen ez a családok, gyermekek számára sok nehézséget hordoz magában és a velük való szakmai munkát is nehezíti. A férőhelyek kihasználtsága az előző évihez hasonló. 2012. december 31-ig az összes gondozási napok száma 6265 nap, míg 2011-ben 6252 nap volt. A Kistérségből Szegvárról egy várandós anya, Derekegyházáról négy gyermek és egy anya, Fábiansebestyénről egy gyermek anyával került felvételre és a Hódmezővásárhelyi Kistérségből is fogadtak családot.

Az ellátottak 1/3-a felnőtt, 2/3 gyermek volt, így átlagosan egy anya két gyermekkel vette igénybe a szolgáltatást a 4 férőhelyes szobákban. A kihasználtsági arányt tovább rontja az egyedül beköltöző kamasz fiatalok családi konfliktus miatt történő elhelyezése. A lakószobák kihasználtsága így magas, 91,53 %, de a férőhelyek kihasználtsága éppen ezért 74,42%, melyek az elmúlt évek adataihoz viszonyítottnak átlagosnak mondhatók.

2012. évben 8 esetben került sor krízishelyzetből fakadó ellátásra, lakhatási problémák vagy elégtelen lakhatási körülmények okán 20 gyermek (több mint 50%) felvételére került sor. 7 gyermek esetében családon belüli bántalmazás, 9 gyermek esetében családi konfliktus indokolta a Gyermekek Átmeneti Otthonába történő felvételt. A 2012-es évben összesen 28 gyermek került ki az intézményből. A szélesebb gazdasági, társadalmi hatások jelentősen beszűkítették a családok, gyermekek számára a kimeneti lehetőségeket. Az év során 22 gyermek szülővel lakhelyre tudott távozni (albérlet, új élettárs, rendeződtek a családon belüli konfliktusok, rokon), 3 gyermek rokonhoz költözött, 1 gyermek nagykorúvá vált és két gyermek esetében a Családok Átmeneti Otthonába való átköltözés (az apa a hajléktalan szállóról össze tudott költözni a családjával) indokolta az intézményi jogviszony megszüntetését. 2012. év végén is több karitatív szervezet, egyesület segített a karácsonyi ajándékozásban, műsorokkal kedveskedtek a Gyermekek Átmeneti Otthona lakóinak számára, valamint adománygyűjtéssel és adományokkal segítették a családokat.

A **Családok Átmeneti Otthona** 2012. évben az összes gondozási napok száma 9515 nap, ami egy kicsivel alacsonyabb, mint tavaly. Az igénybevevők megoszlása közel 50-50% a felnőtt és a gyerekek viszonylatában, azaz átlagosan két gyermekkel érkeztek a szülők az intézménybe. E helyzet a több férőhelyes szobák esetében nem tette lehetővé a férőhelyek 100%-os kihasználtságának elérését. Makó Város

Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy anya két gyermekével költözött az intézménybe. A Kistérségből egy család kérte felvételét Fábiansebestyénről. A bekerülési ok az új családok vonatkozásában: három család esetében gyermeknevelésre alkalmatlan környezet, egy család esetében az albérlet elvesztése, 2 család esetében családi konfliktus vezetett a lakhatás elvesztéséhez. Mindkét esetben arról van szó, hogy nagyon kicsi lakásban nagyon sok ember élt együtt, ami egy idő után a kapcsolatok elmérgesedéséhez vezetett, és a helyzet kezelésére nem találtak megoldást. A kigondozott családok közül 2 család szociális bérlakásba, 4 család pedig a rokonokhoz költözött ki. Az intézmény arra törekedett, hogy a család tagjainak sikerüljön rendszerességet és tervszerűséget kialakítani a mindennapi életükben (pl.: a gyermek iskolába járjon), és tevékenyen intézzék a dolgaikat. Emellett a család élethelyzete javuljon, a bekerüléskor fennálló problémák csökkenjenek, vagy megoldódjanak.

A legnagyobb probléma, hogy a családok átmeneti otthona nem alkalmas a szociális alapokon nyugvó, állami lakáspolitikai hiányainak pótlására. Sajnálatos módon évek óta kénytelen ezt a feladatot ellátni, természetesen sikertelenül. Emiatt gyakran épp azok a családok szorulnak ki az ellátásból, akik számára létrejöttek az otthonok. Sajnos másfél év alatt nem lehet a családok lakhatási gondjait megoldani, így az átmeneti intézményből ritkán lehet sikeresen kigondozni a családokat. A családok átmeneti otthona valóban csak átmeneti ideig tartó segítségnyújtásra alkalmas. Azok az esetkezelések eredményesek, amikor a család jól kondicionált és motivált a saját helyzetének a rendezésére. Az ilyen családok esetén, ahol az önálló lakhatásra való erőgyűjtés a cél, ott nagyon gyakran felesleges ez az intézményi forma, hatékonyabb volna a „külső lakás” megteremtése. Az ellátórendszernek jelenleg nincs folytatása. Ennek következtében szétesnek a családok, kilátástalanság, elszegényedés jellemzi a sorsukat. Csak addig vannak biztonságban, amíg intézményben élnek, ugyanakkora hosszú bentlakás a család sérüléséhez, hospitalizációhoz vezet. Tovább kell építeni, bővíteni a szociális ellátási rendszert, a családok sorsa e nélkül nem oldódik meg. A talajt vesztett, intézményi életre szocializálódott családok később csak lépcsőfokként nyerhetik vissza képességüket az önálló életre. További segítségre, utógondozásra van szükségük. Segíteni kell a családokat olyan életvitel kialakításában, hogy megőrizhessék a lakásukat, ne halmozzanak fel díjhátralékot. Ennek feltétele természetesen a megélhetést biztosító jövedelem megléte. A normatív támogatás nem teszi lehetővé, hogy a kilépés módzatait megtervezze és megvalósítsa az intézmény, de még a pályázati rendszerben sincs erre elég lehetőség. Szélesebb körű támogatási formákra lenne szükség. A kilépési rendszert fejleszteni kellene, a kiléptetés hatékonyabb támogatására, és alacsony rezsijű lakásokra lenne szükség.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők a közéletben ugyanolyan eséllyel érvényesülnek, mint férfi kollégáik. A megfelelő végzettséggel, szakmai tapasztalattal rendelkező hölgyek ugyanolyan bérért ugyanolyan szerepet láthatnak el, mint a férfiak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat tudomása szerint nincs kirívó probléma a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs női érdekképviselői szervezet a településen	Érdekérvényesítésről tájékoztató nap
Családon belüli erőszak gyakori a településen	Krízisvonal létesítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

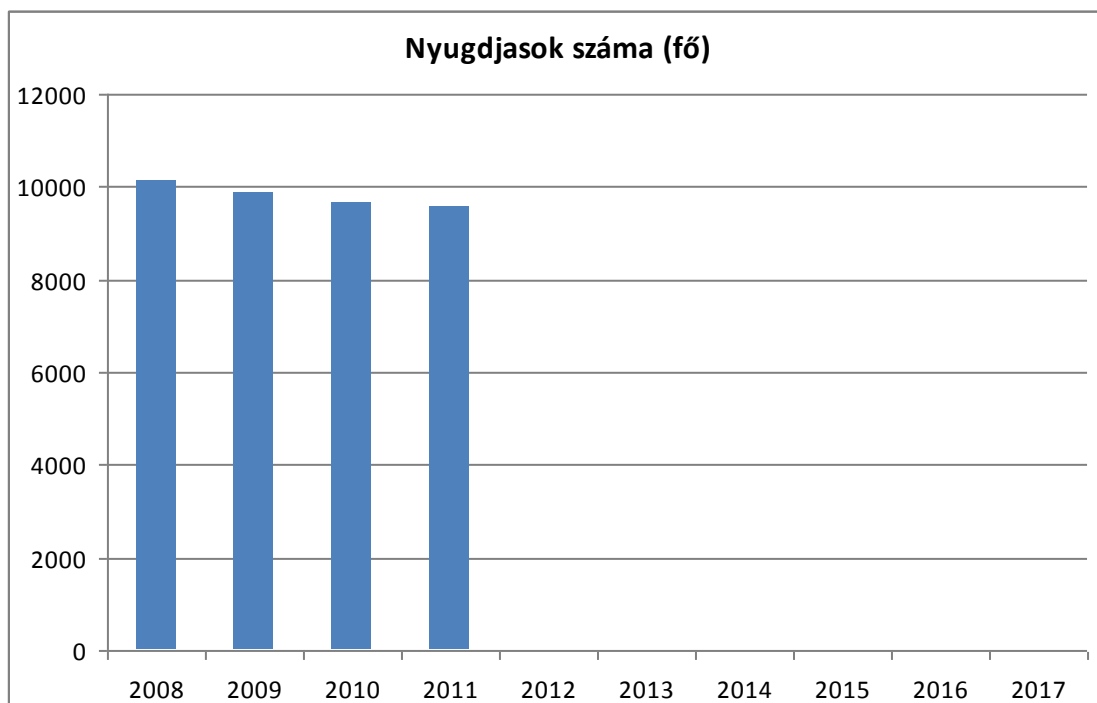
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az öregségi nyugdíjban részesülők magas száma maga után vonja a szociális ellátások iránti igények emelkedését is, a szociális ellátások mellett fokozottabb igény jelentkezik az egészségügyi ellátás területén is.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	4157	5995	10152
2009	4060	5843	9903
2010	3991	5680	9671
2011	3887	5682	9569

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szentesi lakosság közel egyharmada nyugdíjas, de számuk a lakosságszám csökkenésével egyenesen arányosan évről évre kevesebb. Lényegesen több az időskorú nő, mint férfi. Az öregedési index jóval 100 felett van és fokozatosan növekszik, ami azt jelenti, hogy elöregedő a település.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

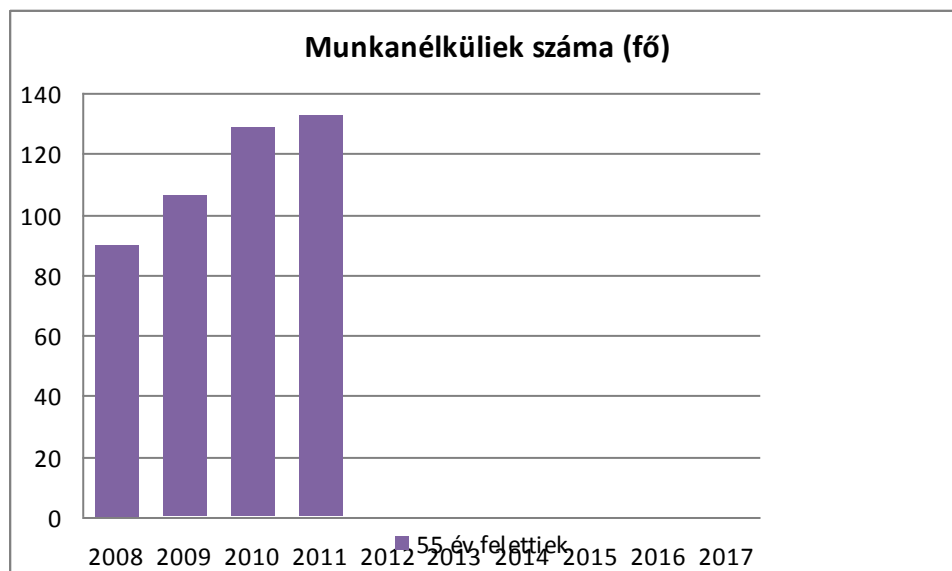
a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A helyi adatgyűjtés célja, hogy feltérképezze az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatottsági mutatóit és a kapott mutatókból hosszabb távú megoldási javaslatok legyenek kidolgozhatók. A településen élő idősebb korosztály munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, milyen szektorokban dolgoznak, vagy hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	1392	90	6%	640	nincs adat	#ÉRTÉK!
2009	1605	106	7%	930	nincs adat	#ÉRTÉK!
2010	1590	129	8%	933	nincs adat	#ÉRTÉK!
2011	1437	133	9%	763	nincs adat	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az idősebb korosztály körében évről évre növekszik a munkanélküliek aránya a településen.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A törvényi szabályozás eléggé megnehezíti az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatását. Amint az is, hogy kevés a munkahely, és a fiatalok is nehezen, vagy sehogy sem jutnak munkához a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Nincs adat.

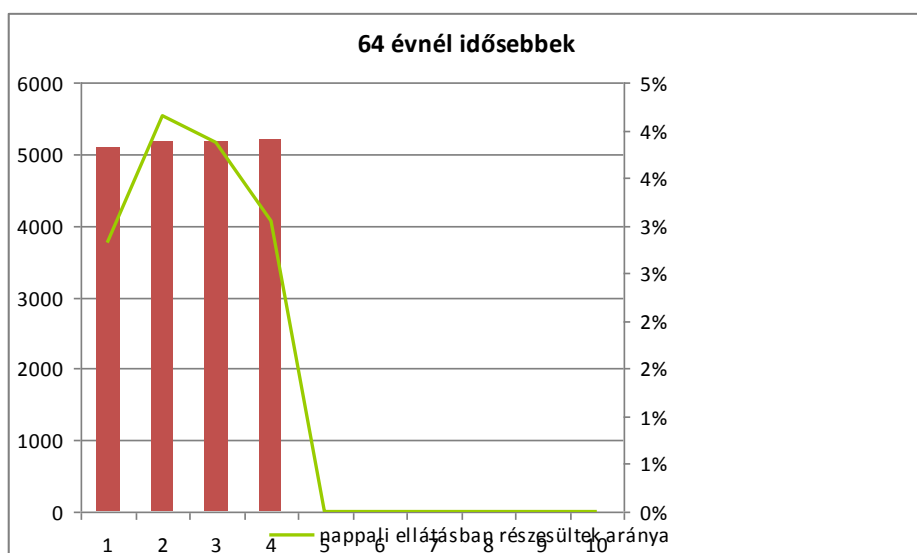
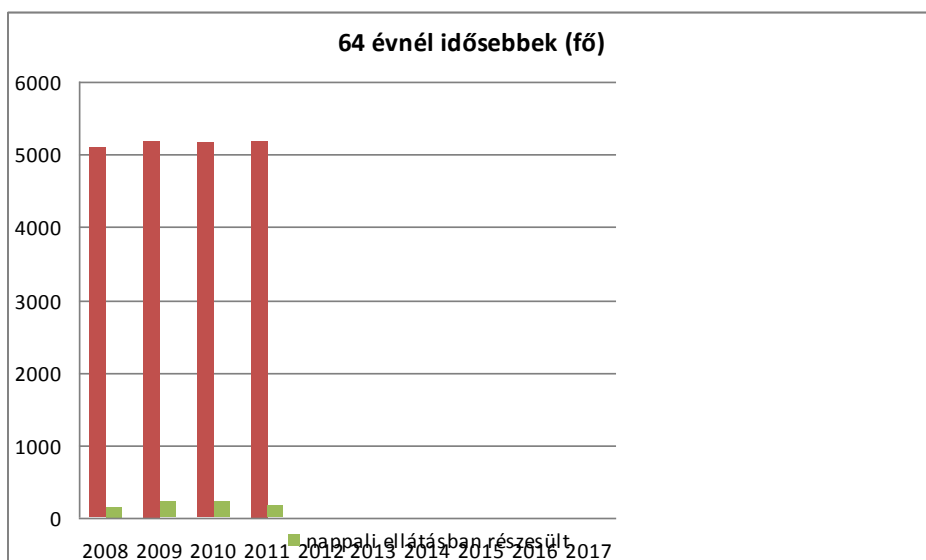
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	5100	144	3%
2009	5182	215	4%
2010	5172	200	4%
2011	5196	158	3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Dr. Sipos Ferenc Parkerdő Otthon célja az időszerű személyek életminőségének javítása a komplex gondozás és a szociális munka eszköztárának alkalmazásával.

Idősek ápoló-gondozó otthona: (Szt68-68/A. §)-132 fő

A szakosított ellátás keretén belül ápolást, gondozást nyújt, elsősorban nyugdíjkorhatárt betöltött idős személyek részére, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, valamint szociális helyzetük miatt szükségességben szenvednek, önmaguk ellátására nem, vagy csak segítséggel képesek, valamint az 1993. évi III. törvény 68/A §(3) bekezdésében meghatározott gondozási szükséglettel rendelkeznek. Az intézmény 1 Ha területen épült a városhoz közel, mégis nyugodt, erdős területen, a Kurca partján. Az épület két szinten, közel 5000 négyzetméteren nyújtja szolgáltatásait. Az intézmény 132 fő idős ember részére nyújt ápoló-gondozó otthoni ellátást négy részlegen.

Az intézmény teljes körűen biztosítani tudja az 1/2000. (I. 7) SZCSM rendeletben előírt személyi és tárgyi feltételeket.

Az intézmény az alábbi szolgáltatási elemeket nyújtja:

- lakhatás fűtés, világítás (folyamatos hideg-melegvíz ellátás, szennyvíz elvezetése)
- szükség szerint ruházattal, textíliával való ellátás
- textíliák mosása, vasalása, javítása
- napi háromszori étkezés, szükség szerint diéta

- közös helyiségek használata
- berendezési tárgyak használata
- 24 órás ápolói-gondozói felügyelet
- egészségügyi alapellátás
- gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök beszerzése
- mentális gondozás
- foglalkoztatás
- alapápolás
- szakorvosi és sürgősségi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutás segítése
- kórházi kezelés utáni rehabilitáció, szükség szerint fizioterápiás ellátáshoz hozzájutás
- demens személyek fejlesztő, és preventív szemléletű gondozása
- tisztálkodási szerek biztosítása
- pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás
- érték és vagyontárgyak megőrzése
- szabadidős programok biztosítása
- alapfeladaton túli szolgáltatások (fodrászat, pedikűr, kirándulások)
- takarítás
- fűtés, világítás
- folyamatos hideg-melegvíz ellátás.

2008. januárjában nyitotta meg kapuit a **Szentes Nagytemplomi Református Egyházközség** fenntartásában a **Szentesi Református Idősek Otthona**, ahol az idősek tartós bentlakásos ellátása biztosított.

Szentes Város Gondozási Központ keretében ellátott szociális feladatok

(szociális étkeztetés, idősek, pszichiátriai betegek és fogyatékosok nappali ellátása, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás)

Szentes Város Gondozási Központja több évtizede nyújt szociális alapszolgáltatásokat a település és a térség szociálisan rászorult ellátottai részére.

- idősek nappali ellátása

	2008. év	2009. év	2010. szeptember 30.
nyitó létszám jan. 1.	156 fő	144 fő	154 fő
év során felvettek	60 fő	73 fő	36 fő
év során kikerült	72 fő	63 fő	39 fő
záró létszám dec. 31.	144 fő	154 fő	-

Az idősek nappali ellátása keretében összesen három telephelyen (Horváth M. u, Dózsa Gy. u., Nagyörvény u.) 150 személy kaphat segítséget étkeztetésben és az önálló életvitel segítésében.

A **házi segítségnyújtást** jelentős jogszabályváltozások érintették az elmúlt időszakban is. 2010. január 1-jétől megszűnt a jegyzői jövedelemvizsgálat, valamint 2010. augusztus 31-vel a gondozási szükséglet végző bizottságok munkája is befejeződött.

Ezeket a feladatokat az intézményvezetőknek kell elvégezniük. Abban az esetben, ha az önkormányzat nem tart fenn házi segítségnyújtást is végző szociális intézményt, akkor a jegyzőnek kell szakértőt felkérnie a gondozási szükséglet mértékének megállapításához.

Ez a feladat a kistérségben Nagytőke, valamint Derekegyház településeket érinti, mivel intézménye nincs a településnek, és a feladatot nem kistérségi szinten látják el. Eperjes és Árpádhalm sem tart fenn szociális intézményt, de a házi segítségnyújtás alapszolgáltatási feladatot kistérségi szinten biztosítja, így a Gondozási Központ vezetője ezen tevékenységeket el tudja végezni.

A feladatot 7 fő gondozónő látja el Szentesen, 1 fő (6 órás) Árpádhalmon és 1 fő teljes állásban Eperjesen. Az ellátotti létszám folyamatos emelkedése miatt gondozói létszámot is növelni kellett, ezért az eltelt időszakban 2 fő közcélú foglalkoztatott is segítette a szentesi gondozónőket, akiknek a munkájával az ellátottak és a kollégák is nagyon elégedettek voltak.

2010. január 1-jétől módosult a házi segítségnyújtásra vonatkozó törvényi rendelkezés is, mely szerint emelkedett az 1 gondozónő által ellátható személyek száma 6 főről 9 főre.

Továbbra is plusz feladatot jelent a gondozóknak, hogy gyakran kell munkaidő után is meglátogatni az ellátottakat, a családtagok együttműködésének, felelősségvállalásának hiányában.

- házi segítségnyújtás

	2008. év	2009. év	2010. szeptember 30.
nyitó létszám jan. 1.	45 fő	59 fő	66 fő
év során felvettek	51 fő	49 fő	21 fő
év során kikerült	37 fő	42 fő	9 fő
záró létszám dec. 31.	59 fő	66 fő	-

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** 2010. január 1-jétől kikerült az állami normatív támogatás által működtetett feladatok közül. Pályázati úton lehetett forrást elnyerni, így 2010-2012-ig részben biztosított a feladat ellátásához szükséges támogatás.

2010. szeptember 30-án a térségben kihelyezett készülékek száma 49 db, ebből 40 db Szentesen, 7 db Szegváron, 1 db Derekegyházán található. A kihelyezett készülékek minden esetben szociálisan rászorult személyek részére kerültek felszerelésre. Havi rendszerességgel sor kerül a készülékek műszaki állapotának felülvizsgálatára, rendszeres ellenőrzésére.

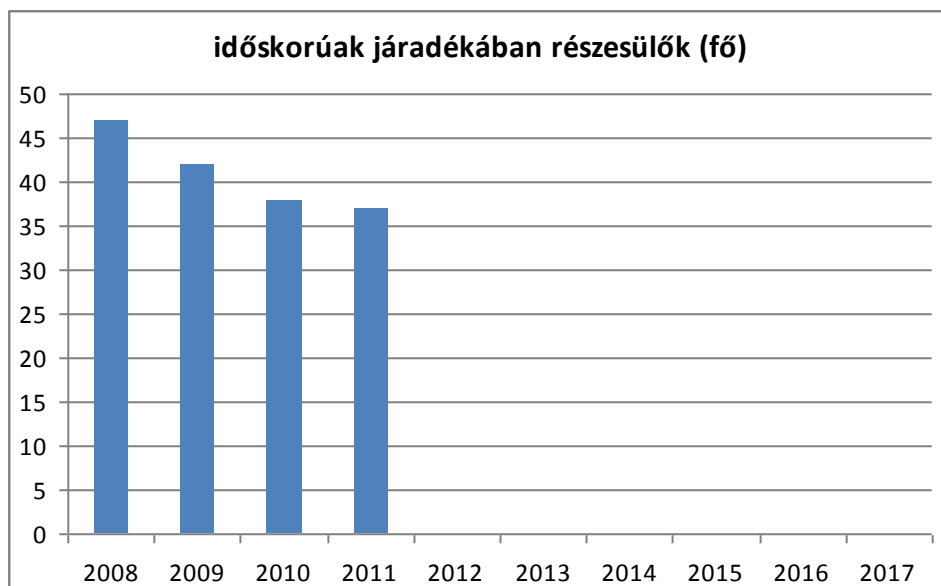
A **Szentes-Felsőpárti Református Egyházközség** 2009. januártól működteti az „Dorkász” házi segítségnyújtást végző szolgálatát, melynek keretében jelenleg 12 fő ellátására rendelkeznek működési engedéllyel.

Ezekkel a szolgáltatókkal az önkormányzat, valamint a szociális intézmények szoros kapcsolatot építettek ki az ellátottak érdekében, ugyanúgy, **mint a civil, valamint karitatív szervezetekkel** annak érdekében, hogy lehetőség szerint minden rászoruló megismerhesse a szociális ellátórendszert.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	47
2009	42
2010	38
2011	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadékában részesülők szinte mind egyedülállóak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ld. 3.7. a, b, c pont

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai képzettsége minimális, Bár több olyan tanfolyam és képzés zajlott a városban, ahol sokan részt vettek és elsajátították a PC kezelésének alapjait.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy ezeknek a programoknak a száma alacsony, akkor olyan intézkedéseket kell hozni, melyek előmozdítják ezeknek a programoknak a beindítását.

A Művelődési Központ és több civil szervezet tart hetente/havonta nyugdíjas összejöveleket, műsoros esteket nyugdíjasok számára. Az önkormányzat minden évben megünnepli több száz idős ember részvételével az idősök világnapját. Ilyenkor műsorral, virággal, vendéglátással köszöntik őket.. A Könyvtár és a Művelődési Központ szervezésében szinte naponta zajló kulturális rendezvények (kiállítás- és könyvbemutatók, előadások, író-olvasó találkozók, színházi előadások bérletesei, stb.) törzsközsége az idősebb korosztályból kerül ki. De önszerveződő alapon ének-, táncszakkör, tornaklub, hímező szakkör és még sok más szabadidős tevékenység zajlik a városban részvételükkel.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősök informatikai képzettsége minimális	Igényfelmérés, képzés szervezése Pályázati forrásból önszerveződéssel az idősök informatikai képzettségét és szabadidős elfoglaltságát támogató programoknak a megszervezése
Az aktív időskorhoz való tevékenységek kínálatának palettája nem elég széles	Nagyszülő-unoka programok szervezésére vonatkozó szükséglet- és erőforrás-felmérés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A több ezer rokkantsági nyugdíjban, rokkantsági járadékban részesülő magas száma maga után vonja a szociális ellátások iránti igények emelkedését is, a szociális ellátások mellett fokozottabb igény jelentkezik az egészségügyi ellátás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	709	34
2009	685	31
2010	666	24
2011	1843	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

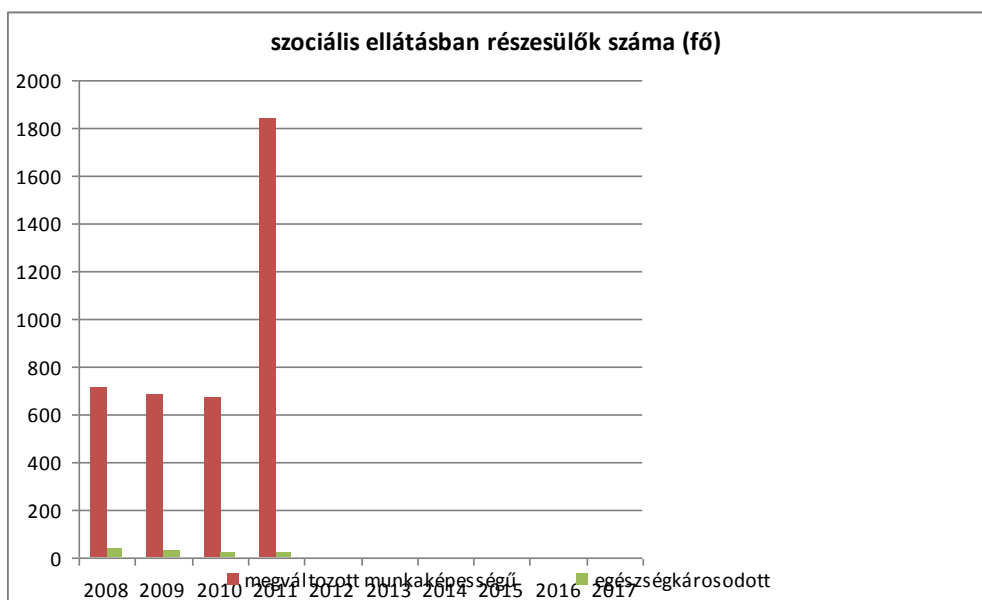
- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Szentesen néhány vállalkozás/vállalat lehetőséget biztosít megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	23	nincs adat	nincs adat
2009	19	nincs adat	nincs adat
2010	20	nincs adat	nincs adat
2011	21	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati								Egyházi								Civil				
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	x	x	x	x																	
étkeztetés	x	x	x	x																	
házi segítségnyújtás	x	x	x	x					x	x	x	x									
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	x	x	x	x																	
családsegítés	x	x	x	x																	
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére																					
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	x	x	x	x																	
támogató szolgáltatás																					
nappali ellátás	x	x	x	x																	

Forrás: helyi adatgyűjtés

HELYZETELEMZÉS a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről (2012)

Szociális szolgáltatások									
ALAPSZOLGÁLTATÁSOK									
1. Alapellátások									
1.1. Családsegítés	292	504	796			0			0
1.2. Étkeztetés	186	269	455			0			0
1.3. Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás	179	173	352			0			0
1.4. Házi segítségnyújtás	39	84	123			0			0
1.5. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	13	41	54			0			0
1.6. Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	16	30	46			0			0
1.7. Szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás			0			0			0
1.8. Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás			0			0			0
1.9. Támogató szolgáltatás			0			0			0
1.10. Utcai szociális munka			0			0			0
2. Nappali ellátások									
2.1. Nappali ellátás Fogyatékos személyek részére	8	13	21			0			0
2.2. Nappali ellátás Hajléktalanok részére	19	11	30			0			0
2.3. Nappali ellátás Időskorúak részére	61	88	149			0			0
2.4. Nappali ellátás Pszichiátriai betegek részére	16	15	31			0			0
2.5. Nappali ellátás Szenvedélybetegek részére			0			0			0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Szentesen néhány vállalkozás/vállalat lehetőséget biztosít megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adat

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Szentes Város Gondozási Központja több évtizede nyújt szociális alapszolgáltatásokat a település és a térség szociálisan rászorult ellátottai részére.

- fogyatékkal élők nappali ellátása

	2008. év	2009. év	2010. szeptember 30.
nyitó létszám jan. 1.	21 fő	23 fő	19 fő
év során felvettek	4 fő	0 fő	3 fő
év során kikerült	2 fő	4 fő	2 fő
záró létszám dec. 31.	23 fő	19 fő	-

A fogyatékkal élők nappali ellátása szakfeladaton 6-8 fős gondozási csoportokban történik a fejlesztő foglalkoztatás, gyógypedagógiai asszisztensek segítségével. Nagy hangsúlyt fektetnek az ellátottak szükségleteinek megfelelő sport és kulturális programok szervezésére.

- pszichiátriai nappali ellátás

	2008. év	2009. év	2010. szeptember 30.
nyitó létszám jan. 1.	33 fő	27 fő	29 fő
év során felvettek	1 fő	6 fő	7 fő
év során kikerült	7 fő	4 fő	9 fő
záró létszám dec. 31.	27 fő	29 fő	-

Ez az ellátás pszichiátriai betegségben szenvedő ellátottnak nyújt szolgáltatást. Kötelező szolgáltatásként pszichiátriai szakorvos havi rendszerességgel konzultációt tart az ellátottakkal.

Infrastrukturális fejlesztés keretében megtörtént a Munkás utcai homlokzat rekonstrukciója. Az ablakok cseréje, helyiségek elválasztására térelválasztó beépítése növelte az ellátottak komfortérzetét.

- szociális étkeztetés

	2008. év	2009. év	2010. szeptember 30.
nyitó létszám jan. 1.	249 fő	252 fő	242 fő
év során felvettek	95 fő	82 fő	71 fő
év során kikerült	92 fő	92 fő	69 fő
záró létszám dec. 31.	252 fő	242 fő	-

A hét munkanapjain biztosított egyszeri meleg étkeztetés idősebb vagy egészségi állapota miatt rászoruló egyének részére normál, zsírszegény és diabetikus étkezés formájában.

Az előregedő gépjárműállomány karbantartása egyre nagyobb terhet jelent az intézmény számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén-látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	34
Aktív korúak ellátása	470
Rendszeres szociális segély	66
Lakásfenntartási támogatás	932
Ápolási díj	106
Temetési segély	160
Átmeneti segély	886
Természetbeni ellátás	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	454
Közügygyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	949
Adósságkezelési szolgáltatás	179
Energia felhasználási támogatás	na
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	na
Rokkantsági járadék	na
Személygépkocsi átalakítási támogatás	na
Közlekedési kedvezmény	na
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	na
Parkolási igazolvány	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Részleges, az infokommunikációs akadálymentesítés még a fizikailag akadálymentes épületekből is hiányzik.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nincs adat

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A városközpontban teljes körű, egyéb városrészekben fejlesztésre szorul.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Ld. 7.1. c pont

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Már több éve nagy sikerrel kerül megrendezésre minden év szeptember közepén a **„Szeretet mindent elfogad”** elnevezésű térségi fogyatékkal élők kulturális találkozója, melyet a NOSZA 2005 Kht, a Mozgáskorlátozottak Csongrád megyei Egyesülete Szentesi Csoportja, a Mentálisan Sérült Személyek Szentesi Egyesülete és a Gondozási Központ szervez meg.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen nem megoldott.	Támogatott munkahelyek létrehozása
Az infokommunikációs akadálymentesítés nem megoldott	Pályázati forrás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Roma kisebbség

Szentes városban a legnagyobb **kisebbséget a romák** képviselik. A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzatával a szociális ellátásban dolgozó szakemberek jó munkakapcsolatot alakítottak ki, a különféle támogatások elbírálásánál nagy segítséget nyújtanak az ügyintézők számára.

2010. évben Szentes Város Kisebbségi Önkormányzatának koordinátorai -közfoglalkoztatás keretében segítséget nyújtó munkatársakkal közösen – tanulmányt készítettek a Szentesen élő roma kisebbségről. A tanulmány megállapítása, hogy nincs könnyű helyzetben a társadalom roma kisebbsége. Beilleszkedni, egybeolvadni, felzárkózni, ugyanakkor megtartani a hagyományokat, ápolni a kultúrát nem könnyű feladat. A tanulmány azonban rámutat arra, hogy a környező országokkal szemben Magyarországon van egy határozott „középosztályosodási” folyamat, aminek az egyik jele, hogy ma már a felsőoktatásban járó romák is egyre többen vannak.

A felmérés eredményei azt mutatják, hogy a roma kisebbséget tekintve a gazdasági válság talán még nagyobb erővel hatott az egyébként is anyagi nehézségekkel küzdő családokra. Pozitívumként említik viszont, hogy az alacsony átlagjövedelem, a magas munkanélküliség ellenére a lakások komfortosítására, felújítására felvett hitelek, közüzemi tartozások száma elenyésző, valamint azt, hogy egyre több diák szakmát tanul, érettségit szerez, s bár még igen kevesen, de vannak, akik felsőoktatásban is részt vesznek.

A „roma telepen” élők környezete, életszínvonala sokat fejlődött, különösen más települések roma lakosságának körülményeit tekintve:

- aszfalttal burkolták a már meglévő úttesteket,
- bevezették a telefont,
- csapadékvíz elvezető árkokat alakítottak ki,
- kiépítették a vízvezeték-hálózatot,
- kiépítették a gázvezeték-rendszert.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A Legrand Zrt. évek óta a gyermek tömegsport területén segíti a helyi iskolákat a „Két keréssel egészségesebb” rendezvény kapcsán. Az önkormányzattal közösen megszervezik a gyerekek kerékpározását és jelentős pénzjutalommal, pólóval támogatják a legtöbb gyermeket, tanárt, szülőt bevonó iskolákat. A városi tömegsport és egyéb rendezvényeket a helyi vállalkozások (SZVSZ, Ganz Zrt., Elektroglob Zrt. Stb.) évek óta támogatja.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A kistérségi településekkel és az ott működő szervezetekkel, intézményekkel együttműködésben oldja meg az önkormányzat a felmerülő problémákat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzati döntések és a lakossági észrevételek, társadalmi egyeztetések színtere a lakossági fórumok. Az önkormányzat településen élők tájékoztatását a helyben szokásos módon oldja meg.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Tartós munkanélküliek aránya magas. - A csak 8 általánost végzett munkanélküliek száma magas	- Munkaerő-piaci programok, felnőttképzési lehetőségek feltérképezése, tárgyalás az erre alkalmas képző intézményekkel
Gyermekek	- Magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített kiskorú gyermekek száma. - Magas a HH, HHH és SNI gyerekek aránya az óvodában, iskolában	- A szülők közfoglalkoztatásban való részvétele a családok biztonságosabb megélhetéséért. - Iskolai esélyegyenlőségi program (TÁMOP 3.3.2-08/2-2008-0038) folytatása a fenntartó által lehetőségeihez mérten a HH és HHH gyermekek felzárkóztatásának érdekében, az eredmények megőrzése és továbbvitele céljából: pályázati lehetőségek felkutatása, projektelőkészítés
Idősek	- Az idősek informatikai képzettsége minimális - Az aktív időskorhoz való tevékenységek kínálatának palettája nem elég széles	- Pályázati forrásból önszerveződéssel az idősek informatikai képzettségét és szabadidős elfoglaltságát támogató programoknak a megszervezése, igényfelmérés: képzések és programok szervezése - Nagyszülő-unoka programok szervezésére vonatkozó szükséglet- és erőforrás-felmérés
Nők	- Nincs női érdekképviselőti szervezet a településen. - Családon belüli erőszak gyakori.	- Tájékoztató nap a női érdekvégyesítésről. - Krízisvonal létrehozás
Fogyatékkal élők	- A fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen nem megoldott. - Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	- Támogatott munkahelyek létrehozása, pályázati források segítségével, - infokommunikációs akadálymentesítés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Újra dolgozom! Nekem legalább 8!	Önkormányzat Önkormányzat
Gyermekek	A gyermekeké a jövő Az egyenlő esélyért Szentesen	Önkormányzat Önkormányzat és Klebelsberg Intézményfenntartó Társulás
Idősek	Digi-mami Generációk Egy Másért	Önkormányzat Önkormányzat Önkormányzat
Nők	A gyengébbik NEM! Hallo(m)!	Önkormányzat Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Védett munka Láss most mást!	Önkormányzat Önkormányzat Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák esélyegyenlősége biztosított, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén. A roma és nem roma munkanélküliségi arányok nem térnek el egymástól. A roma érdekképviselői rendszer működőképes, és elfogadott. Hátrányos megkülönböztetésben nem részesülnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők magasabb foglalkoztatásának elérése csökkenti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviselőre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítését, akadálymentesség biztosítását, életminőségük növelését.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők és romák célcsoport

Intézkedés címe:	Újra dolgozom!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartós munkanélküliek aránya magas

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Célcsoport elérése, piackutatás, felnőttképzési lehetőségek feltérképezése, foglalkoztatók felkutatása Közép: Általános iskolai végzettséggel nem rendelkező képesítésének növelése, munka világába való visszaintegrálás Hosszú: tartós munkanélküliek számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés – együttműködés a Türr István Képző és Kutató Intézet kihelyezett képzéseivel 4. Munkaerő-piaci integráció elősegítése, pályázati lehetőségek kiaknázása – közmunkaprogram folytatása.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ, TKKI, Felnőttképzési lehetőségek, Civilek, Foglalkoztatók
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban, tájékoztató előadások szervezése, képzésekbe való irányítás, munkaerő-piaci felmérés. Közép: Munka- és/vagy képzési szerződés. (10-10 fő) Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása 5 fő részére legalább 1 éven keresztül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrás hiány
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	Nekem legalább 8!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csak 8 általános iskolai végzettségűek száma magas a település lakosságának számán belül
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről – szükségletfelmérés, pályaaorientációs tanácsadás, kompetencia-fejlesztés. K: Szakképesítésekbe való irányítás. Alternatív foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése – ehhez szükséges továbbképzések biztosítása H: Az iskolai végzettségek az alacsony szintről magasabb szintre lépjenek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	▪ Szükségletfelmérés, képzések elérhetővé tétele ▪ tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás, pályázatírás ▪ Képzések – munkahelyek önálló teremtése (vállalkozás) – szükséges ismeretek elsajátítása

Résztvevők és felelős	Önkormányzat,
Partnerek	MÜK, képzési intézmények, civil
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport tájékoztatása, kihelyezett képzések lehetőségeinek biztosítása, helyi pedagógusok bevonása. Közép: Munka- és/vagy képzési szerződés, általános iskolai végzettséget megszerzők számának növekedése Hosszú: Képzési lehetőségekről központi adatbázis létrehozása, folyamatos kapcsolattartás – Együttműködési megállapodás kötése a Türr István Képző és Kutató Intézettel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, szakemberek hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

Gyermekek célcsoport

Intézkedés címe:	A gyermekek a jövő
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas. (HH)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Rövid: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek családok között erőforrás felmérés, szükségletfelmérés. Közép: Erőforrásokkal való összekötésben való támogatás. (munkaügyi központ, közfoglalkoztatás, munkaerőpiaci program) Hosszú: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igény-, szükségletfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	Rövid: kérdőíves felmérés, a hátrányos helyzet feltérképezése, családok saját erőforrásainak megerősítése Közép: Együttműködési megállapodás Munkaügyi Központtal (Start

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	munkaprogram), civil szervezettel Hosszú: Önkormányzat pályázik a munkaerő-piaci programokra, mellyel a családok jövedelmi viszonyai stabilizálódhatnak.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Látens, nem adekvát célok a célcsoport részéről.
Szükséges erőforrások	Humán , pénzügyi

Intézkedés címe:	Az egyenlő esélyért Szentesen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a HH, HHH és SNI gyerekek aránya az óvodában, iskolában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Iskolai esélyegyenlőségi program TÁMOP 3.3.2-08/2-2008-0038) folytatása a fenntartó által lehetőségeihez mérten a HH és HHH gyermekek felzárkóztatásának érdekében, az eredmények megőrzése és továbbvitele céljából: pályázati lehetőségek felkutatása, projekt-előkészítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1) pályázati lehetőségek felkutatása 2) projekt-előkészítés 3) projekt megvalósítása, esélykülönbségek csökkentése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Klebelsberg Intézményfenntartó Társulás
Partnerek	Oktatási-nevelési ntézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: pályázati lehetőségek felkutatása (hazai és uniós) Közép: projekt-előkészítés, szükségletfelmérés, partnerek felkutatása Hosszú: projekt megvalósítása, esélykülönbségek csökkentése az óvodákban és az általános iskolákban
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány. A kockázat csökkentése érdekében több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	Pénzügy, pályázat, önerő, humán

Idősek célcsoport

Intézkedés címe:	Digi-mami
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság alacsony szintű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Igény-, szükségletfelmérés Közép: képzés, fiatalok által támogatott „továbbképzések” Hosszú: Idősek informatikai jártasságának növelése, megismertetése a lehetőségeknek, kapcsolattartás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés 2. Források biztosítása, partnerek felkutatása 3. Képzés, tájékoztatás, számítógép hozzáféréseinek biztosítása.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Művelődési Központ, Könyvtár
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Program szervezése, tudásmegosztás, előadás, számítógépek üzembe helyezése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	erőforrás, érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	tárgyi eszközök – számítógépek, humán erőforrás, pénzügy

Intézkedés címe:	Generációk Egy Másért
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az aktív időskorhoz való tevékenységek kínálatának palettája nem elég széles
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Nagyszülő-unoka programok szervezésére vonatkozó szükséglet- és erőforrás-felmérés Közép: forrásteremtés Hosszú: Komplex programok megvalósítása az oktatás, kultúra és foglalkoztatás terén

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet-felmérés 2. Erőforrás-felmérés 3. Alternatívák kidolgozása és megvalósítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat intézményei (Idősek Otthona, Gondozási Központ, Családsegítő Központ)
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
	Igényfelmérés dokumentuma, erőforrás-térkép létrejötte, programok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügy

Nők célcsoport

Intézkedés címe:	Hallo(m)!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családon belüli erőszak gyakori
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Specifikus tanulmány elkészítése Közép: Felvilágosító előadások Hosszú: Anonym segélyvonal létrehozása a bántalmazott nők megsegítésére
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, felvilágosító kampányok, technikai háttér megteremtése, forrásoptimalizálás (humán- és pénzügyi)
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Érintett intézményei

Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tanulmányok, képzett szakemberek és segítők bevonása, krízisvonal létrejötte, segítséget kérők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, szégyenérzet miatt a bántalmazottak eltitkolják sérelmeiket, így nem tud segíteni az intézményrendszer.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, technikai feltételek

Intézkedés címe:	A gyengébbik NEM!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők érdekvédelmének hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: információnyújtás, szolgáltatások igénybevételi lehetősége K: Krízisvonal létrehozása, folyamatos tájékoztatás, lehetőségek felkutatása, krízisben lévő nők támogatását biztosító szervezetekről adatgyűjtés (pl: Szentesen) H: Nők problémájának kezelése, nagyobb figyelem a célcsoport irányába
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önszerveződő csoportok létrehozása, érdekvédelmi fórum, együttműködés rendvédelmi szervekkel és jelzőrendszer tagjaival. Krízisvonal létrehozása – jó gyakorlatok a kríziskezelésben.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Civilek
Partnerek	CSSK
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Érdekvédelmi Egyesület/Fórum létrehozása Tájékoztatás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A témától való elzárkózás, tabuként kezelése

Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, technikai feltételek
-----------------------	---------------------------------------

Fogyatékkal élők célcsoport

Intézkedés címe:	Védett munka
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élők foglalkoztatása nem megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R. lehetőségek feltérképezése, környező településeken szociális foglalkoztatók felkeresése, védett munkahelyekről információ K: Intézkedési terv meghatározása, hozzáférés biztosítása, utazás támogatása, helyi vállalkozások támogatása rehab. személy foglalkoztatása esetén, helyi foglalkoztatási potenciál vizsgálata H. Fogyatékkal élő személyek részére munkalehetőség teremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-felmérés, adatgyűjtés, információ-szolgáltatás - helyi foglalkoztatásokkal való együttműködés, támogatások, foglalkoztatók elismerése,
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyi és környékbeli lehetőségek feltérképezése, pályázati lehetőségek, hasznos munkavégzés támogatása, helyi kezdeményezések Közép: A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés. Hosszú: A fogyatékkal élők foglalkoztatási problémáira érzékeny akcióterv kidolgozása, fenntartása, folyamatos felülvizsgálata.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Finanszírozás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi

Intézkedés címe:	Láss most mást!
------------------	------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R. Épületek akadálymentesítési hiányosságainak felmérése K: Intézkedési terv meghatározása H. Épületek akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-felmérés - tervezés- - forrás biztosítása - megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2017. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Az épületeken kívül és belül lehetőségek felmérése, tervrajz Közép: A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés. Hosszú: Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítése, az egyenlő hozzáférés biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Finanszírozás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

3. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Újra dolgozom!	Tartós munkanélküliek száma magas	A foglalkoztatás Szentesen növekedjen.	HEP HE	Munka programok támogatása, és képzési lehetőségek biztosítása	Önkormányzat	2018.06.30.	Megkötött képzési és/vagy munkaszerződések	Humán, technikai, pénzügyi	folyamatos
2	Nekem legalább 8!	Csak 8 általános iskolai végzettségűek száma magas a település lakosságának számán belül	Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről - szükségletfelmérés, pályaaorientációs tanácsadás, kompetencia-fejlesztés, Szakképzésbe való irányítás, alternatív foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése, iskolai végzettségek alacsonyabb szintről magasabb szintre lépjenek.	HEP HE	Szükségletfelmérés, képzések elérhetővé tétele, tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás, pályázatírás, képzések, önálló munkahelyek teremtése, szükséges ismeretek elsajátítása	Önkormányzat	2018.06.30.	Munka-, vagy képzési szerződések, ált. iskolát végzettek számának növekedése, képzési lehetőségekről adatbázis létrehozása, együttműködési megállapodás a TKKI-val.	humán, pénzügyi	folyamatos
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekeké a jövő	Rendszeres gyermekvédelmi	Rendszeres gyermekvédelmi	HEP HE	Igény-, szükségletfelmérés	Önkormányzat	2018.06.30.	Kérdőíves felmérés,	Humán, pénzügyi	folyamatos

		kedvezményben részesítettek száma magas (HH)	kedvezményben részesített családok között erőforrás-felmérés, szükségletfelmérés. Erőforrásokkal való összekötésben való támogatás (MÜK, közfoglalkoztatás, munkaerő-piaci program). Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik.		rés, Kapcsolatfelvétele a MÜK-kel, civil szervezetekkel,			együttműködési megállapodás a a MÜK-kel (Start munkaprogram) civil szervezettel, önkormányzat pályázata munkaerő-piaci programokra, mellyel a családok jövedelmi viszonyai stabilizálódhatnak.		
2	Az egyenlő esélyért Szentesen	Magas a HH, HHH, SNI gyerekek aránya az óvodában, iskolában	Iskolai esélyegyenlőségi program (TÁMOP 3.32-08/2-2008-0038 program folytatása) a fenntartók által lehetőségeikhez mérten a HH és HHH gyerekek felzárkóztatása érdekében, az eredmények megőrzése és továbbvitele céljából: pályázati lehetőségek felkutatása, projekt-	HEP HE	1. Pályázati lehetőségek felkutatása, 2. Projekt-előkészítés 3. Projekt megvalósítása, esélykülönbségek csökkentése	Önkormányzat	2018.06.30.	1. Pályázati lehetőségek száma 2. Benyújtott pályázatok száma 3. Bevont partnerek száma	Humán, pénzügyi	folyamatos

			előkészítés							
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Hallo(m)!	A családon belüli erőszak gyakori	Specifikus tanulmány elkészítése, felvilágosító előadások, anonim segélyvonal létrehozása bántalmazott nők számára	HEP HE	Igényfelmérés, felvilágosító kampányok technikai háttér megteremtése, forrásoptimalizálás (humán és pénzügyi)	Önkormányzat	2018. 06.30.	Tanulmányok, képzett szakemberek és önkéntes segítők bevonása (száma), krízisvonal létrejötte, segítséget kérők száma	Humán, pénzügyi, technikai	folyamatos
2	A gyengébbik NEM!	NŐK érdekvédelmének hiánya	információnyújtás, szolgáltatások igénybevétele lehetősége Krízisvonal létrehozása, folyamatos tájékoztatása, lehetőségek felkutatása, krízisben lévő nők támogatását biztosító szervezetekről adatgyűjtés (pl: Szentesen)		Önszerveződő csoportok létrehozása, érdekvédelmi fórum, együttműködés rendvédelmi szervekkel és jelzőrendszer tagjaival. Krízisvonal létrehozása - jó gyakorlatok a kríziskezelésben	önkormányzat	2018.06.30.	Érdekvédelmi Egyesület/Fórum létrehozása Tájékoztatás	Humán erőforrás, technikai feltételek	folyamatos
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Digi-mami	Informatikai jártasság alacsony szintű	Igény-, szükségletfelmérés, Képzés, fiatalok által támogatott "továbbképzések", idősek informatikai jártasságának növelése, megismertetése	HEP HE	kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés, források biztosítása, partnerek felkutatása, képzés, tájékoztatás, számítógép hozzáféréseinek	önkormányzat	2018.06.30.	Program szervezése, tudásmegosztás, előadás, számítógépek üzembe helyezése	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos

			lehetőségeknek, kapcsolattartás		biztosítása.					
2	Generációk Egy Másért	Az aktív idősokorhoz való tevékenységek palettája nem elég széles	„Nagyszülő-unoka” programok szervezésére vonatkozó szükséglet és erőforrás felmérés	HEP HE	Szükséglet-felmérés, erőforrás-felmérés, alternatívák kidolgozása és megvalósítása	Önkormányzat és intézményi (idősotthonok, Gondozási Központ, Családsegítő Központ)	2018. 06. 30	Igényfelmérés dokumentuma, erőforrás-térkép létrejötte, programok száma	Humán, pénzügyi	folyamatos
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Láss most mást!	Infokommunikációs akadálymentesítés és nem megoldott	Épületek akadálymentesítési hiányosságainak felmérése Intézkedési terv meghatározása Épületek akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása	HEP HE	felmérés tervezés forrás biztosítása megvalósítás	önkormányzat	2018.06.30.	Az épületeken kívül és belül lehetőségek felmérése, tervrajz A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés	pénzügyi, humán, technikai	folyamatos
2	Védett munka	Fogyatékkal élők foglalkoztatása nem megoldott	Lehetőségek feltérképezése, környező településeken szociális foglalkoztatók felkeresése, védett munkahelyekről információ Intézkedési terv meghatározása, hozzáférés biztosítása, utazás támogatása, helyi vállalkozások	HEP HE	felmérés, adatgyűjtés, információ-szolgáltatás helyi foglalkoztatásokkal való együttműködés, támogatások, foglalkoztatók elismerése,	Önkormányzat	2018.06.30.	helyi és környékbeli lehetőségek feltérképezése, pályázati lehetőségek, hasznos munkavégzés támogatása, helyi kezdeményezések. A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi	pénzügyi	folyamatos

			támogatása rehab. személy foglalkoztatása esetén, helyi foglalkoztatási potenciál vizsgálata Fogyatékkal élő személyek részére munkalehetőség teremtése					jelentés. A fogyatékkal élők foglalkoztatási problémáira érzékeny akcióterv kidolgozása, fenntartása, folyamatos felülvizsgálata		
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

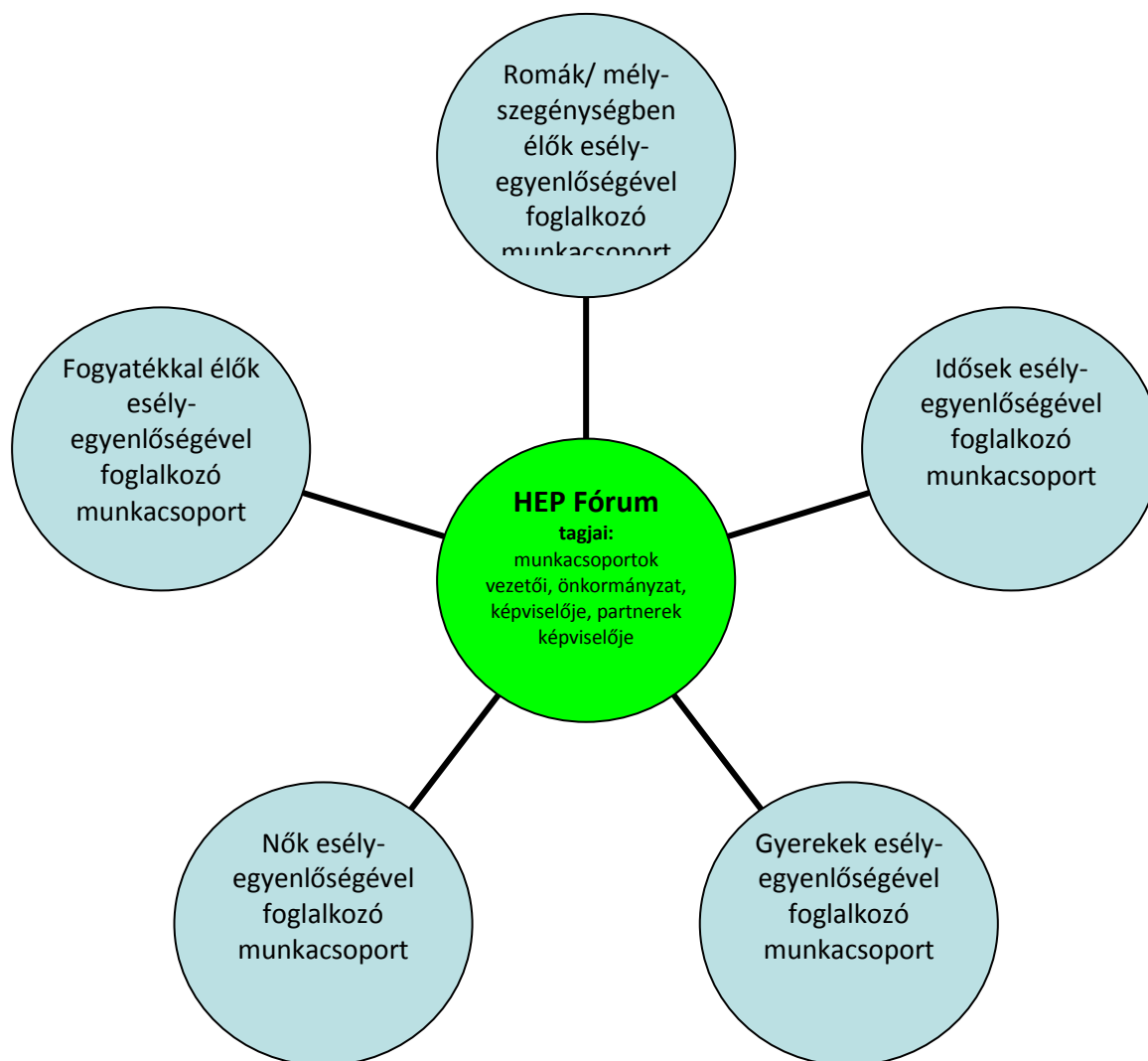
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkor esélyegyenlőségi referens felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-t, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szentés város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Szentés város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 137/2013 (VIII.16.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

2013. augusztus 16.

Aláírás

A Szentés Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2013. augusztus 16.

Partner aláírás

2013. augusztus 16.

Partner aláírás

2013. augusztus 16.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁸

NÉV ⁹	HEP részei ¹⁰										Aláírás ¹¹
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gondozási Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szentesi Családsegítő Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Civil Ifjúságsegítő Kerekasztal	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szentesi Művelődési Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Városi Civil Tanács	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.